

LETO XXIV, Stev. 185

IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIČ
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka. - Cena 16 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVljena 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNO-SVO-
BODILNO BORO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JULJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI 2 "BORBO"

HAMMARSKJÖLDOV NAČRT OKVIR ZA RAZPRAVO

Pot iskanja - rešitev

Načrt generalnega sekretarja OZN vzpodbuja h konstruktivni razpravi — Glavno odprto vprašanje — intervencija ameriških in britanskih čet — Vprašanja se je treba lotiti na nov in bolj realističen način

(Od našega stalnega dopisnika)
New York, 9. avgusta
(po radiogramu).

Generalna skupščina OZN, ki je bila sklicana na izredno zasedanje, da bi proučila probleme Bližnjega vzhoda, se je sestala sinoči in napovedala drugo sejo za sredo, potem ko je generalni tajnik Hammarskjöld predložil načrt, ki bi bil lahko okvir za debato o problemih Bližnjega vzhoda, in potem ko je več delegacij zahtevalo takšno odločitev z namenom, da bi se med seboj posvetovali in proučili Hammarskjöldova priporočila. Ta priporočila so bila podana načelno in okvirno za morebitno proučitev in praktično pripravo, tako da bi morala leta biti strogo obvezna na privolitev in gledišča arabskih dežel na Bližnjem vzhodu.

Po mnenju mnogih delegacij v OZN pomeni Hammarskjöldov uvod v izredno zasedanje Generalne skupščine pozitivno prizadevanje, ki si ga razlagajo kot namen, da bi že na začetku zasedanja omogočili široko platformo, ki bi predvsem povedla debato na pot iskanja rešitev, ne pa na pot spopadov, značilnih za hladno vojno, ter medsebojnih obdolžitve, česar so se nekatere velesile v precejšnji meri posluževale v prejšnji fazi razgovorov o krizah na Bližnjem vzhodu.

Hammarskjöldov načrt vsebuje razen tega vrsto zamisli, ki zaslužijo resno in temeljito proučitev, spodbujajo pa h konstruktivni razpravi, v kateri bi lahko zamašili vrzeli iz tistih

prvih priporočil ter temeljiteje proučili posamezne točke. Vse to naj bi pripomoglo, da bi prišli do končnega sklepa, ki bi omo-

Dag Hammarskjöld

gočil ureditev poglavitnega neposrednega problema — intervencije ameriških in britanskih čet na Bližnjem vzhodu — ki je še vedno odprto. Načrtovanje tega problema je izzvalo kritične pripombe v krogih nekaterih delegacij arabskih dežel v zvezi s predlaganim načrtom. To je ena njegovih glavnih pomanjkljivosti, ki je tudi drugi niso prezrli. Toda kljub takšnim vrzelim pomeni načrt, kot kaže širši, prvi odmev, spodbudo, da bi se pro-

blema Bližnjega vzhoda — v tej njegovi konkretni obliki in v trenutku, ko so dozoreli mnogi elementi za pozitivno ureditev — lotili na nov in bolj realističen način.

Potrebno pa bo počakati prvih dni debate, da bi videli, kako in koliko so delegacije pripravljene, da uberejo to pot.

B. Lazič

Sestanek Lloyd-Murphy

London, 9. avg. (Tanjug). Britanski zunanji minister Selwyn Lloyd odpušča najpogostejše v torek v New York, kjer bo vodil britansko delegacijo na izrednem zasedanju Generalne skupščine ZN. Pred odhodom se bo posvetoval s prednikom vlade Macmillanom, ki se vrne iz Ankare v ponedeljek. Selwyn Lloyd bo govoril jutri z posebnim odposlancom predsednika ZDA Murphyjem, ki se bo danes v Atenah najbrž sestal tudi z Macmillanom. Obveščeni krogi v Londonu pravijo, da bosta Lloyd in Murphy govorila o položaju na Srednjem vzhodu. Angleška vlada je zelo zainteresirana na Murphyjevem

Izvoz v letošnjem juliju

Beograd, 9. avg. (Tanjug). Po uradnih podatkih Zvezne zunanjetrgovinske zbornice je znašala vrednost jugoslovanskega izvoza v letošnjem juliju 10,9 milijarde dinarjev. Iz tega je razvidno, da izvoz nadalje teži k povečanju. V lanskem juliju je znašala njegova vrednost prvokrat po vojni nad 10 milijard dinarjev. Vrednost izvoza v sedmih mesecih tega leta pa se je v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta povečala za 10 milijard dinarjev.

Proti vmešavanju v notranje zadeve

Odgovor predsednika Tita na pismo predsednika japonske Socialnodemokratske stranke

Beograd, 9. avgusta. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je prejel od predsednika Centralnega izvršnega odbora Socialnodemokratske stranke Japonske Mosagura Suzukija pismo z dne 28. julija, v katerem je govora o zaskrbljenosti, s katero spremlja japonski narod dogodke na Bližnjem vzhodu. Pismo tudi izraža upanje, da si bo jugoslovanska vlada nadalje prizadevala, da bi zagotovili mir in neodvisnost dežel tega področja.

V svojem odgovoru z dne 5. avgusta je predsednik Tito poudaril, da jugoslovanski narodi in vlada prav tako z zaskrbljenostjo spremljajo dogodke na Bližnjem vzhodu, in opozoril na poročila, ki ga je jugoslovanska vlada objavila tistega dne, ko so se ameriške čete izkrcale v Libanonu, ter ob prihodu britanskih čet v Jordanijo.

»Jugoslovanska vlada,« je rečeno v odgovoru predsednika Tita, »si z vsemi svojimi močmi prizadeva, da bi popravili posledice napačnih korakov, preden bi bilo prepozno, in da bi nastale spore poravnali v okviru OZN v skladu z obveznostmi, ki izvirajo iz ustanovne listine. Zavzema se za to, da bi se tuje čete čimprej umaknile iz teh dežel, in za nevmešavanje v njihove notranje zadeve.«

Na koncu svojega odgovora pravi predsednik Tito, da bo jugoslovanska vlada še nadalje aktivno delala za to in da se bo zavzela za takšno ureditev, ki bo narodom Bližnjega vzhoda zagotovila uresničitev njihovih težev po popolni nacionalni neodvisnosti, nedotakljivosti in enakopravnem položaju v mednarodnem življenju.

MEDNARODNA KOLESARSKA DIRKA "PO JUGOSLAVIJI" KONČANA

Izreden uspeh jugoslovanskih kolesarjev

Med moštvii je zmagala Jugoslavija, med posamezniki pa Valčič — Na Vršiču prvi Valčič, v Ljubljani Zidan — Danes kriterij okrog Tabora

Čestitka

Beograd, 9. avgusta (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku ekvadorske republike Camilu Ponceu Enriquezu tole brzojavko:

»Ob obletnici proglativne neodvisnosti Ekvadora prosim Vašo Ekselencijo, da sprejme moje najlepše čestitke in iskrene želje za napredek republike Ekvador in za Vašo osebno srečo.«

Ljubljana, 9. avg. — Danes je bila končana XIV. mednarodna kolesarska dirka »Po Jugoslaviji«, ki so se je udeležili kolesarji sedmih držav. Med moštvii je zmagala Jugoslavija v postavi Valčič-Zirovnik-Petrovič, med posamezniki pa Nevio Valčič. Predzadnja etapa (Nova Gorica-Vršič 113 km) je dobil Valčič, zadnja (Kranjska gora-Ljubljana 87 km) pa rogovec Zidan. V končnem plasmanu za gorško nagrado je prvi Nizozemec Hugens s 14 točkami pred Zirovnikom (Jugoslavija). Sedma etapa je bila pod pokroviteljstvom podjetja »Astra«, osma pa pod pokroviteljstvom tovarne koles »Rog«.

KONČNI VRSTNI RED

Posamezniki: Valčič (Jugosl.) 28:55,03, Hugens (Nizozemska) 28:55,10, Zirovnik (J) 28:56,27, Gazda (Poljska) 28:56,58, Petrovič (Jug.) 28:57,43, Levačič (Jug.) 28:58,51, Simons (Belg.) 28:59,00, Serba (Romun.) 29:00,46. Najboljši slovenski dirkač je Valant s 15. mestom in časom 29:13,40.

Moštva: Jugoslavija 86:49,13; Romunija 87:15,10; Belgija 87:19,35; Poljska 87:19,52; Nizozemska 87:45,02; Odred 88:01,54.

»To je najboljši srečen dan v mojem življenju,« je izjavil po končani dirki zmagovalec Nevio Valčič (Jugoslavija). »Mislim sem, da sem naredil vse, kar sem mogel, že z zmago v svojem rojstnem kraju, Pulju, toda s pomočjo tovarišev se mi je izpolnila davna želja — zmagati na dirki Po Jugoslaviji.«

Letošnja dirka je doslej največji uspeh jugoslovanskega športa; zmagala Valčiča med posamezniki in še bolj razveseljuje: med moštvii je bila spet prva Jugoslavija (v postavi Val-

čič-Zirovnik-Petrovič).

Zadnja etapa od Kranjske gore do Ljubljane (87 km) je potekala v premoči slovenskih kolesarjev. Do Jesenic je skupina preprečila beg Levačiču, Moicevanju in Geszli, nato pa je pustila, da je pobegnil Valant.

Valant je vozil sam vse od Jesenic tja do Naklega. Skupina je bila za njim zdej več zdej manj časa. Tako je imel na Lescah minuto in 30 sekund prednosti, na »skakalnicah« pri Begunjah pa so se mu ostali približali kot grozeč temen oblak na sivem traku na nekaj metrov. Mislili smo že, da ga bodo ujeli, toda Valant je vseeno pripeljal prvi na vrh. Še nekaj časa, nato pa je prišel njegov trenutek — brezjanski klanec. Navzdol se je spustil kot blisk in spet pustil skupino precej za seboj.

Tedaj pa so se odrgali Nemeč Gruber, Flajs (Odred), Zidan (posameznik) in Delapetro (Srbija II) ter začeli loviti ubežnika. Trideset kilometrov pred ciljem v Ljubljani je Zidan zapeljal mimo Valanta in s tem je četvorica lovcev uspešno končala svojo nalogo.

V Kranj je skozi leteči cilj prvi privozil Gruber pred Valantom in Flajsom, toda petarica je imela še dve minuti prednosti pred skupino. To prednost je obdržala do konca. Na cilju na igrišču »Partizana« Narodni dom je bil najhitrejši rogovec Zidan pred Gruberjem, Flajsom, Valantom in Delapetro.

Zanimalo nas je še, če bo Valčič uspel obdržati prednost sedmih sekund pred Hugsom. To mu je res — na veselje vseh, ki so napolnili prostor okrog runde — uspelo in je prejel lovorjev venec zmagovalca ter nagrado v vrednosti 120.000 din.

JUTRI NA LJUBLJANSKIH ULICAH

Jutri, v nedeljo, bodo udeleženci XIV. mednarodne dirke »Po Jugoslaviji« nastopili še na ljubljanskih ulicah. Kolesarsko društvo Rog namreč prireja kriterijsko dirko okrog Tabora. Potekala bo po Rozanovski ulici, okrog Tabora in Vidovdanske ulici v dolžini 840 m. Start in cilj bosta pred domom »Partizana«. Vozili bodo 50 krogov, in sicer bodo posamezniki začeli ob 10. uri, moštvo pa ob 11.15.

To bo vsekakor prireditve, ki si jo bo vredno ogledati. (Nadaljevanje na 8. strani)

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo, 10. avgusta 1958. Pretežno jasno. Zjutraj po kotlinah kratkotrajna megla. Temperatura ponoči med 8 in 13. v Primorju okoli 18. Najvišja dnevna do 30 stopinj Celzija. Medtem ko se zadržuje nad Atlantskim globoko področje nizkega zračnega pritiska, se gradi nad srednjo Evropo področje visokega zračnega pritiska. V višinah doteka nad naše kraje topljši zrak in bo zato za zdej še lepo vreme.

Četrti zakon

Zvezna tarifna komisija se je zavezala, da pride osnutek zakona o minimalnih osebnih dohodkih v javno razpravo že septembra. Mesec ali dva pozneje pride ta zakonski osnutek bržčas pred Zvezno ljudsko skupščino in tako bomo naposled dobili četrti zakon, na katerem bo slonel naš sistem razdelitve dohodka.

Kakor vemo, so bili lani v decembru sprejeti trije zakoni o razdelitvi dohodka — zakon o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij, zakon o prispevku k proračunom iz osebnih dohodkov delavcev in zakon o sredstvih gospodarskih organizacij. Da ob tej priložnosti ni bil sprejet četrti zakon, je bilo kritno pomanjkanje časa, predvsem pa potreba, da bi tisto, kar bodo določbe uredile, na pristojnem mestu še bolj in še temeljiteje proučili. Ta zakon bo namreč položil temelje za obravnavanje obveznosti gospodarskih organizacij do skupnosti in o njem bodo poročila, ki jih daje družba slehernemu delavcu, da bodo njegovi denarni prejemki najnižji na tej in tej strani. Ta podlaga in ta poročila morajo biti v interesu samega sistema razdelitve in politike, ki jo hočemo z njim doseči, natančno in čisto določena, ker gre za položaj gospodarske organizacije glede višine čistega dohodka, s katerim bo razpolagala, kakor tudi za dohodke družbene skupnosti. Zato je ta zakon posebno važen.

Začasno, da bi lahko te tri prve zakone uveljavili že v letošnjem letu, je bilo treba osebne dohodke določiti tako, da so za njihov okvir vzeli nekoliko nižnjo lanske tarifne postavke. Ker se je plačna politika prejšnjih let formirala dokaj stihijno, delno kot posledica podedovanih nazorov iz administrativnega obdobja, delno pa tudi zaradi politike, so morali osebni dohodki sedaj nekoliko deformirati delovanje novega sistema razdelitve. Tako se je zgodilo, da so se z uporabo novih predpisov nekatera podjetja znašla v slabšem položaju, kakor druga. Čeprav morda oboja poslujejo v podobnih gospodarskih pogojih, ta okoliščina je privedla do pritiska prvih podjetij, da spremene tarifne pravilnike, da

ne bi bila »prikrajšana«. To pa so bili samo spremeni pojavi, ki smo jih pričakovali in predvideli.

Zakonito določeni minimalni osebni dohodki bodo pripomogli, da bo sistem razdelitve rodil še boljše sadove. Tako bodo v našem gospodarstvu ustvarjeni tisti najvažnejši pogoji, ki bodo omogočili, da bodo plače delavcev iz dohodkov gospodarskih organizacij naraščale ozporedno z naraščanjem delovne storilnosti v skladu z delovno vneto posameznika in kolektiva, ne pa tudi zaradi delovanja nekaterih drugih posebnih in izjemnih činiteljev, kakor se je to pogosto dogajalo.

Da pa bi mogli dosledno uveljaviti načelo nagradenja po delu, bi morali minimalne osebne dohodke, ki bodo spravili o enakopraven položaj gospodarske organizacije glede obveznosti do skupnosti in omogočili podjetjem enak start v doseganju čistega dohodka, določiti na tisti povprečni višini, ki ustreza doseženi ravni storilnosti in našim celotnim gospodarskim možnostim. V vsakem drugem primeru bi se namreč lahko zgodilo, da bi plačne sklade že v začetku previsoko odmerjali, kar bi povzročalo velike motnje na splošnem gospodarskem torišču. Razen tega bi bilo treba v odvisnosti od politike, kakršno bomo uveljavljali v gospodarstvu, minimalne osebne dohodke določiti različno po posameznih gospodarskih panogah.

Zakon o minimalnih osebnih dohodkih, ki ga dobimo še letos, bo zaokrožil sistem razdelitve dohodka gospodarskih organizacij. Kakor prejšnji trije, bo tudi ta zakon slonel na načelih čimprej večje ozpodbujanja osebne zainteresiranosti podjetij in delavcev o proizvodnji, kajti samo pobuda proizvajalcev, kakor je poudarjeno v programu ZKJ, je lahko podlaga za napredek socialističnega sistema. Na podlagi določb tega zakona bodo gospodarske organizacije iz doseženega dohodka določile svojo politiko plač, sednja v skladu z osnovnimi enotnimi kriteriji, ki jih zdaj pripravljajo centralni organi sindikatov ter ustreznega gospodarska združenja in zbornice.

Zmagovalna trojica (od leve proti desni): Janez Zirovnik, Jean Hugens, Nevio Valčič

Več kot 200.000 članov delavskih svetov

Objavljeno je poročilo o prvih rezultatih statistične analize letošnjih volitev za organe samoupravljanja v gospodarskih organizacijah

Zvezni zavod za statistiko je objavil poročilo o prvih rezultatih statistične analize volitev v delavske svete in upravne odbore podjetij, ki so bile marca in aprila letos po vsej državi. Kot je razvidno iz tega poročila, je bilo v delavske svete vseh 10.593 gospodarskih organizacij, v številu tudi tiste, v katerih je zaposlenih manj kot 50 delavcev, izvoljenih 201.682 delavcev. Od kandidatov, ki so jih postavile sindikalne organizacije v podjetjih, v katerih je zaposlenih več kot 50 delavcev, je bilo izvoljenih 122.879 izmed skupno 123.639 izvoljenih članov delavskih svetov.

Več kot tri četrtine članov novih delavskih svetov sestavljajo delavci, zaposleni neposredno v proizvodnji, ker je bilo le-teh glede na skupno število izvoljenih članov v podjetjih, ki zaposlujejo več kot 50 delavcev, izvoljenih 94.648. V tej kategoriji podjetij je bilo izvoljenih 55.895 delavcev, ki so že bili člani delavskih svetov, nadalje 20.208 žensk in 18.293 mladincev.

V upravne odbore delavskih svetov podjetij z več kot 50 delavci je bilo izvoljenih skupno 41.437 delavcev, med temi 26.897 iz neposredne proizvodnje. V upravne odbore je bilo ponovno izvoljenih 14.066 delavcev, ki so bili člani prejšnjega upravnega odbora, 4371 žensk in 4011 mladincev.

V približno 4500 gospodarskih organizacijah, ki zaposlujejo manj kot 50 delavcev, je bilo za člane novih delavskih svetov v marcu in aprilu izvoljenih 76.043 delavcev, med temi 52.546 zaposlenih v neposredni proizvodnji, 19.543 žensk in 12.057 mladincev. Kot je razvidno iz teh podatkov, je sestava delavskih svetov v tej kategoriji podjetij, kar zadeva izvolitev žensk in mladincev, nekoliko ugodnejša kot v podjetjih, v katerih je zaposlenih več kot 50 delavcev. Zanimivo je, da je v tem pogledu najugodnejša sestava v podjetjih v LR Sloveniji, kjer pride na skupno 14.408 izvoljenih članov delavskih svetov 5755 žensk in 2961 mladincev,

medtem ko je bilo v Srbiji izmed 27.379 članov delavskih svetov izvoljenih samo 5388 žensk in 3688 mladincev. Podobno razmerje vlada tudi v Sloveniji v sestavi upravnih odborov delavskih svetov podjetij, v katerih je zaposlenih manj kot 50 delavcev.

V upravne odbore delavskih svetov slednjih podjetij je bilo sicer skupno izvoljenih 21.362 delavcev, izmed katerih je 13.406 zaposlenih v neposredni proizvodnji, 9569 pa je bilo že doslej članov upravnih odborov. Skupno je bilo v upravne odbore podjetij te kategorije v vsej Jugoslaviji izvoljenih 3318 žensk, od tega samo v Sloveniji 1148.

Kolikor je razvidno iz teh prvih podatkov, ki jih je doslej pripravil Zvezni zavod za statistiko, je sestava delavskih svetov, izvoljenih marca in aprila letos, nekoliko ugodnejša od prejšnje, ker je bilo izvoljenih nekaj več delavcev iz neposredne proizvodnje, prav tako pa tudi žensk in mladincev.

Roka roki, srce srcu

Včeraj se je pripeljalo iz Westfalije okrog devet sto izseljencev

Kratko poročilo bi bilo tole: izseljenci. Klobase, ki so jim včeraj popoldne nekaj pred štirinajsto uro je prišlo v Slovenijo na obisk skoraj devet sto slovenskih izseljencev iz Westfalije.

To bi bilo poročilo.

Več naj bi povedali prizori s postaje ob tem svidenju. Več kot tisoč ljudi je pričakalo goste. Ze uro pred prihodom vlakov so se zbirali. V rokah niso imeli le cvetja. Malo čuden sprejem, vendar resničen: klobase, prave kranjske klobase, zadimljene in narejene kdo ve kje na Dolenjskem in Kočevskem, so letele po zraku v okna ustavljenega se vlakaz

siedle, ko se je vlak ustavil, še pletenke. Pletenke s cvičkom. Ni moč povedati, kdo vse je pričakal »Westfalce«.

Srce je bilo veliko, večje kot kdajkoli prej in tudi solz ni manjkalo.

Levo zgoraj: »Pozdravljen stari kraji«. Spodaj: Takega sprejema na ljubljanski železniški postaji ni bila deležna nobena skupina izseljencev. Veselje je bilo tolikšno, da je bilo treba otrtati celo solze

Gradbena dela močno ovira pomanjkanje delavcev

Podjetja so se sporazumela, da bodo plačevala terenske dodatke po enotnih načelih in da bodo odklanjala delavce, ki samovoljno zapuščajo delo

Naša gradbena in opekarska podjetja imajo prav zdaj, ko je gradbena sezona na vsaki, velike težave z delovno silo. O tem so konec julija obširno razpravljali na bazenskih konferencah v Mariboru, Izoli, Celju in Ljubljani pod okriljem Zvezne gradbene zbornice, sekcije gradbene operativne in proizvodnje gradbenega materiala Slovenije.

Gradbena in opekarska podjetja imajo premalo delavcev, da bi lahko izpolnila prevzete obveznosti in dosegla planirano proizvodnjo. Gradbenim podjetjem grozi nevarnost, da bodo morala plačati znanne penale za nepravčasno dovršitev del v pogodbenem roku, opekarne pa ne bodo mogle doseči planirane proizvodnje, kar bo imelo za posledico, da se bo še zaostriло pomanjkanje gradbenega materiala. Težave z delovno silo skušajo podjetja prebrskati s tem, da si prizadevajo intenzivirati delo z uvedbo akordov, kar pa otežkoča spet nereden dotok gradbenega materiala na gradbišča in pomanjkanje zmogljivosti za obrtniška dela, kar oboje povzroča zastoj pri delu. Opekarne opravljajo zdaj že 70 do 75% del v akordu, gradbena podjetja pa so zvišala obseg del v akordu od 10% v letu 1956 na 21% v letošnjem prvem polletju (v juniju celo na 32%). Spričo omenjenih ovir pa ni bistvene možnosti za nadaljnje razširjanje akordnega dela. Nekatera podjetja, ki so prevzela gradbena dela po nizkih cenah, pa so tudi zelo previdna pri oddajanju del v akordu, ker jim večja izplačila za presežanje norm po sedanjih instrumentih bistveno zmanjšujejo možnosti ustvarjanja lastnih skladov za anuitete in podobno.

Sedanje pomanjkanje delovne sile povzroča hkrati čedalje večjo fluktuacijo zlasti sezonske delovne sile. Da ne bi razlike glede višine terenskih dodatkov dajale povoda za fluktuacijo, so se podjetja na bazenskih konferencah dogovorila, da bodo terenske dodatke plačevala v bodoče po enotnih načelih in samo v višini, ki se lahko zaračuna v materialne stroške. Raza tega so določila ostre odbitke od terenskega dodatka za neupravičene izostanke. Pogosto se dogaja tudi, da delavci samovoljno in v skupinah zapuščajo delo brez odpovednega roka. V bodoče druga podjetja takih delavcev ne bodo sprejemala na delo. Tudi v primerih, ko je delavec v zvezi s terenskim dodatkom redno odpovedal delo in se hoče zaposliti pri drugem

podjetju v istem okolju, se bo to podjetje prej sporazumelo s podjetjem, kjer je bil delavec prej zaposlen.

Največ težav pa imajo zdaj gradbena podjetja z nadurnim delom, čeprav bi podaljšanje delovnega časa lahko bistveno omililo sedanje pomanjkanje delovne sile. Tu se je močno zataknilo zlasti odkar je bilo s spremembo zakona o delovnih razmerjih določeno, da se v gradbeništvu (in v drugih sezonskih dejavnostih) lahko obračuna 50% pribitka samo za delovni čas nad deset ur dnevno, medtem ko se za deveto in deseto uro obračuna šele na koncu poslovnega leta.

Ta predpis je bil izdan z določbo 166. člena zakona, ki dovoljuje v sezonskih dejavnostih podaljšanje rednega delovnega časa v sezoni do deset ur na račun skrajšanja delovnega časa izven sezone, tako da znaša delovni čas v letnem povprečju osem ur. Te možnosti pa se gradbeništvu v Sloveniji ne poslužuje. Tako predstavljata deveta in de-

seta ura sicer nadurno delo, za katero pa se 50%-ni pribitek lahko obračuna šele na koncu poslovnega leta. Predstavniki podjetij zatrjujejo, da zlasti kvalificirani delavci (zidarji) niso zainteresirani, da bi v lastnem podjetju delali več kot osem ur na dan, ker po končanem rednem delu lahko znatno več zaslužijo, če delajo v režiji združnega ali privatnega sektorja, in bi predpis, ki bi onemogočil privatnikom in zadržam, da gradijo v lastni režiji. Nekvalificirani delavci, posebno sezonski, so sicer pripravljani delati več kakor osem ur, toda le, če dobe sproti izplačan 50%-ni pribitek. Zlasti podjetja, ki delajo v velikih mestih, zatrjujejo, da praktično ne morejo obdržati delavcev na delu več kakor osem ur na dan. Naj v tej zvezi še omenimo, da ni docela jasno, kako je treba tolmačiti določilo spremenejenega zakona, ki v sezonskih dejavnostih ne dopušča med letom izplačila 50% pribitka za deveto in deseto uro.

Bilanca Mariborskega tedna

110.000 obiskovalcev — Za 900 milijonov dinarjev kupčij — Precejšnje število športnih prireditev

Letošnji, 15. Mariborski teden je obiskalo približno toliko ljudi kot lanskega — 110.000. Med obiskovalci ni moč ločiti, koliko jih je prišlo, da bi si ogledali razstavo, in koliko samo na zabavo. Precej gledalcev je imela modna revija, ki je bila letos na razstavišče Mariborskega tedna brez posebnih vstopnic. Zavod za pospeševanje gospodinjstva pa je letos pripravil razstavo le v lastnih prostorih. Pri letošnjih posebnosti Mariborskega tedna je treba omeniti tudi brezplačne vozovnice za pohorsko vzpenjačo, ki so jih podelili vsakemu tisočemu obiskovalcu, in »Argo« juhe, ki so jih razdelili dnevno okrog 3000 porcij.

Po številu obiskovalcev je letošnji Mariborski teden uspel enako kot lanski, kupčij pa je bilo precej manj. Sklenjenih je bilo le za okrog 900 milijonov dinarjev kupčij, največ za kmetijske stroje, nato za avtomobile in pohištvo. V primerjavi z lanskim letom pa so močno nazadovale kupčije za tekstilno blago. Na kupčije je gotovo vplivalo veliko število razstavljenih kmetijskih strojev od najmanjših do

velikih kombajnov, ki sta jih postavili Agrotehnika iz Ljubljane in Tovarna poljedelskih strojev Maribor, Mariborski obrtniki so pri razstavi Mariborskega tedna skoraj popolnoma odpovedali, socialistični obrtni obrati in zasebniki pa so pripravili veliko modno revijo, na kateri so prevladovale vrecaste linije po zamisli mariborskih modnih ustvarjalcev. Občinstvo pa ni pokazalo zaželenega navdušenja za novo modo. Kulturnih prireditev je bilo letos nekaj manj kot lani. Glavno ne breme so prevzeli poklicni igralci Mariborske opere. V okviru Mariborskega tedna pa je bilo mnogo športnih prireditev, skoraj preveč, če jim dodamo, ostale redne športne prireditve, kar se je poznalo pri obisku gledalcev.

Za zadnji dan Mariborskega tedna je uredništvo Večera pripravilo dirke nad 30 let starih avtomobilov na progi Celje—Maribor. Dirke so privabile okrog 10.000 gledalcev.

Vreme se bo zboljšalo

Beograd, 9. avg. Po hudi vročini se je vreme pred nekaj dnevi v vsej Evropi in tudi pri nas precej zboljšalo. Vdor hladnega zraka je zabil najprej Slovenijo, potlej pa se je razširil tudi na ostale kraje.

Tudi na kratkotrajnem poslabšanju vremena pred dvema dnevnoma smo dobili spet lepo in toplo vreme. Petek pa se je vreme v zadnjih dneh dnež že drugič spremenilo. Obično vrme s pihami je že v jutranjih urah zajelo Slovenijo, pozneje pa se je razširilo tudi na Hrvaško in Slovenijo. Popoldne je deževal v vsej državi. Padavin je bil znatno več, kakor prejšnje dni. To bo ugodno vplivalo na posevke, zlasti na koruzo in sadje, ki ta mesec dozoreva.

Daljšega poslabšanja vremena s dežjem in grmenjem se po mnenju vremenslovcev ni treba bati. V soboto vrnje se je nebo zlaščilo že v popoldnih urah, včeraj pa se je zboljšalo vreme in v južnem delu dežele. Izpad Atlantika pa znova prodira proti Evropi hladen val, ki bo v teh dneh vržal spet povzročil slabo vreme. Vse kaže, da se bo spričlo tega vala tudi pri nas menjavalo lepo vreme s dežjem.

Nova žrtev Julijskih Alp

Včeraj se je pri Bivaku 4 smrtno ponesrečila 24-letna Renata Winkler iz Dresdena

Ljubljana, 9. avgusta. Včeraj je odšla na izlet na Kriške pade v Julijskih Alpah skupina tečajnikov alpinističnega tabora PZS in skupina planincev iz Vahodne Nemčije. Ko so pripel na Bivak 4, je del tečajnikov pod vodstvom Mikičeve Prosenca, ki so se mu pridružili tudi trije nemški turisti ostal v bivaku, medtem ko je 13 planincev pod vodstvom Marjana Držaja nadaljevalo pot na Poganičkov dom pri Kriških jezicah.

Okrog pol šestih popoldne sta iz Bivaka 4 odšla na krajši sprehod 24-letna Nemka Renata Winkler iz Dresdena in Reiter Franc, član alpinističnega oddelka PD Ljubljana-Matica. Namenjena sta bila na Križ, vendar nista šla

po poti, temveč po položni strmini. Ko sta prišla na 4 m visoko skalo, je Renata nenadoma zgubila ravnotežje in padla vznak. Priletela je na glavo in bila na mestu mrtva. Reiter je iz 200 m oddaljenega Bivaka priklical pomoč, tako da so ponesrečenko hitro prenesli na Bivak. Eden izmed alpinistov je odšel v tabor, z in pol ure dolgo pot je prehodil v pol ure. Po eni uri in 5 minutah so se pripeljali člani GRŠ in nekateri tečajniki. Ponesrečenko so takoj odnesli v dolino. Danes ob enih ponoči je v Vrta prispela komisija, ki je lahko ugotovila samo še smrt, kajti ponesrečenka ima trkratni prelom lobanje. Truplo so danes prepeljali v Ljubljano.

V nekaterih predelih Srbije močno popustile cene živini in prašičem

Živinorejske poslovne zveze v Vojvodini bodo pomagale kmetom v Srbiji, ki jih je prizadela suša

Na trgu živine vzbuja zadnje tedne precejšnjo pozornost naglo popuščanje cen živine v nekaterih predelih ožje Srbije, medtem ko so v ostali državi cene precej ustaljene oziroma le malo popuščajo. Ta pojav je posledica suše v določenih okrajih Srbije. Medtem ko so padavine v večini predelov Jugoslavije v juniju in juliju pripomogle, da majska suša ni v toliko meri vplivala na letino, kakor se je bilo bati, so v nekaterih predelih ožje Srbije tudi zadnje mesece trpeli zaradi suše. Tako bo v teh krajih ob slabem pridelku sena tudi koruza le piclo obrodko. Kmetje so zaradi pomanjkanja krme v skrbih in skušajo zdaj čimprej odprodati živino. V nekaterih krajih, kakor v Kruševcu, Kraljevu in Leskovcu, je velika ponudba goveje živine povzročila padec cen za okrog 15%, tako da se sedaj cene gibljejo pod dogovorjeno

ravnijo. Prav tako so v teh krajih zaradi slabih upov glede letine koruze močno popustile cene mršavih prašičev za pitanje, ki jih zdaj ponujajo po 150 do 180 din za kg, medtem ko se je v začetku leta obvišku konjunktura za te prašiče cena gibala nad 300 din.

Ker pa letina v ostali državi vsekakor omogoča ohranitev živalskega sklada, so že konec julija na posvetovanju okrajnih živinorejskih poslovnih zvez v Vojvodini sklenili, da bodo v prizadete okraje Srbije poslali posebne ekipe in komisije, da ugotovijo položaj za Vojvodino in odkupijo po potrebi plemensko živino in mršave prašiče za pitanje, hkrati pa da ugotovijo na lastnem področju presežke krme, ki bi jo lahko odprodali prizadetim kmetom v Srbiji.

V petek je bilo v Novem Sadu o tem ponovno posvetovanje, na katerem so ugotovili, da poslovne zveze še niso ničesar ukrenile v smislu sprejetih sklepov. To neaktivnost poslovnih zvez pa so izkoristili razni kmetje, spekulanti, ki poceni kupujejo mršave prašiče v prizadetih okrajih Srbije in jih z vozovi dovažajo v Vojvodino, kjer kupujejo koruzo in jo vozijo v Srbijo. Na sestanku so sklenili, da bodo brez odlašanja izvršili sprejeto nalogo. S tem bodo hkrati preprečili spekulacijo, ki ni normalno poslovanje na trgu kmetijskih pridelkov in gre tudi na škodo kmetov v prizadetih področjih Srbije.

Mednarodni kongres fluorografije

Beograd, 9. avg. (Tanjug). — V Stockholmu bo od 20. do 23. avgusta tretji mednarodni kongres fluorografije, na katerem bodo proučili dosedanje izkušnje in delo te mlade zdravstvene službe. Kongresa se bodo udeležili fiziologi iz vseh krajev sveta med njimi pa tudi več jugoslovanskih zdravstvenih strokovnjakov za fluorografiranje.

Danes odhod v brezno Jazben

Postojna, 9. avg. Jutri zjutraj bo iz Postojne odpotovala 36-članska ekspedicijska Društva za raziskovanje jam »Luka Čuč« v brezno Jazben na Banjšici pri Novi Gorici. Odprava bi morala odpotovati že minuli teden, vendar ji je odhod preprečilo slabo vreme. Po dosedanjih približnih merilvah je brezno Jazben globoko 512 metrov in je najgloblje brezno v Jugoslaviji, po globlini pa sedmo na svetu. Ekspedicijska, ki bo danes odpotovala v brezno, je prva tovrstna odprava pri nas. Kot smo že poročali, se bo te odprave udeležil tudi naš sodelavec, ki bo sproti o vsem obveščal naše bralce.

Sinjska alka

Split, 9. avg. (Tanjug). — Jutri bodo prebivalci Sinjske krajine 243-članski obletnico zmage maloštevilne sinjske vojske nad večkratno močnejšimi turškimi četami Senaskera Mehmeda paše, ki je hotel leta 1715 podjarmiti te kraje. V proslavo te zmage organizirajo vsako leto viteško igro alko, v kateri sodeluje mnogo najboljših konjenikov sinjskega okraja. Za jutrišnje prireditev se je prijavilo rekordno število alkarjev, ki jih bo vodil alkarški vojvoda in ljudski poslanec Vico Buljan.

Dobrodošlica koroškim pevcem

Jesenice, 9. avg. Pevskemu zboru prosvetnega društva iz Radšice nad Celovcem, ki bo nastopil nočjo na Gorenjskem sejmu v Kranju, jutri pa na reviji folklornih plesalcev in narodnih pesmi v Bohinju, so pridrili jeseniški Svobodaši-pevci danes popoldne ob prihodu vlakov na Jesenice lep sprejem. Po pozdravu so jim ves čas postanka vlakov peli narodne in umetne pesmi, ki so jih koroški pevci z izrednim zanimanjem poslušali in bili veseli pozornosti, ki so jim jo izkazali jeseniški pevci-Svobodaši ob prihodu v Slovenijo.

Posvetovanje o setvi italijanske pšenice

Ljubljana, 9. maja (Tanjug). V Bohinju je bilo posvetovanje članov komisije Zveze kmetijsko-gozdarskih zbornic Jugoslavije, ki proučuje možnost setve donosnih vrst italijanske pšenice pri nas. Na posvetovanju so obravnavali uspehe lanskih in letošnjih poskusov z italijanskimi vrstami pšenice. Po programu bi se že ob setvi ozimne letos jeseni naše kmetijstvo usmerilo pretežno na setev posameznih vrst italijanske pšenice. Na posvetovanju so pripravili tudi vse potrebne gradivo za osebne konference, ki jih bodo v avgustu sklicali v posameznih industrijskih središčih in na katerih bo sodelovalo na tisoče kmetijskih strokovnjakov in organizatorjev kmetijske proizvodnje pri nas. Prvi tak sestanek bo 12. avgusta v Novem Sadu. Na njem bo sodelovalo nad 500 kmetijskih strokovnjakov. V Sloveniji in Makedoniji so taki sestanki že bili.

MNENJA - KRITIKA - POLEMIKA

PRISPEVEK ALTERNATIVI v osnutku zakona o upravljanju stanovanjskih zgradb

Uresničevanje resolucije o osnovnih načelih stanovanjske zakonodaje, ki jo je dne 28. februarja 1957 sprejela Zvezna ljudska skupščina, stopa v novo fazo. Zvezni sekretariat za socialno politiko in komunalna vprašanja je v juliju razposlal prizadetim in zainteresiranim organom, ustanovam in družbenim organizacijam osnutke stanovanjskih zakonov: Zakona o upravljanju stanovanjskih zgradb, zakona o lastnini na posebnih delih zgradb, Zakona o stanovanjskih skupnostih in Zakona o stanovanjskih združenjih. Med njimi je, zaradi tesne povezanosti z upravljanjem stanovanjskih zgradb, tudi osnutek zakona o upravljanju poslovnih zgradb in zakupu poslovnih prostorov.

Takoj na prvi pogled vzbuja pozornost, da v tem seznamu aktualnih zakonov manjka osnutek zakona o finanstranju izgradnje in reprodukcije stanovanjskih zgradb. Ta pomanjkljivost se opravičuje z okolnostjo, da bi razprava o ekonomskih problemih izgradnje in reprodukcije, ki zahteva večje angažiranje gospodarskih organov, utegnala ob uporabi vrste ustreznih metod. Osnutek uredb o upravljanju stanovanjskih zgradb glede najemnine ne prinaša nič novega. V smislu določil tega osnutka odreja stanarino za vsako posamezno stanovanje stanovanjski organ občinskega ljud-

skega odbora na osnovi tarife, ki jo predpiše občinski ljudski odbor. Tako rešitev ne pomeni nobenega napredka niti v pogledu normalizacije ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu, niti v pogledu družbenega upravljanja stanovanjskih zgradb. Pomisleki, ki jih je moral tak predlog povzročiti, so rodili varianto, ki predvideva kalkulativno izračunavanje realne stanarine za posamezne stanovanjske zgradbe, in to po metodologiji, ki naj se predpiše za celo državo.

Dokler pogoji ne dopuščajo najemnine na njenem realnem nivoju, naj vsakoletni družbeni plan določa njen ustrezni administrativni določanje najemnine, se je moral odločiti tudi za vrsto drugih administrativnih ukrepov. Pri tem niti ni omejitvi diskrecijskih pooblasti stanovanjskih organov z metodami objektivne ekonomske tehnike.

Tako predvideva osnutek Zakona o upravljanju stanovanjskih zgradb okoli 40 administrativnih aktov občinskega ljudskega odbora in nje-

govih stanovanjskih organov. Ker gre v večini za objektivno določljive ekonomske elemente izgradnje in reprodukcije stanovanjskih zgradb, se administrativni značaj aktov ne menja, kadar jih prinaša občinski ljudski odbor sam.

Evo nekaj takih aktov: občinski ljudski odbor ali njegovi stanovanjski organi določajo, katere posle mora hlini sveti oddajati servisom, odobravajo posojila za vzdrževanje zgradb, izdajajo predpise o vzdrževanju in popravilih zgradb, potrjujejo cene (i) servisnih delavnic, predpisujejo, kdaj mora stanovalec poleg najemnine plačati tudi prispevek za odplačilo anuitet, odreja najemnino za vsako stanovanje posebej, odločajo o tem, kakšni procenti najemnine se plačujejo v posamezne fonde, odobravajo prenašanje sredstev iz fonda v fond (tudi med fonda stanovanjskih in poslovnih zgradb), sprejajo o tem, kdaj je stanovanje racionalno izkoriščeno itd.

Ker se posamezne vrste nadzora nad upravljanjem stanovanjskih zgradb ne prepustijo ustreznim službam (gradbeni, finančni, pravni), marveč se vse poverjajo stanovanjskemu organu, se ta pretvarja v dejanskega administrativnega upravitelja zgradb. Za naš sistem samoupravljanja upravljanje ni nekaj simboličnega, marveč je upravljanje-gospodarjenje v našem primeru gospodarjenje z nepremičnino po obče znanih objektivnih metodah gospodarjenja. Če se te metode še predpišejo, tedaj res ni nobenega vprašanja za nezaupanje in hline skupnosti in hline svete, nezaupanje, da bodo znali toliko gospodariti s stanovanjsko zgradbo kot organ občinskega ljudskega odbora in nje-

skega ljudskega odbora, ki mu se vgre dno ostajata dolžnost in pravica objektivne nadzora. Institut stanovanjske pravice, ki stabilizira izkoriščanje stanovanj in ki navezuje stanovalec na posamezne stanovanjske zgradbe, s svoje strani podpira opisano varianto.

Ceprav bi v varianti predloženi način izračunavanja in uravnavanja stanarine v prvem momentu ne pomenil spremembe in sedanjih ekonomskih odnosih, bi pa, kot metoda, pomenil v osnovi nov način reševanja problema stanarine.

Pred očmi stanovalec in upravitelj stanovanj bi se pojavile objektivne številke o stroških in cenah v izgradnji in eksploataciji stanovanjskih zgradb. Moral bi se spriznati s dejstvom, da se bodo prej ali slej te številke, v svojih polnih izsoh, pojavile v njihovih proračunih. Prirodno je, da bi tako pričakovane neobjavne izlivalo smodelno omejevanje v izkoriščanju stanovanjskega prostora večje štedljivosti pri gradnji in večje disciplino pri vzdrževanju stanovanj, dalje, večjo iniciativno v ustvarjanju osebnih dohodkov, kar pomeni konec koncev večjo produktivnost dela. Šele potem, ko se bo vsak stanovalec spoznal z realnimi stroški in cenami v izgradnji in vzdrževanju stanovanj, bi postal sistem družbenega upravljanja stanovanjskih zgradb zares močnejša šola upravljanja. Šele zdaj se bodo stroški stanovanjske potrebnosti realno socialni z osebnimi dohodki prebivalstva in začeli mobilizirati rezerve, ki je počivalo v odvisnosti osebnih dohodkov in potrošnje prebivalstva od produktivnosti dela.

Marjan Tepina

PO RAZGOVORIH KARAMANLIS-MACMILLAN

V Atenah pesimizem

Velika Britanija vztrajala pri načrtu o trodominiju — Makarios se ne bo sestal z Murphijem — Pismo Hruščeva Karamanlisu

Atena, 9. avg. (Tanjug). — Po končanih razgovorih med predsednikom vlad Grčije in Velike Britanije Karamanlisom in Macmillanom so objavili uradno poročilo, v katerem je rečeno, da sta koristno izmenjala gledišča, da pa se njuna gledišča v vsem ne ujemajo. Poročilo je zelo kratko in se glasi: »Predsednika vlad sta odkrito in v celoti izmenjala gledišča in se strinjala v tem, da so bili njihovi razgovori zelo koristni, čeprav pri tem ni moč reči, da se njuna gledišča v vsem ujemajo.«

Grški uradni krogi so po razgovorih pesimistični glede nadaljnjega razvoja v zvezi s ciprskim problemom. Obveščeni uradni krogi poudarjajo, da so Angleži v razgovorih žilavo vztrajali na svojem načrtu o trodominiju, ki ga je Grčija odklonila zato, ker daje zakonite pravice Turčiji na Cipru. Politični opazovalci ugotavljajo, da v skupnem grško-britanskem poročilu ni niti besede o nadaljnji diplomatski akciji v zvezi s Ciprom, kar razlagajo z željo Londona, da bi o tem razmišljal šele po končanem Macmillanovem obisku v Ankari.

Predsednik angleške vlade

Macmillan odpotuje danes iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom turške vlade Menderesom govoril o problemu Cipra. Tudi v Atenah je govoril Macmillan s predsednikom grške vlade Karamanlisom o Cipru.

Ciprski nadškof Makarios in guverner Foot sta se danes znova sestala v Makariosovi atenski rezidenci ter govorila o položaju na otoku v luči najnovejših dogodkov. Izjave, ki sta jih dala po končanem sestanku novinarjem, kažejo, da sta se dotaknila tudi politične strani ciprskega problema, kar pomeni, da je bil njun razgovor v določenem smislu vzporeden z razgovori med Macmillanom in Karamanlisom.

Makariosova izjava je bila dokaj pesimistična. Rekel je, da ne ve, kdaj se bo vrnil na Ciper, pa tudi o uresničenju morebitnega sporazuma z Veliko Britanijo ni mogel ničesar povedati. Makarios je potrdil vest, da bo grški apel o Cipru predložen Združenim narodom do 16. avgusta, »če Angleži dotlej ne bodo predložili konkretne in sprejemljive ureditve ciprskega problema«. Na koncu je Makarios izjavil, da se ne bo sestal s posebnim odposlanecem predsednika Eisenhowerja Murphijem, ki prispe v Atene danes popoldne.

Sovjetski veleposlanik v Atenah Sergejev je izročil danes predsedniku grške vlade Karamanlisu pismo predsednika sovjetske vlade Hruščeva, v katerem je pojasnen položaj na Srednjem vzhodu v zvezi z intervencijo ZDA in Velike Britanije. V pismu je tudi pojasnjeno gledišče Sovjetske zveze o tej intervenciji. Sergejev je rekel, da se pismo v določenem smislu nanaša tudi na ciprski problem.

Sovjetski veleposlanik je vztrajal na tem, da izroči pismo Karamanlisu med sestankom, ki ga je imel le-ta s predsednikom angleške vlade Macmillanom, češ da je pismo zelo nujno. Pismo pa je sprejel minister v predsedstvu grške vlade Cacos.

politično prihodnost. Hammarskjöld je pozitivno ocenil delo opazovalcev ZN v Libanonu in rekel: »Najnovejše izkušnje lahko uporabimo kot znak, da je bivanje predstavnikov ZN v tej deželi zaželen izraz stalne skrbi te organizacije za neodvisnost in nedotakljivost Libanona.«

Ko je govoril o Jordanu, je Hammarskjöld rekel, da je to specifičen problem tega področja. »Če bo nastal vtis, da bi bili zaželeni razen dejavnosti organizacije za nadzorstvo nad premirjem še posebni ukrepi, bo nastalo vprašanje, kakšni naj bodo ti ukrepi, da bi ustrezali specifičnemu položaju v Jordanu.« je rekel Hammarskjöld. Potem je opozoril na problem beguncev, ki je po njegovem mnenju še zmerom »preč«, nadalje na problem izkoriščanja petroleja, na gospodarsko sodelovanje in na ostale bistvene probleme Bližnjega vzhoda.

Tu pričakujejo, da bodo čas do prihodnje seje Generalne skupščine, napovedane za sredo, izkoristili za živahno diplomatsko dejavnost, za pomembna posvetovanja v glavnih mestih zahodnih dežel in na sedežu OZN.

Odgoditev naslednje seje do srede omogoča prihod zunanjih ministrov posameznih dežel. Napovedano je že sodelovanje ministrov Gromika, Fazioja in Dullesa, v New York pa prispe tudi Selwyn Lloyd.

Konstantin Karamanlis

General De Gaulle je sinoči celi dve uri odgovarjal na pri-

pariz, 9. avg. (Tanjug). Francoska vlada je danes sklenila, da bo 4. septembra uradno začela kampanjo za referendum o ustavi pete republike. Ta referendum je bil napovedan že za 28. septembra, pa so v volilne imenike v predvidenem roku vpisali od skupnih nad 50 milijonov volivcev v Franciji, Alžiriji ter prekomorskih posestvih Afrike, Madagaskarja in Antilov samo 40 milijonov volivcev. Vladno kampanjo pred referendumom bo začel general De Gaulle s potovanji po Franciji, Alžiriji in afriških posestvih, kjer bi imel več govorov.

General De Gaulle je sinoči celi dve uri odgovarjal na pri-

pariz, 9. avg. (Tanjug). Uredništvo glasila ZKJ »Komunist« je objavilo tele sporočilo: Bejrutski list »Orient« je v

Atene, 9. avg. (Tanjug). Posebni odposlanec predsednika Eisenhowerja Murphy je prispel danes popoldne na obisk v Atene, kjer bo, kakor je sam poudaril, govoril s predsednikom vlade Karamanlisom in zunanjim ministrom Averofom o položaju na Srednjem vzhodu. V pogovoru z novinarji je izjavil, da ne namerava z grškimi voditelji govoriti o Cipru, marveč da bi se rad samo informiral o tem vprašanju. Ko je govoril o položaju na Srednjem vzhodu, je rekel, da je zelo zanimiv in da z optimizmom gleda na njegov razvoj.

Murphy zapusti jutri Atene in odpotuje v London, pred vrnitvijo v Washington pa bo obiskal še Pariz.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Sestanek med predstavniki FLN in Burgibo

Kairo, 9. avg. (AP). — Predstavnik alžirske Fronte narodne osvoboditve je danes v Kairu izjavil, da so večeraj voditelji tega gibanja odpotovali v Tunis, kjer se bodo sestal s predsednikom Tunizije Burgibo in govorili o razliki v glediščih med FLN in Burgibo. Predstavnik je rekel, da bodo v razgovorih posvetili posebno pozornost sporazumu med Francijo in Tunizijo o naftovodu, ki bi ga iz Sahare zgradili čez tuniško ozemlje na Sredozemlje, in Burgibovi zahtevi, naj Alžirci preusmerijo svoje odnose s Francozi z oboroženega boja na diplomatsko torišče. Predstavnik alžirskega osvobodilnega gibanja, ki so večeraj odpotovali v Tunis, so Kerim El Kasem, Mahmud El Serl, Abdul Mehri in Mohamed Jusuf.

Novi predsednik Libanona general Šehab predaja svoj volilni listek ob volitvah za predsednika republike

V ALŽIRIJI BODO IZVEDLI VOJAKI

Kampanja za referendum

De Gaulle zavrnil zahteve po konfederaciji med Francijo in njenimi »posestmi« v Afriki

Pariz, 9. avg. (Tanjug). Francoska vlada je danes sklenila, da bo 4. septembra uradno začela kampanjo za referendum o ustavi pete republike. Ta referendum je bil napovedan že za 28. septembra, pa so v volilne imenike v predvidenem roku vpisali od skupnih nad 50 milijonov volivcev v Franciji, Alžiriji ter prekomorskih posestvih Afrike, Madagaskarja in Antilov samo 40 milijonov volivcev. Vladno kampanjo pred referendumom bo začel general De Gaulle s potovanji po Franciji, Alžiriji in afriških posestvih, kjer bi imel več govorov.

General De Gaulle je sinoči celi dve uri odgovarjal na pri-

pariz, 9. avg. (Tanjug). Uredništvo glasila ZKJ »Komunist« je objavilo tele sporočilo: Bejrutski list »Orient« je v

Atene, 9. avg. (Tanjug). Posebni odposlanec predsednika Eisenhowerja Murphy je prispel danes popoldne na obisk v Atene, kjer bo, kakor je sam poudaril, govoril s predsednikom vlade Karamanlisom in zunanjim ministrom Averofom o položaju na Srednjem vzhodu. V pogovoru z novinarji je izjavil, da ne namerava z grškimi voditelji govoriti o Cipru, marveč da bi se rad samo informiral o tem vprašanju. Ko je govoril o položaju na Srednjem vzhodu, je rekel, da je zelo zanimiv in da z optimizmom gleda na njegov razvoj.

Murphy zapusti jutri Atene in odpotuje v London, pred vrnitvijo v Washington pa bo obiskal še Pariz.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

litvami razdelili med arabsko prebivalstvo denar in živila. Od dobrih 9 milijonov prebivalcev Alžirije je vpisanih v volilne imenike nekaj nad 3 milijone. Glasovanje o novi ustavi bilo v celoti organizirale vojaške sile. V interpelaciji, ki jo je naslovil danes neki pariški poslanec na vojnega ministra, je rečeno, da je predvideno, da bodo transportne enote na dan referenduma »kolektivno vozile« prebivalce iz muslimanskih vasi na volišča. Referendum v Alžiriji bo trajal tri dni, da bi lahko vojaške sile »zagotovile red in mir na glasovanju«.

Razgovori Macmillan-Menderes

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Premogovna kriza

Sindikati menijo, da je Erhardova politika kriva sedanjih težav v premogovni industriji

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Bonn, 9. avg. (Tanjug). Kriza v zahodnonemški premogovni industriji je dosegla višek. Po najnovejših podatkih sindikatov se je v porurških premogovnikih nakopičilo zdaj 9,7 milijona ton premoga, v posarskih premogovnikih pa nadaljnjih 800.000 ton. Razen tega leži pri trgovcih 11 milijonov ton neprodanega premoga.

Atene, 9. avg. (Tanjug). Predsednik angleške vlade Macmillan je odpotoval danes po dvodnevem obisku iz Aten v Ankaru, kjer bo s predsednikom vlade Menderesom govoril o Cipru. Pred odhodom je izrazil upanje, da bodo njegovi razgovori v Atenah koristni za pomiritev položaja na Cipru.

Vrednost vsega nakopičenega premoga znaša 640 milijonov mark. Predsednik sindikata rudarjev Heinrich Guthemuth je danes izjavil, da pomoč države za zboljšanje tega položaja ne zadošča. Po razgovoru, ki so ga imeli predstavniki sindikatov in delodajalcev s kanclerjem Adenauerjem, in po posvetovanju strokovnjakov za proizvodnjo premoga in nafte so sklenili, da bodo skušali najti izhod iz sedanjega položaja z zmanjšanjem proizvodnje in uvoza nafte, glavnega konkurenta premogu, kot tudi z zmanjšanjem uvoza premoga iz ZDA. Toda tukajšnji gospodarski krogi sodijo, da je to samo polovična rešitev. S podražitvijo nafte bo namreč prizadetih mnogo potrošnikov. Zaradi podražitve premoga so namreč začeli uporabljati nafto v industrijskih obratih in gospodinjstvih. Guthemuth je danes zahteval, da je treba razveljaviti pogodbo o uvozu ameriškega premoga, tudi če bi morali plačati odškodnino. Spričo sedanjih neprodanih zalog bi bilo treba celotno proizvodnjo v Porurju ustavititi za 22 dni. Sindikati pa menijo, da je moč problem radikalno urediti samo s popolno reorganizacijo proizvodnje. Ta naj bi po načrtu, ki so ga predložili na nedavnem kongresu rudarji, prešla v javno last, tako da bi za celotni razvoj energetike skrbel skupni organ. Te zamisli kot tudi sedanji predlogi pa so močno navzkriž z nazori gospodarskega ministra Erharda o liberalni trgovinski politiki. Po mnenju sindikatov je takšna politika na področju energetike v glavnem tudi povzročila kronično krizo v premogovni proizvodnji.

imam a Spomenica omanskega

Kairo, 9. avg. (AFP). — Predstavnik omanskega imana v Kairu je izročil danes predsedniku ZAR Naserju spomenico s protestom proti zbiranju angleških čet na ozemlju Omana. Podobni spomenici je izročil tudi angleškemu veleposlaniku v Kairu in švicarskemu veleposlanstvu, ki zlasti pa koristi Velike Britanije in Francije v ZAR.

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

Celovec, 9. avgusta
V glavnem mestu Koroške valovi te dni morje belo-rdeče-rumenih zastav. Poleg koroških je videti tudi rdeče-belo-rdeče avstrijske in zeleno-bele-rdeče celovske zastave, pred steklenim paviljonom Jugoslavije vira zastava z našim emblemom, gode v pisanih celovskih nošah igrajo od jutra do večera alpske ritme, iz mikrofonov donijo bolj ali manj vsiljive reklame za najrazličnejšo robo, vrtiljaki in toboganj doživljajo svoje velike dneve — skratka, začel se je tradicionalni Koroški sejem, znan v Avstriji in tudi drugod po svetu kot centralna, reprezentativna razstava avstrijske lesne industrije. (Če še ni znan, pa bi v Celovcu hoteli, da bi bil znan.)

Pomen, ki ga pripisujejo v Avstriji celovskemu sejmu, so letos posebej poudarili z navzočnostjo dveh zveznih ministrov: ministra za trgovino dr. Bocka, ki je slovesno odprl sejem, in obrambnega ministra Grafa. Prišli so tudi mnogi drugi predstavniki domačega in tujega političnega in gospodarskega življenja: deželni glavar Wedenig, celovški župan Aussenwinkler in predsedniki vseh zbornic; izmed tujih gostov je bilo največ Jugoslovancev: predsednik Obrtne zbornice Slovenije in član Izvršnega sveta Tone Fajfar, generalni konzul v Celovcu Boris Trampuž, svetnik jugoslovskega veleposlanstva na Dunaju dr. Gavrilović ter predstavniki slovenske in hrvatske trgovske zbornice; Tržačane, ki se močno trudijo za popularizacijo tržaškega pristanišča v Avstriji, so zastopali nekateri vodilni gospodarstveniki; na otvoritvi sejma je bil tudi češkoslovaški poslanik v Avstriji dr. Ježek.

—Leta 1931, ko je štel Celovec 29.000 prebivalcev, je prišlo na sejem 25.000 obiskovalcev. Leta 1937, ko je imel Celovec 70.000 prebivalcev, je bilo obiskovalcev že 286.000! S temi številkami je hotel celovški župan Aussenwinkler ilustrirati velik razvoj Koroškega sejma v teh letih. Takrat Koroški sejem ni bil drugača kot povod za prihod podeželskega cirkusa v

V ZNAMENJU LESA

Celovec, zdaj pa pomeni pregled celotnega koroškega gospodarskega udejstvovanja in ne samo to: prikaz avstrijskega lesnega gospodarjenja, torej zvezna, državna zadeva.

»Les je vedno moderen!« Ta napis se blešči z največjega, osrednjega paviljona, kjer razstavlja 65 avstrijskih lesnih podjetij. Nikjer drugje ni tako jasno prikazano dejstvo, da koroško gospodarstvo živi od svojih gozdov, od svojega lesa. Med otvoritvenim govorom trgovskega ministra Bocka so navzoči Korošci samo enkrat, a zato tembolj ploskali: ko jim je objubil, da spričo »posebni razmer« na Koroškem odslej ne bo več tako zelo omejeval izvoza koroškega lesa. Poleg osrednjega paviljona sta med najbolj reprezentativni razstavnata prostora obeh koroških konkurenčnih podjetij za lesniti »Leitgeb« in »Funder«. Les je na Koroškem vedno moderen...

Avstrijski trgovinski minister dr. Fritz Bock si ogleduje izdelke ljubljanskega podjetja »Gruda«. Levo svetnik veleposlanstva na Dunaju dr. Gavrilović in član Izvršnega sveta Tone Fajfar.

SKOZI CELOVŠKI SEJEM

Princip »svobodnega gospodarjenja« v Avstriji ni na nobenem drugem področju tako prazna beseda kot na področju lesne trgovine. Medtem ko uradni politiki vedno poudarjajo, da je državno planiranje škodljivo za razvoj gospodarstva, kadar hočejo kritizirati socialistično ekonomiko, so si na področju lesnega gospodarstva primanjkanje nekega koncepta, »ideje«, težko najdemo. Tako rekoč vsako deblo imajo nekeje v »evidenci« in vsak kubični meter lesa, namenjen za izvoz, mora skozil živkino uho kontrole dunajskega trgovskega ministrstva. Vzrok teh težav ležijo v lesnem gospodarstvu v Evropi kritično stanje avstrijskih gozdov. Konjunkturna in naglo zboljšanje življenjskega standarda nekaj let po vojni sta bila precejšnji meri tudi posledica nenačrtne in množičnega izsekavanja gozdov: skoraj ves les so seveda izvozili na Zahod, na tuje. Ko je dunajska vlada sprevidela nevarnost, ki je pretila avstrijskemu lesnemu gospodarstvu, ter napravila konec brezglavemu izsekavanju gozdov, je bil položaj na nekaterih gozdnih področjih naravnost katastrofalen. Pred nekaj leti so na primer samo na Koroškem ugotovili, da je posekanega 27

ZDA IN SREDNJI VZHOD

NAFTA V NOVI POLITIČNI KRIZI

(OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA)

New York, avgusta. Ko je izbruhnila najnovejša srednjevzhodna kriza z neposrednim vmešanjem ameriških in angleških vojskih sil v tem delu sveta, so tu ljudje spet mnogo govorili o petroleju. Mnjenja o tem, koliko in kako je petrolej vplival, da je nastalo nevarno, eksplozivno stanje, pa so močno deljena. Washington je trdil, da uveljavlja ZSSR določeno politično dejavnost na Srednjem vzhodu, ki ondi »ogroža življenjske obrambne koristi zahodnih dežel« tako glede neoviranega izvoza nafte na Zahod, kakor tudi v zadevi zahodnih vojskih sistemov, med katerimi je tudi »Bagdadska« zveza.

Opozicija proti takšni ameriški politiki pa meni:

prvič da srednjevzhodni petrolej ni tako važen strateški element za Zahod, kakor ga prikazujejo, in sicer ne v vojaškem ne v gospodarskem pogledu in da njegov izvoz v zahodne dežele sploh ni ogrožen;

drugič, da so politični nemiri na Srednjem vzhodu predvsem

kakšno ceno bi hotel Srednji vzhod žrtvovati svoj glavni izvoz, so se pridružila še nova. Na primer vprašanje, ali bodo rezerve petroleja v ZDA res kmalu izrpane ali vprašanje, da vpliva ceneno izkoriščanje nafte na Srednjem vzhodu na ameriške družbe tako, da širijo bazo petrolejske industrije v Severni Afriki, da iščejo nove petrolejske vrelce? Zadnje čase so ugotovili, da sta Kanada in Aljaska zelo bogati z nafto, da je petrolej v zemlji tako rekoč od severnega koma Latinske Amerike tja do njene skrajne južne točke. Razen tega najnovejša odkritja v samih ZDA pričajo, da je v zemlji ne samo mnogo naftonosnih skrilavcev, marveč da so našli tudi že cenene načine ekstrahiranja petroleja te vrste (po nekaterih cenitvah bi bila ta nafta za tretjino ali celo za polovico cenejša od surove). Samo v Rocky Mountainsu so ugotovili, da je v zemlji 960 milijard sodčkov nafte ali približno 30-krat več, kakor znašajo doslej znane rezerve petroleja v ZDA. Naposled gre prav tu v veliki

spricho bogato specifičnih del monopolne v mednarodni trgovini z nafto sicer nenehoma izpostavljene preganjanju protitruštovskega oddelka v ministrstvu za pravosodje. »Nation« pa trdi, da so družbe pritiskale na States departement pri določanju srednjevzhodne politike in da so jim na sestanku zunanega ministra Dullesa v avgustu 1956 s predstavnikih glavnih petrolejskih družb v ZDA rekli, da bi utegnili vsaka nevarnost pred nacionalizacijo nafte na Srednjem vzhodu »sprožiti potrebo po intervenciji«. Tako je bilo zapisano v beležnici enega izmed udeležencev konference in kdo ve kako je prišla ta vest v javnost. Uradno je niso nikoli zanikali. To vprašanje je postalo znova pereče po državnem prevratu v Iraku in spremembi vlade, ko so se jeli v ZDA vpraševati, kaj bo z iraškim petrolejem. Bili so se namreč, da bi utegnili nacionalizacija v eni deželi sprožiti verzično reakcijo na vsem Srednjem vzhodu in posledica tega bi bila, da petrolej ne bi več tekkel odondod na Zahod.

Sicer pa je nova iraška vlada nedavno obvestila ameriške in britanske družbe, da želi, da bi se črpanje nafte čimprej povečalo, in sicer za 50%. V ameriških petrolejskih krogih te vesti niso ugodno sprejeli, češ da se boje, da bi utegnili to ostale dežele na Srednjem vzhodu vzpodbuditi, da bi zahtevale podobno povečanje. Posledica tega bi bila, da bi cene nafte na svetovnem trgu padle.

Sodeč po vsem je petrolejska stran srednjevzhodne krize, ki je tokrat izbruhnila v Libanonu, neprimerno bolj kompleksna, kakor sama formula o »ogroženih obrambnih koristih Zahoda«.

Blagoje Lazic

Sedež OZN, kjer bo Generalna skupščina OZN razpravljala o bližnjem vzhodu

neogibna posledica dejstva, da so bili dogovori, kakor je »Bagdadska« zveza nerealistične zamisli, ker so bili v nasprotju s pravim stanjem razmer in težnjami arabskega sveta, in ta glavni moment je vplival neprimerno bolj kakor morebitne želje te ali one velesile ali nekaterih njihovih grupacij.

FORMULA O NAFTI

Se ni dolgo tega, ko je lahko človek misliti, da je Zahod po pretežni večini vezan na uvoz nafte s Srednjega vzhoda in na rezerve, ki so ondi neprimerno večje, kakor rezerve v katerikoli drugi državi na svetu, vsaj kolikor je doslej znano. Srednjevzhodne rezerve nafte znašajo po najnovejših podatkih kakih 72% vseh doslej na svetu ugotovljenih, ki znašajo kakih 250 milijard sodčkov. ZDA imajo nadaljnjih 13%, delež Venezuele se giblje okrog 7%; rezerve v ostalih deželah zahodne poloble znašajo 4%, indonezijske 3%, vzhodne pa 1%.

Delež posameznih področij v črpanju nafte pa ima drugačno sestavo; na ZDA odpade 47% vseh 15.326.000 sodčkov, kolikor načrpajo na svetu nafte dnevno, na Srednji vzhod 23%, na Venezuelo 18%, na ostala področja zahodne poloble 7%, na Indonezijo 2%, na Vzhod pa 3%.

Za industrijo v Zahodni Evropi je petrolej res življenjskega pomena. To velja zlasti za ZDA, ker ne gre samo za industrijo in močno razviti promet, marveč za to, da so komunalno življenje in službe, pa tudi velik del poslov v okviru gospodinjstev, usmerjeni na naprave, katerih obratovanje je odvisno od nafte. Vse to pojasnjuje okolščino, da ZDA na primer potrošijo od celotne količine petroleja, ki je v zahodnih rokah, kakih 60%. Tu gre seveda za vprašanje nafte za pogon sodobne vojaške mašinerije, ki v okviru tekmovalnosti veseli v oboroževanju in spricho neurejenih mnogih važnih mednarodnih problemov nenehoma narašča.

Tako veljajo potrebe zahodnih držav po nafti za podlago formule o življenjskih koristih Zahoda. Se nedavno pa je bila stvar drugačna. Staremu vprašanju, za

meri za to, da bi začela atomska energija zamenjavati običajne višre energije na širokem torišču uporabe celo v letalih ali podmornicah in ladjah, ne pa samo v tovarnah in komunalni preskrbi z električnim tokom.

STVARNI KOMPLEKS

Malone vse izkoriščanje srednjevzhodne nafte je v rokah ameriških, britanskih, francoskih in holandskih družb, ki imajo največje koncesije. V Saudiji in na nevtralnem področju med to deželo in Kuvajtom ima koncesije ameriški kapital. Isto velja za Bahrein. V Iraku si dele delnice ameriški, britanski, francoski in holandski kapital. To velja tudi za Iran in Hvatar. V Kuvajtu so petrolejski vrelci v rokah britanskega in ameriškega kapitala. Se-le nedavno se je na Srednjem vzhodu pojavila tudi Japonska, ki je dobila v začetku letošnjega leta od Saudije koncesije za črpanje nafte na nevtralnem področju, ter Italija s svojo državno družbo, ki ji je iranska vlada ob koncu lanskega leta dala nekatere začetne pravice. V britanskem deležu ima dokajšen sektor samo vlada. Prek mednarodnih finančnih zvez pa dobiva ameriški kapital čedalje močnejši položaj v srednjevzhodnem izkoriščanju nafte in prevzel je že mnoge pozicije, ki sta jih prej uživala britanski in francoski.

Ta mednarodni kartel spravlja spricho velike razlike med proizvodnimi stroški (ki znašajo 25 do 30 centov pri sodčku in prodajno ceno), ki doseže 2,16 dolarja za sodček franko pristanišče v Perzijskem zalivu, masne dobičke, ki dosežejo po mnenju ameriškega senatorja Heningsa tri milijarde dolarjev letno, pri čemer so dobile domače vlade svoj delež 50%. Ameriške družbe v kartelu imajo na Srednjem vzhodu prednost, ki jih v operacijah v ZDA ni: po podatkih revije »Nation« v letih 1953 do 1955 nobena ni plačala niti dolarja davkov, družba »Aramco«, ki je leta 1956 plačala državni blagajni Saudije svoj delež v znesku 200 milijonov, pa je plačala v ameriško državno blagajno samo 282.000 dolarjev. Ameriške družbe v kartelu so

PISMO IZ KITAJSKJE

(OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Peking, avgusta. Poletja so na Kitajskem zmeraj zelo vroča. V Pekingu se živo srebro v toplomeru kdaj pa kdaj vzdigne nad 36 stopinj in zrak je tako poln vlage, da ne pomaga nobena senca, hladne pijače ali dež. Celo nasprotno. In naj človek dela kar hoče, ali sploh ne dela, to je vseeno, kajti pot ga neprestano obliha in pomoči tu ni.

Na torišču političnega življenja je ena glavnih tem še zmeraj odkrivanje »desničarskih elementov«. Takšne elemente pa že precej dolgo odkrivajo na vseh straneh — od najvišjih državnih ustanov in podeželskih partijskih komitejev do raznih demokratičnih strank in stanovskih organizacij. Tako časniki prav te dni poročajo, da rektor pekinške univerze Ma Jin-ču, eden najuglednejših ekonomistov Kitajske, ki so ga že dolgo v tisku in na konferencah javno kritizirali, da njegove knjige o gospodarskem položaju in populaciji Kitajske »niso v duhu marksizma-leninizma in generalne linije Partije«, piše zdaj članke, v katerih kritizira svoja dosedanja akademska gledišča. Pisatelj Cim Cao-jana kritizirajo kot »desničarja«, češ da je »razvijal zastavo revizioniz-

mele ondan pred vodilnimi osebnostmi iz krogov lamov govor. Rekel jim je, da morajo lame zdaj podpirati socializem »ideološko, v mislih in dejanjih«. Od njih zahtevajo odkritosrčnost. Lame morajo sprejeti vodstvo KPK ter politično in gospodarsko ubirati socialistično pot. Sodelovati morajo v proizvodnji — delati v kmetijskih zadrugah, ustanovljati družbeno-zasebna živinorejska gospodarstva itd.

Casniki so nedavno poročali, da so oblasti »spricho množičnih zahtev« hišnih lastnikov sklenile podpraziti njihove hiše. Po tem sklepu, po katerem bodo hišni lastniki prejemale odsej samo 20% dosedanjih dohodkov od svojih hiš, je večina njih odšla na ulice, radostno plesala in pozdravljala ta sklep.

KJE JE MESTO MATERE IN GOSPODINJE?

Ze ob koncu lanskega leta so začeli na pobudo CK KPK in vlade uveljavljati akcijo, da žene, ki imajo po dva ali več otrok, pa so zaposlene v raznih ustanovah, trgovinah, organizacijah itd., zapuste službo in se vrnejo v gospodinjstvo. Nekatere žene so se takoj odzvale temu pozivu, druge

nice v neki kulturni ustanovi Cen Mjao-in, ki ni hotela odpuvedati službe. Uredništvo je pozvalo bralce, naj povedo, ali je storila Cen Mjao-in prav ali ne in zakaj.

V pismu Cen Mjao-in je v glavnem rečeno:

»Ne strinjam se s predlogom, naj zapustim svoje delovno mesto in naj bom odslej samo gospodinja. Za to ni nobenih tehtnih razlogov. Z mozem sva domače življenje dobro organizirala. Imava štiri otroke — najstarejši hodi v šolo, dva mlajša sta v otroškem vrtcu ustanove, v kateri delam, za najmlajšega pa sva najela staro ženo, da pazi nanj doma. Najini dohodki in izdatki se krijejo in lahko rečeva, da živiva še kar dobro. Pri tem kot mati in gospodinja ne zanemarjam svojih dolžnosti. Sem kulturna delavka, imam kvalifikacijo, za delo sem sposobna — zakaj naj bi se potemtakem vrnila h gospodinjstvu?

V stari družbi so se morale žene zelo truditi, če so hotele nekaj več doseči. Zdaj smo izenačene z moškimi. Zakaj naj bi se torej vrnila domov in bila spet v nižjem položaju, zanemarjena, brez perspektive? V novi družbi ne smemo dopustiti, da bi se cenila samo delo in veljava moških, ženske pa bi zanemarjali. Družbeno delo žensk je treba spodbujati, ne pa ga dušiti.«

Potem so v časniku objavili precej drugih pism. Razen dveh, treh izjem so vsi ostali bralci obsojali stališče Cen Mjao-in kot nepravilno. Nazadnje je uredništvo objavilo zaključno besedo.

V uredniškem članku je med drugim rečeno, da so mnogi primeri pokazali, da je zaposlenost

obeh roditeljev povzročila neurejene razmere v takšnih družinah. To je škodljivo vplivalo na delovno sposobnost roditeljev, zlasti žene, na drugi strani pa so bili zanemarjeni tudi otroci, ki so morali živeti po zavetstvih in vrtcih (kar je terjalo od države med drugim velike stroške), ali pa so bili prepuščeni pomanjkljivi skrbi najetih pomočnic ali sosed.

Uredništvo je nadalje poudarilo, da vrnitev h gospodinjstvu ne pomeni odmika od revolucije in družbenega dela, kakor so trdili nekateri. Družina je podlaga socialistične skupnosti in tudi delo v gospodinjstvu ima v socializmu važno vlogo. Če gospodinjstva vzgaja svoje otroke, da postanejo zavestni borci za novo družbo, v redu in varno vodi gospodinjstvo, da lahko mož mirno dela — je storila za družbo mnogo.

Toda prejšnji mesec, ko so sprejeli načrt, po katerem naj bi se Peking v prihodnjih petih letih spremenil v sodobno industrijsko središče, je bilo izrečeno spremembo mnenje o mestu in vlogi matere in žene. Razen drugih ukrepov uveljavljajo zdaj tudi široko akcijo, da bi se čimprej vključilo v industrijsko proizvodnjo. Doselej se je odavala temu pozivu že 90.000 Pekinžank, v glavnem gospodinj. Da bi mogle žene zapustiti gospodinjstvo in se vključiti v industrijsko delo in otroke, organizirajo po ulicah in okrajih skupnosti žensk za pranje in šivanje perila in obleke, skupne kuhinje, otroška zavetišča in vrtce, vse namenom, da bi žene »oprostile« napornega gospodinjstva dela in jim omogočili, da se vključijo v industrijsko proizvodnjo.

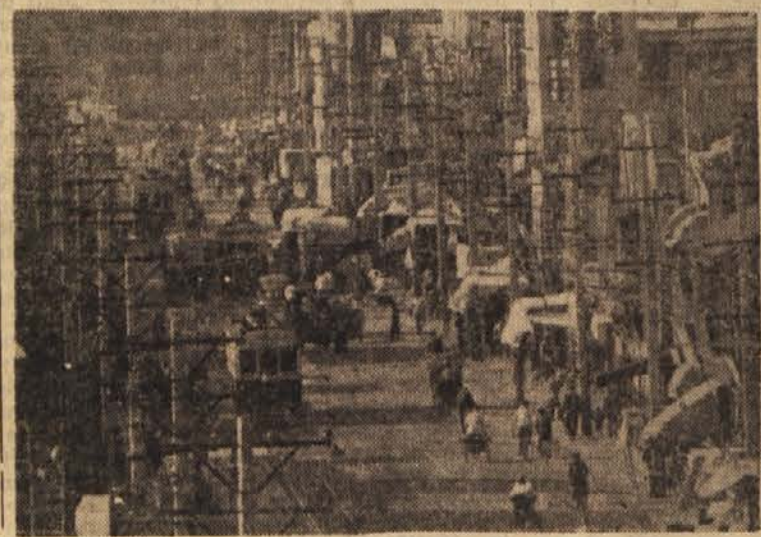
Djordje Bogojevic

PODVIK »NAUTILUSA«

Pod ledeno skorjo preko Severnega tečaja

Washington, 9. avg. (Reuter). Ameriška atomska podmornica »Nautilus« je plula v ponedeljek pod ledeno skorjo Severnega tečaja. Uradno so sporočili, da je plula pod polarnim ledom štiri dni, dokler ni splavala na površje neke med Gronlandijo in Spitzbergi. Na 16.280 km dolgo pot od Honolulu na Havajih do obale Islandije je odplula podmornica 22. julija, svoj cilj pa je dosegla 7. avgusta.

ZDA in Velika Britanija sta začeli predhodna tehnična posvetovanja o zgraditvi tovrstne podmornice na atomski pogon, ki bi podobno kakor »Nautilus« plule pod polarnim ledom med Atlantskim in Tihim oceanom. Ameriška vlada je že naredila dvema družbama, naj ugotovita, kakšne podmornice bi lahko spesile promet z nafto med ostalimi daljnjimi področji sveta.

Glavna prometna žila Pekinga

zma v literarnih in umetniških krogih« oziroma zahteval, naj se pisatelji »otresejo tisočernih plaščev dogmatizma«. Odkrili so tudi že več »desničarskih elementov« in proti nekaterim so odredili disciplinske ukrepe.

Prvi sekretar partijskega komiteja Notranje Mongolije je

pa so storile to šele po posvetovanju in prepričevanju na sestankih v svojih delovnih kolektivih. Bilo pa je tudi nekaj takšnih, ki se s tem ukrepom niso strinjale. Uredništvo partijskega glasila je zato čutilo potrebo, da organizira v časniku javno razpravo. Najprej je objavilo pismo urad-

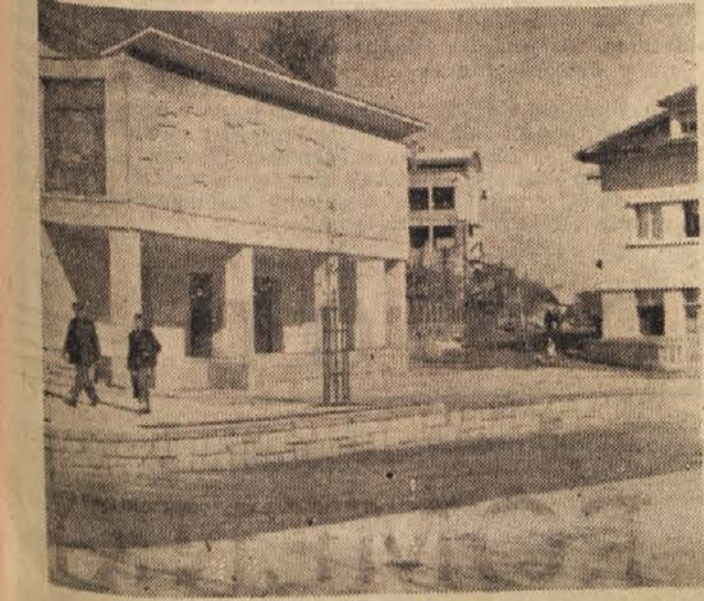
Najprej si začni pomagati sam

Krajlanja z Belokranjci o pšenici, hmelju in steljnikih — Načelno so, kajpak, za napredek, praktično pa si ne upajo začeti

Prejšnja leta so jo prav tako prodajali kot semensko, čeprav je ni nihče priznaval. Kmetijske zadruge, zlasti metliška in gradaška pa so že začele sklepati z združniki pogodbe za pridelovanje semenke pšenice na novih površinah. Lani so odkupovali pšenico kot komercialno in jo prodajali naprej kot semensko. Kaže pa, da so se nekateri posamezniki pri tem poslu mnogo bolje znašli kot pa kmetijske zadruge. — V Beli krajini so kmetijske zadruge začele sklepati pogodbe z združniki za pridelovanje hmelja. Letos naj bi ga zasadili toliko, da bi bilo skupnih površin, zasajenih s hmeljem, okrog 30 ha. Strokovnjaki menijo, da bi v Beli krajini zasadijo s hmeljem skupno 70 ha. V Beli krajini sklepajo pogodbe z združniki za rejo bekono in ponekod že za pitanje goveje živine.

brž ko so zvedeli, da se je nekdo iz Ljubljane prišel zanimati, kako je s steljniki. Upravnik kmetijske zadruge nagovoril novega prišleca: »Tovariš iz Ljubljane je prišel zaradi pogodb za steljnike. Boš podpisal?«
»Kdo je že podpisal? Če je že kdo, bom tudi jaz.«
Upravnik pripoveduje, da je pred dnevi vrgel besedo, da je podpisalo že deset kmetov pogodb za preoravanje steljnikov. Nekaj dni so ljudje ugibali, kdo je in kdo ni podpisal.
»Kakor bodo drugi naredili, bom tudi jaz.«
Zgledov pa ni. Nihče noče biti prvi.

»Vidite torej Lahko bi čakali na to preoranje še sto let.«
»Saj jih tudi prej niso preorali sto let.«
»Se vam zdi to prav?«
»Že, že... toda prehitro je to.«
Tako je v Dragatušu, tako je v Črnomlju. Obe kmetijski zdruzi skušata urediti stvar tako, da bi kar manj stalo, da bi čim bolj učinkovito preorali neplodovita zemljišča in na njih pridelovali pšenico, krompir, uredili lepe sadovnjake in podobno.
»Vedo, tudi obljubili bodo, le naredili ne, ker nočejo novotarij, pa čeprav smo jim dokazali, da so koristne,« pojasnjujeta mlada agronoma v Črnomlju, ki sta kmalu po končanih študijah na univerzi prišla v Belo krajino obdelovati ledino.
»Delava od jutra do večera in tudi zvečer, pa se nikjer nič ne pozna.«
Morda je v tej izjavi prej izraz občutka pomanjkanja pomoči kot malodušja. Saj sta mlada in polna energije, polna načrtov. Delajo, a so morda premalo pozorni na njuno delo.
V Beli krajini se je precej spremenilo. V zadnjem času se spreminjajo tudi kulture.
»Belokranjski hmelj je za spoznanje slabši od savinjskega, boljši pa od vojvodinskega.«
In hmelj bo prinesel bogastvo, le da bi ga zasadiji čim več. Toda tudi tu se kmetje nekam obotavljajo.
V Beli krajini nimajo niti mlekarne niti zbiralnice mleka. Kolikor je mleka, ga pokrmijo prašičem. Celotno mleko. Kmetje pravijo, da je škoda krmiti prašičem tako mleko, da se jim pa to najbolj splača.
»Spllačalo bi se bolj, če bi imeli v vaseh vsaj po en posnemalnik in krmili prašičem posneto mleko?«
»Ja, že, tedaj...«
Premalo je delavcev. Oba agronoma ne zmoreta vsega. Pravita, da domači strokovnjaki iščejo službe povsod drugod, le doma nočejo biti. Kmetijske zadruge tudi nimajo strokovnjakov. Nekaj jih sicer stipendirajo, a premalo. Dela pa je preveč. Ledina je trda. Ne gre samo za preoravanje steljnikov, ne samo za uvajanje novih kultur in za povečanje kmetijske proizvodnje, gre za oranje ledine v človeških srcih, v kmečkih dušah.

Prosvetni dom v Črnomlju

V Beli krajini pa še ne sklepajo pogodb za preoravanje steljnikov.
V tretih letih, od kmetijskega tedna sem, se je v Beli krajini precej spremenilo. Ljudje je nekako bolj živijo in kmetijska proizvodnja se je precej povečala. Nekajkrat se je povečala poraba »gibsa«, ki mu že doletneje vedo ime: nitromonkal, Tomaževa žindra, kalijeva sol in podobno. Povečala se je proizvodnja v vseh kmetijskih panogah, zlasti se je lepo razvila živinoreja, saj samo gradaška zadruga na primer odkupi prašičev in goveje živine v teži okrog 3000 kg tedensko.
V Beli krajini so začeli tudi precej zidati in obnavljati. Pomagajo si s prodajo pridelkov in lesa.

k nam in nam govorijo le o dobitkih. Vendar...
Imajo sto ugovorov in pripomb.
»Naj nas pustijo, da bi vsako leto preorali po nekaj steljnikov. Tako ne bo šlo.«
»Koliko ste jih pa preorali v zadnjih letih, odkar vam je za druga leta 1953 preorala tistih trideset hektarov?«
»Ja, skoraj nič.«

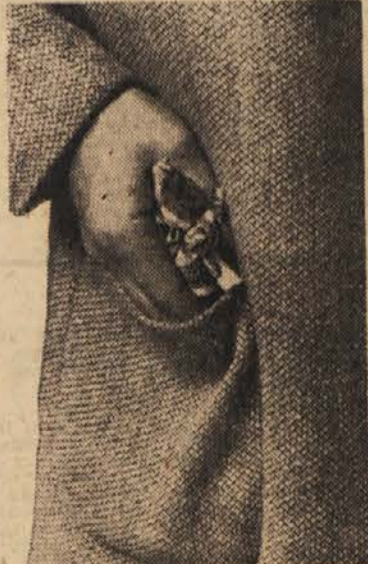
Nekaj dobrih letin v zadnjem času je dalo novih pobud in veselja do napredka tudi tistim, ki jim ni bilo mnogo do kmetijskega razvoja, vendar se ljudje oprijemljejo »novotarij« tako zelo previdno, da skoraj dvomiš, če jim gre res za napredek, za izboljšanje lastnih življenjskih pogojev in za večjo korist.
To je najlepše opaziti pri preoravanju steljnikov.
V Metliški občini so jih preorali pred leti nekaj hektarov. Zdaj je na preoranih steljnikih spet zarasla praprota. V Dragatušu so jih pred leti tudi preorali nekaj hektarov, pa se ljudje kar pohvalijo z novimi njivami.

»Tako zamazanega denarja ne vzamemo! Odnese ga v banko in videli boste, koliko vam bodo še dali za tako kunjo...«
Uzajajna gospodinja je svoj zamazan in splepljen petstotak zmašila nazaj v denarnico in plačala z drugim, novim. Za »zamudo« se je blagajničarki oddolžila s ploho besedi o pedantnosti in nesramnosti, ker je pač zavrnila »njen« denar. Tak denar, ki bi ga kje drugje prav gotovo še sprejeli.
Podobne razgovore je zlasti v zadnjem času moč slišati precej pogosto in skoraj povsod. Še celo v tramvaju, pri postnih okencih in v mlekarneh — tamkaj si se lahko zmebli še tako zamazanega in raztrganega papirnatega denarja — so postali sila oprezni. »Ne sprejmemo. Banka potemu zaračuna v našo škodo. Tisti odteljajali niso ravno majhni,« odgovarjajo.

Kakšne so vaše njive na bivših steljnikih?«
»Za nekatere posevke celo boljše od starih!«
V Dragatušu imajo precej novih njiv. Imajo pa še vse preveč steljnikov. Po programu bi jih morali takoj začeti orati. Pa ne gre. Občina je zato po zakonu o racionalnem izkoriščanju kmetijskih zemljišč odločila, da morajo steljnike preorati do 1. oktobra.
»Ali boste sami preorali steljnike, ali jih boste dali v najem kmetijski zdruzi?«
»Ne vem. Kakor bodo naredili drugi. Delavcev ja premalo pri hiši.«
Kmetijska zadruga bi preorala steljnike in lastnikom plačala rento po šest tisoč dinarjev na leto od hektarja.
»Koliko vam pa da steljnik?«
»Nekaj voz stelje in kaj malega drv.«
Pri odborniku Bariču v Dragatušu so se začeli zbirati ljudje,

»KRIVCI« V KROGU
Po teh besedah sodeč naj bi bile banke — ali točneje Narodna banka — krive vsega. Nekak bav-bav, ki za še tako neznan raztrgan ali popackan bankovec zaračuna mastno odškodnino. Vendar je res prav nasprotno. Povprašali smo na Direkciji trezorja centralne Narodne banke za Slovenijo in izvedeli:
»Ljudje pretravajo... Za obrabljene bankovce štejemo predvsem tiste, ki so se poškodovali v vsakdanji rabi. To so torej tisti »celi bankovci, ki niso več sposobni za redni obtok zate, ker so stanjšani, zatrgani ali pretrgani na zgibu, »zdelani«, zamazani ali pomščeni sprito dolgotrajne rabe in podobno. Takšne bankovce zamenjemo brez vsakih odbitkov,« so povedali v Narodni banki.

Kot bi ga bilo preveč...

Samo v Sloveniji so lani zamenjali za 44 milijonov poškodovanega denarja — Ali sploh znamo ravnati z denarjem, ko ga hranimo neredko na najbolj neverjetne načine

Banka ne izplača nikakršne odškodnine za bankovec čigar površina je manjša od ene dvanajstine površine celega bankovca. Šicer pa prinašalec vselej dobi odškodnino v sorazmerju z vrednostjo in velikostjo površine predložene dela poškodovanega bankovca. Vrednosti »ostanka« v banki odbijejo še stroške izdelave. Tako pri stotaku odštejejo 10, pri petstotaku 30, pri tisočaku pa 50 dinarjev.

TO JE USODA!
Menda še največ razburjanja povzročajo sicer celo, toda popackani ali pomazani bankovci. Skoraj nemogoče je naštet vse cvetke malomarnosti, ki se zbirajo v trezorjih bank.
Počehani in celo potiskani bankovci. S črnilom, barvami, oljem in drugimi tekočinami polit papirnat denar. Bankovci, ki so jih prežgali cigaretni ogorki in prežele misli, pa čeprav toleranca ne presega določene stopnje. Bankovci, ki so »prežvečeli« veliko žehto...
»Očitno je, da takšnih bankovcev — že samo sprito higienskih razlogov — ne moremo pustiti v obtoku,« so nam še povedali v Narodni banki. »Tudi jih ne moremo šteti med obrabljene, saj je po-

vsem jasno, da so poškodovani sprito malomarnega ravnanja ali celo hoté. Takšne bankovce zato zamenjamo v polni vrednosti, odbijemo pa stroške izdelave. Poudariti moramo, da samo malenkostno zamazane ali popackane bankovce izločamo kot obrabljene in jih torej zamenjamo brez odškodnine.
Ne bi škodilo, če bi vsaj malo bolj pazili, kako ravnamo z denarjem. Tako bi bilo tudi cunjastega, zmečkanega in zamazanega denarja manj. Saj naposled menda nihče nima rad, da bi dobil v roko denar, ki se mu že na prvi pogled skoraj gabi.
Kot spričevalo malomarnega ravnanja z denarjem naj še povemo, da so lani samo v Sloveniji zamenjali za 44 milijonov din poškodovanega denarja. Po podatkih Narodne banke za Slovenijo se znesek in 50 milijoni dinarjev. Prizadeti smo v podružnicah Narodne banke, ki edine zamenjujejo tak denar, odteljajali morda za največ en odstotek odškodnine. Malomarnost je bila torej kar dovolj drago plačana. —mG

V POSTOJNI kopljejo zlato

Prijetna Postojna, ki je eno naših najvišje ležečih mest, komaj uro oddaljena od morja, nudi turistom (in sebi) zmerom več

svetu. Zato morajo gostje videti tudi lepa gostišča in lepe trgovine. V gostišču postrežejo domačo čemu potniku tudi s polovično porcijo sira v omaki in tudi s polovično porcijo salate. Seveda, če tako želiš. Če druge polovice ne boš pojedel, si mislijo, jo bo pa zapil. In končno tri polovične porcije dajo dve polni tudi brez pijače. Le da obisk v Jami raste. In obisk v Jami raste. Letos za deset odstotkov že v maju, za dvajset v juniju, v juliju dvamilijontni obiskovalec. In z obiskom v Jami raste promet pri bencinski črpalci, v trgovinah in obrti, pri točilnih mizah v bifejih, v restavracijah in v kavarni, pa čeprav stočijo le toliko piva, kolikor ga v teh pasjih dneh lahko dobio.

V POSTOJNI ŽE NE VEDO VEČ, KAM Z AVTOMOBILI
Na križišču urejajo avtomobilski promet miličniki-študentje. Pomagajo jim pionirji. Piskajo, da je veselje. In z isto avtoriteto, ko odgovorijo nediscipliniranemu pešču: »Saj vem, da poznate predpise, le ravnati se nočete po njih,« določajo parkirni prostor in način parkiranja tujim limuzinam. In to je še posebno zanimivo. In potrebno, kajti v Po-

ker piva namreč nimajo, pač pa zato, da si ogledali jamo. Pravijo, da si Jamo ogleda skoraj vsak drugi turist, ki obišče našo državo.
POSTOJNA ZACENJA ŽIVETI Z JAMO
Jama je pravzaprav zlata. Vsaj za Postojno in njene prebivalce. Zato so meščani zasadiji v gredicah pred hišami cvetice in vrtnice. V trgovini ti postrežejo

Zvižgajo, da je veselje. Le bolj žalostno je, da jih starejši ne upoštevajo preveč

In tudi zaradi križišča ni ta jutri preveč oddaljen. Glavni trg je pravzaprav le razširjena cesta skozi mesto. Dejansko pa se v poletnih mesecih spremeni v križišče. Avtomobilov, ki nadaljujejo vožnjo, ne da bi se ustavili v Postojni, je le malo. Skoraj vsak zavije bodisi levo bodisi desno, odvisno od koder prihaja. In potniki prekinejo vožnjo, ne zato, da bi se osvežili s pivom v postojnski restavraciji na trgu.

z vsem, kar imajo. Brž ko vstopiš v trgovino, moraš računati, da boš kaj kupil. Če ne to, kar si sam želiš, pa vsaj tisto, kar želi trgovec prodati. In tega je vedno več, saj je moč prodati marsikaj. Na sprejem obiskovalcev Jame so se posebno letos Postojnčani začeli pripravljati že pozimi. Jama je lepa stvar. slovi po vsem

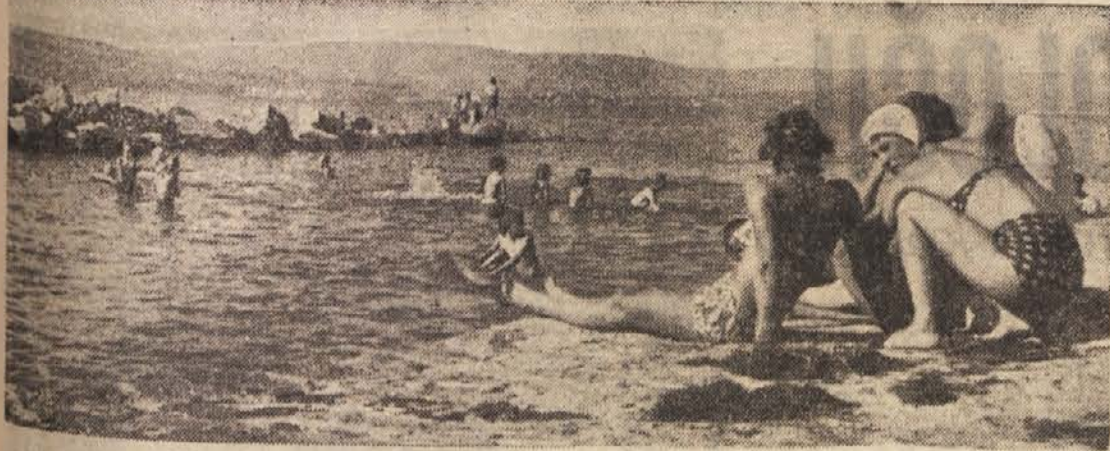
Huje kot v mestu je pred Jamo. Vendar tu so že čisto delno razširili in v nekaj dneh bo pred Jamo lahko parkiralo lepo število avtobusov in avtomobilov na novem parkirnem prostoru.

ZADRŽATI GOSTA NE SAMO V JAMI, TEMVEČ TUDI V POSTOJNI

Postojnski turistični delavci tuhtajo, kako bi goste zadržali ne samo v Jami, pač pa tudi v Postojni. Postojna je naposled turistično središče Notranjske. Notranjska pa ima lepih stvari na pretek. Tu je sloviti Predjamski grad, tu je Pivka jama, Križna jama, Snežnik, Cerkljsko jezero, tu je razgledni Sovič in sto drugih zanimivosti. Tujec pa si vsega tega ne utegne ogledati, ker ga Postojnčani kljub vsej gostoljubnosti ne morejo zadržati dalj kot na obisku v Jami in kvečjemu še krajši čas, da se osveži v tej ali oni restavraciji.

Tudi Postojna sama je eno izmed najbolj prijetnih letoviških krajev, saj je med našimi najvišjimi gorskimi mesti — pet sto in nekaj metrov nadmorske višine — in le dobro uro poti od morja. Letos računajo, da bodo začeli urejati kopalni bazen, od Pivki jami pa so že uredili prostor za taborenje. Računajo pa, da bodo zidali »motel«, to je hotel za ljudi in njihove avtomobile. To bo zgrajba s kakimi 60 posteljami in z ustreznimi garažami. Pri nas nekaj novega.

Postojna in Jama torej postajata dve zadevi, ki pa bosta služili druga druga. Turisti, ki bodo v naslednjih letih prišli v Postojno, bodo obiskali Jamo. Tisti, ki bodo obiskali Jamo, se bodo lahko zadržali tudi v Postojni.
»Pa še to zapiši, da v Postojni nimamo piva,« pravi predsednik. »Pa bi si ga pozimi preskrbeli in ga v Jami shranili!«
Postojnčani pa imajo v Jami shranjeno zlato. Le odkopavati ga je treba. In tega se iz dneva v dan bolj zavedajo.

V letošnji hudi vročini pa smo se v morski vodi komaj ohladili

Zbiramo za vas ZBIRAJTE ZA NAS

Steklena vaza s cveticami bo v stanovanju popolnoma drugače učinkovala, če boste v vodo kanili nekaj zelene barve.

Če se vam raztrga vretica iz levkoplastom ali z lepilnim trakom. Tudi vretico, v katero ste zložili čez poletje zimsko obleko, zalopite s tema pripomočkoma. Zlasti molji ne pridejo v vretico.

Ptičke pevke ne postavite v prostor, kjer imate tudi radio. Ptička radio moti pri petju, ker je glasnejši, hkrati pa postaja ptiček za petje len.

Mila in sveč imejmo zmeraj v večji količini na zalogi, kajti čim bolj je oboje izsušeno, tem izdatneje je.

Imate v omari KOS SVILE

Morda leži v vaši omari kos svile, ki je ne bi radi rezali, vendar pa bi jo radi uporabili. No, če jo imate (80 x 130 cm, za manjšo postavo lahko še manj), si lahko naredite krilo - sarong, cigár kroj s prinesli iz Azije in prav zdaj ustrezna modni liniji kril.

Blago sešijte skupaj samo na obeh straneh, če je v vašem primeru to običajni rob pri blagu, bo treba napraviti tudi spodnji rob. To pa je tudi pri krilu vse sivo.

Zdaj pa je potrebno le nekaj spretnih gibov z rokami in krilo bomo lahko spet oblekle in prav lepo bo pristojalo zlasti vtičnim postavanjem.

1. Stopite v krilo in potegnite zašiti rob na levo stran, tako kot kaže slika.
 2. Z desno roko zgledite na levi strani sarong in z levo roko nategnite blago.
 3. Blago se enkrat naravnajte, tako da bo guba točno na sredini, ko boste sarong v pasu stisnili. Zdjaj pa pozor!
 4. Zgornji konec zunanje gube pritrdite z desno roko, konec notranje gube pa pritrdite z levo roko in blago v pasu stisnite.
 5. Zunanji konec potisnite pod notranjo, medtem ko konec notranje gube tvori pentijo, zdaj oba zavrtite in zunanjo gubo zatisnite za pas. Sarong zgledite navzdol in ga naravnajte na pravo mesto. Če se morda bojite, da se bo vozil izmuznil izza pasu, ga pritrdite z lepo varnostno zapenko.
- Za varnost je uporabno mehko, tanko blago. Pri zavezovanju napravite nekaj vaj. Četrtilič boste sarong že kar lepo ovili okrog telesa. Preden začnete, si dobro ogledajte našo risbo.

Zmernost tudi v kopanju

Med vestmi v dnevnem časopisu ni malo takih, ki nas obveščajo o utopitvah v vodi. Zlasti se utopitve stopnjujejo v poletnih mesecih, ko je na višku kopalna sezona in dopusti. Mnogo ljudi utone v kopalščih, v rekah in tudi v morju. Smrt v vodi nas zelo prizadene, pa čeprav nismo utopljenca poznali; saj se je nereda morda zgodila v naši neposredni bližini; in tisti, ki so se s ponesrecenjem še kakšno uro prej kopali, vedo povedati, da je bil dober plavalec, da je bil zdrav in še celo to, da je bil vse populne v vodi. Mnogo govore o krčih, srčnem napadu, kapi, nihče pa ne pomisli na to, da je bil vse populne v vodi in da se je zato morda njegovo telo preveč ohladilo. In prav o tem nekaj besed.

Izkušnje namreč kažejo, da smrt v vodi čisto nima nič skupnega z drugimi vzroki, ampak da je le-ta nastopila, ko je telesna temperatura padla pod normalo. Če se telo močno ohladi, preneha človek dihati in srce preneha bti. v vodi, ki ima 20°, zgubi golo človeško telo trikrat toliko toplote kot v zraku enake temperature. Kopalna obleka ne more preprečiti ohlajevanja. Pri temperaturi vode 15° se človeško telo ohlaja za dve stopinji C na uro, pri 5° toplote vode pa pade človekova temperatura za 6 in pol stopinje. Tako da imamo v prvem primeru še okrog pet ur in pol življenja, v drugem pa samo pol-druugo uro. Pri človeku nastopa smrt praviloma pri telesni temperaturi 25°C. Te okoliščine pa v celoti ne držé, če se razvija telesna toplota zaradi telesnih naporov v vodi, to je plavanja.

Vzlic temu pa lahko vzamemo kot sigurnost, da pri temperaturi vode 18° čas življenja zelo hitro upada. V vodi izpod 10° človek ne more živeti dalj kot dve uri, pa čeprav je bil to izredno zdrav in močan plavalec. Nedvomno pa imamo tudi primere, pri katerih nastopi smrt veliko prej, na primer pri vseh, ki so bolni na srcu in na krvnem obtoku, in zato je najbolje, da se le-ti kopljejo na prostem pod strogim nadzorstvom

oziroma z dovoljenjem zdravnika. Da bi se ognili smrtnim nesrečam pri kopanju, naj se uveljavlja praksa, da se v vodi, ki ima temperaturo izpod 20°, ne koplje mo, ali pa da se koplje samo kratek čas, največ 20 minut. Seveda naj vsakdo v vodi plava, da se razvija telesna toplota. Hkrati naj si zapomnimo še to, da ne smemo v mrzlo vodo preveč razgreti niti preutrujeni, niti prestiti.

Zdrav človek se proti ohlajevanju v vodi do določene stopnje lahko zaščiti, in to s plavanjem, ki lahko pod normalnimi razmerami izravna oddajanje toplote. Pri daljšem zadrževanju v vodi, na primer pri brodolomih ali drugih nesrečah, pa kmalu pride do telesne izčrpanosti in pri tem do smrti zaradi mraza. Ponovno ogrevanje iz vode rešenih in preohlajenih oseb opravljajo dandanes na zelo učinkovit način. Razen umetnega dihanja dobiva rešene vroče obkladke, nezavestnega rešena okopljejo celo v polni kopeli pri 40°C, kar mu dobro dé in se naglo opomore.

Smrt v vodi je čisto tragičen dogodek sredi veselih ljudi in se dá v mnogih primerih preprečiti, če mislimo na to, da so tudi pri kopanju važni nekateri ukrepi, predvsem: ne ostajamo predolgo v vodi in ne kopljejo se v premrzli vodi!

RIBE PEČENE NA ŽARU

V predzadnji prilogi smo objavili, da bomo začeli pripravljati recepte za pripravljane ribe. ki jih je zbral tovarš Andrej Kumljanec, direktor podjetja »Riba« iz Izole. Danes o tem, kako pripravimo ribe, pečene na žaru.

Na žaru pripravimo predvsem masne ribe. Pod kovinasto mrežico razprostremo v peči majhne koščke oglja, ne da bi napravili kupček. Ribe očistimo, izvilcemo iz trupa prebavila, in sicer tako, da prežemo škrgo in jih izvilcemo skozi odprtino. Odrežemo plavuti, prikrajšamo rep v obliki polkroga, kar najlaže napravimo s škarjami. Riba na hitro operemo in jih osušimo na krpi ali brezbarvnem papirju, ki vpija vodo. Nato jih položimo na krožnik, notranjo in zunanjo stran posolimo, popopravimo, polijemo z oljem in limoninim sokom. Tako pustimo stati ribe 20 minut in jih večkrat obrnemo.

Razgreto mrežico namažemo s kožo slanice. Na njo položimo ribe, ki jih kdaj pa kdaj premaknemo, da se enakomerno zapečejo. Najprej jih pečemo na močni žerjavici, pozneje pa jo zakrijemo s pe-

pelom, da je ogenj mlačjši. Med pečenjem jih večkrat namažemo z mešanico, v kateri so se namakale. Za mazanje uporabljamo kurje perje ali čopič. Pazite, da ne bo olje kanilo na žerjavico, ker leto povzroči plamen.

Ko ribe lepo zarumenijo in postane okoli pudobno biseru, jih obrnemo in spet namažemo. Pečene so takrat, ko hrbenica z lahkoto odluščimo od mesa. Pečene ribe zložimo na krožnik, nanje pa nalijemo sok, v katerem so se pred pečenjem namakale, posipamo jih z nasekljanim peteršiljem, s česnom, po potrebi še s poprom in soljo. Nato jih pokrijemo s krožnikom in vse skupaj postavimo na posodo z vročo vodo. Čez deset minut obložimo ribe s pikantnimi omakami, rezinami limone, srčki solate, narezani oprazeni čebuli in veljicami zelene peteršilja. Zraven rib ponudimo krompirjevo ali zeleno solato. Če smo pekli ribe, narezane na koščke, jih na krožniku sestavimo v prvotno obliko.

Na opisani način lahko pečemo tudi ribe, ki smo jih osolili, popoprali, pokapali z limoninim sokom, povaljali v olju in v krušnih drobtinah.

Spanje - biološka potreba

Morda zveni nekoliko čudno, če ugotovimo, da niti sodobna znanost ni jasno odgovorila na vprašanje, kaj je spanje. S tem seveda ne mislimo reči, da ne vemo, kaj je spanje z vidika subjekta t. j. z vidika človeka, ki vsak dan doživlja spanje kot svoje določeno stanje in odnos do zunanega sveta. Morda bi bilo pravilneje govoriti o stanju nezdoživljanja določenega odnosa do zunanega sveta v nasprotju z budnostjo, ko človek ta odnos jasno doživlja. Stvarnemu stanju se najbolj približamo, če rečemo, da je spanje megleno doživetje nezdoživljanja lastnega odnosa do zunanega sveta, pa naj zveni to še tako paradokсно.

Z biološkega vidika je spanje faza osnovnega življenjskega ritma. Cilj, namen, če smemo tako reči, biološki smisel spanja je v tem, da človek nadoknadi energijo, ki jo je izgubil, ko je bedel, da pripravi organizem na dejavnost v času, ko bo spet bedel. Nekateri menijo, da spanje ne pride zato, ker so možganska središča porabila potrebno energijo za delo in postala nesposobna za nadaljnje funkcioniranje, marveč nasprotno, zato, da se to ne bi zgodilo. To naj bi torej pomenilo, da je spanje biološki obrambni mehanizem, ki varuje možganska središča pred izčrpanjem.

Raziskave so pokazale, da so vsi organi in funkcije v spanju v

najboljšem stanju, ki omogoča asimilacijo v tkivu. Utripanje srca, dihanje in druge osnovne vegetativne funkcije so v spanju zelo omejene, da je poraba ener-

globlje prodrla v poznavanje bistva spanja. Ta teorija sloni na teoriji Pavlova o pogojnih refleksih. Četrta teorija sloni na tako imenovanem središču spanja.

Prva teorija je videti po zdravniški logiki docela sprejemljiva. Vsak človek iz lastnih izkušenj ve, da povzroči določena stopnja utrujenosti potrebo po spanju. Proti tej teoriji govori med drugim dejstvo, da lahko povsem prespan in spočit človek znova zaspi, če se dolgočasi, včasih pa ne more zaspati tudi če je zelo utrujen. Tudi teorija o izključitvi dražljajev je čisto blizu razumevanju: na spanje se tudi pripravljamo tako, da ugasnemo luč, izključimo zvoke, skušamo pregnati iz glave vse misli, ki nas vznemirjajo, da ne uživamo sredstev, ki nas dražijo, da se torej branimo zunanjih in notranjih dražljajev. Ni dvoma, da je izključitev dražljajev ugoden pogoj za spanje, vprašanje pa je, ali je to bistven činitelj, ki povzroča spanje. Naj samo omenimo, da človek včasih zaspi tudi v največjem hrupu, drugič pa tudi v največji tišini ne more zaspati.

Ostali dve teoriji in še nekatere druge bi nas privedle v zamotana teoretična razmišljanja in zato jih ne bomo omenjali. Za zaključek lahko rečemo, da je v vsaki teoriji nekaj resnice. S psihološke strani bi lahko spanje opredelili kot aktivno koncentracijo na pasivnost, kar drugače povedano pomeni, prepustiti se občutkom utrujenosti, Spati psihološko pomeni: odvrniti svojo pozornost in zanimanje, obrniti se od zunanega sveta in našega lastnega odnosa do njega, to je prenehati obravnavati znotraj sebe tiste probleme in vprašanja, ki utegnejo vplivati kot draženje čustvenega sveta ter s tem omogočiti, da nastane fiziološka »vključitev« spanja.

S psihološke strani nas nadalje zanima, kaj se dogaja s fizičnim dejavnostjo in s fizičnim življenjem med spanjem. Ali pomeni spanje prenehanje psihičnega življenja ali pa prekinitve psihične kontinuitete? Strokovnjaki zdaj menijo, da se določena psihična dejavnost nadaljuje tudi med spanjem. To dokazujejo predvsem sanje, ki si jih lahko človek zapomni in o njih pripoveduje, ko se zbudi. To pa nedvomno dokazujejo tudi druga dejstva. Tudi v spanju se psihična dejavnost nadaljuje. Zato ni nelogično trditi, da je spanje doživetje.

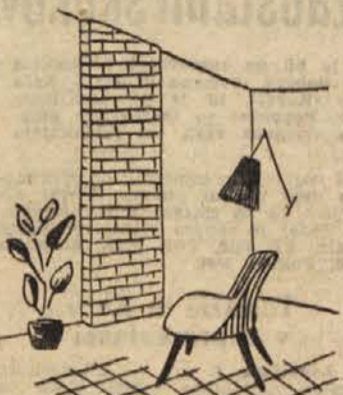
V vrsti osnovnih bioloških potreb je spanje vsekakor zelo važno. Kakor ne more človek živeti brez hrane in vode, tako mu je nujno potrebno tudi spanje. Vendar pa so dokaj velike razlike v količini te potrebe. Znano je, da spe otroci dolgo, odrasli manj, stari ljudje pa najmanj. Odrasel človek potrebuje 6 do 8 uri spanja dnevno. Razen konstitucionalnih činiteljev ima pri tem važno vlogo tudi navada.

Dr. Vladislav Klačun

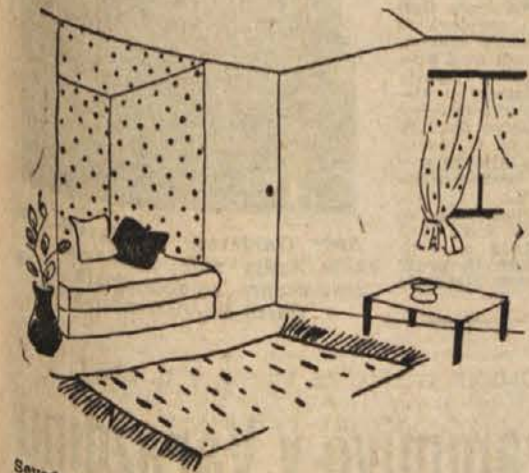
PROSTOR na podstrešju

Pogosto tožimo, da smo na tesnem s stanovanjskimi prostori, toda le redko razmislimo, da bi lahko težiško podstrešje. Tudi ta del hiše se da namreč uporabiti za stanovanjski prostor, sobo ali delavnico, če ga pri- ložimo, nadajajo razsvetljava, ventilacija, izolacija, vodovod in drugo.

ali odsekane zdaj visoke. Toda tudi razmislimo, da bi lahko težiško podstrešje. Tudi ta del hiše se da namreč uporabiti za stanovanjski prostor, sobo ali delavnico, če ga pri- ložimo, nadajajo razsvetljava, ventilacija, izolacija, vodovod in drugo.

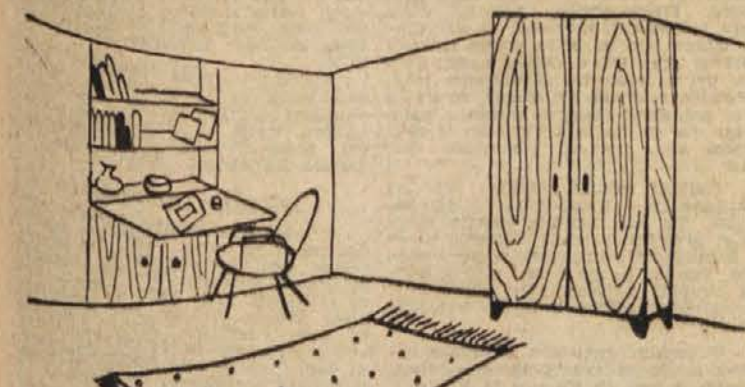
Dimnik iz neometane opeke je lahko lep okras podstrešne sobe

Kavč in ob starih omare lahko lepo zapolnijo podstrešno sobico

Seveda pa se tudi teh težav ne smemo ustrediti, saj je skoraj v vseh podstrešjih možna napeljava vode, izolacija prostora s smolnatim papirjem, napeljava elektrike itd. Če smo se že odločili, da napravimo iz podstrešja sobico, nas zdaj vzbujajo misli, kako postaviti in raz- svetliti pohištvo po tem prostoru, ki ima različno visoke stene, zdaj nizke

mo lahko pomagali tudi z vdolninami omarami ali policami, če bodo stene dovolj debele. Zgodilo se bo lahko, da bo v sobi na podstrešju viden tudi del dimnika, in če pa pustimo takšno, kot je, bo delal vidler dekoracije. Prostor pod širokim oknom, ki je pomaknjeno nekoliko nazven, pa tudi lahko praktično uporabimo za divan ali knjižno omarico.

V sredino, kjer je soba na podstrešju najvišja, lahko postavimo omaro

Madež na dekletu

Njen oče, ki se je med vojno boril pri partizanih, je kmalu po osvoboditvi umrl. Zapustil je pet otrok: Stefka je bila najstarejša. Letos je dopolnila osemnajsto leto in se podala v mesto iskat zaposlitve, ker so jo doma težko preživljali. Znan- ci so ji svetovali, naj se oglasi v uradu Zveze borcev: tam ji bodo gotovo svetovali, kam naj se obrne. Tako je tudi storila.

Ni bila izbirčna glede dela in sprejeti je nameravala vsako službo, kjer bi lahko zaslužila za življenje. Na uradu Zveze borcev so ji res pomagali: po dolgotrajnem prizadevanju so ji po posredovalnici za delo pri- skrbeli zaposlitev v mestni bolnišnici in začela je delati v pralnici kot perica.

Naivno je upala, da bo to njena stalna služba, in tudi pri Zvezi borcev so mislili enako. Vendar so Stefko najeli samo sezonsko, toliko da se ne zame- rijo »forumu«, kot je rekel po- močnik upravnika, ki kljub mladosti vedri in oblači med osebjem v bolnišnici. Delala je pridno in se udeleževala pomen- kov ostalih starejših peric, ki

so med delom ogovarjale pol mesta, le čudila se je, kako strašno opravljive so. Kadar pa je ni bilo zraven, so vzele tudi njo v delo. »Presneta pritepenka z dežela,« so se razburjale, »zaslužek nam odžira. Le kaj išče v mestu? Mar bi ostala za svinsko dekle na deželi...« V obraz pa ji niso nikoli rekli žal besede.

Cez nekaj tednov je Spela, ki ima v pralnici najbolj oster jezik, pošepetala ženskam na uho: »Lejte no, naša haloško Micko, kaže, da je nekje nekaj staknila. Samo poglejte njen trebušček, presneto sumljiv se mi zdi. Saj pravim, take pridejo v mesto in se spečajo s prvimi pobalnom...« Ženske so kimalle in začele Stefko strokovnjaško meriti z očmi. Opazila je te radovedne poglede, ni pa niti slutila, kaj imajo za bregom.

Pomočnika upravnika bolnišnice je taista Spela zaupno opozorila na Stefkin trebuh. »O, bom že uredil to stvar.« Je rekel in njegov mladeniški obraz je spreletela iskra cinizma. Še isti dan se je prikazal v pralnici. Z rokami na hrbtu se je začel sprehajati okrog Stefke ter jo

ogledovati z vseh strani. Toliko, da je ni potipal. Ženske so ra- dovedne sledile »strokovnemu pregledu«. Stefka se je zmedla in zardela, saj so vse oči bile uprte vanjo. Tedaj jo je pogle- dal in obraz s priprtimi očmi in presodil: »Dekle, če je s teboj res kaj narobe, se mi ne prikaži več. Naša bolnišnica ne bo pla- čevala porodniškega dopusta. Sploh pa si sezonska in te lahko takoj odpustim.« Nato se je obr- nil in strumno odšel iz pralnice.

Stefka je zbežala in zunaj na hodniku dolgo jokala. Prihodnji dan je odšla domov in se ni več vrnila v mesto delat. Ni bila noseča, sploh je zelo malo ve- dela o vseh teh stvarih. Pomoč- nik upravnika ji ni storil samo krivice; njegova opolzke oči so zapustile na Stefki madež, ki ga preprosto dekletu težko izbrise. Kaj si misli zdaj o življenju in ljudeh? Kaj si misli o družbi, za katero se je boril njen oče? Kdo je dal pomočniku upravnika pravico, da tako postopa z dekletom in ga tako oblati brez vzroka? Vsakdo pač sodi druge po sebi: blato ni nikoli verjelo da je pesek res pesek...

-m7

SOS »Ljubljane«

Davi je odpotovala v Zrenjanin, kjer se bo pomerila jutri v prvenstveni košarkarski tekmi zvezne lige s Proleterjem, vrsta »Ljubljane«. Vodstvo potovanja pa je že iz Zagreba brzojavilo upravi kluba po najhitrejši pomoči. Kot smo izvedeli, potuje v Zrenjanin le petorica igralcev, prav toliko, kolikor jih je nujno potrebnih, da bi lahko sploh nastopili v Zrenjaninu.

V tej petorici so predvsem mladi igralci, ki še niso nastopali na zahtevnih prvenstvenih tekmah, medtem ko so Müller, Brumen, Kumer in drugi ostali v Ljubljani.

Brzojavke

OSLO, 9. avg. (AP). — Na atletskem dvoboju Norveška-Romunija sobili v teku na 1500 m doseženi ti rezultati: Lund (Norv.) 3:43,1, Hammarstedt (Norv.) 3:43,3.

BEOGRAD, 9. avg. — V tekmovalni zvezni odbojkarke lige je bila tekma med Crveno zvezdo in Zeleni zvezdi prekinjena pri rezultatu 2:1 za Crveno zvezdo zaradi teme. Nadaljevanje bo 12. avgusta.

ZADAR, 9. avg. — Na mladinskem veslaškem prvenstvu Jugoslavije, ki se bo začelo jutri, bo nastopilo 200 tekmovalcev iz 18 klubov. Marmorski Branik je poslal najboljši številni prijavo in bo nastopil v devetih disciplinah. Na dosežanih prvenstvih je trikrat zmagala zagrebška Mladost, dvakrat pa splitski Mornar.

KORČULA, 9. avg. — Na mladinskem vaterpolu prvenstvu so bili doseženi ti rezultati: Jadran (Split) — KPK 1:0, Mladost — Jedinstvo 1:0, Mornar — Sever 3:0, Jug — Primorje 3:0, POSK — Jadran (Hercegovina) 0:1.

UTRECHT, 9. avg. — Na gostovanju po Nizozemskem je sarajevski Zeleni zvezdi izobil proti DOS z 1:4. Ostali rezultati, ki so jih sarajevski nogometaši dosegli na tej turneji: Kassel 0:1, Rapid (nizozemski prvak) 2:3 in Ostende 2:2. V petih dneh so torej odigrali štiri tekme, od katerih so kar tri izgubili.

Po pričakovanju:

VRŠIČ ODLOČIL

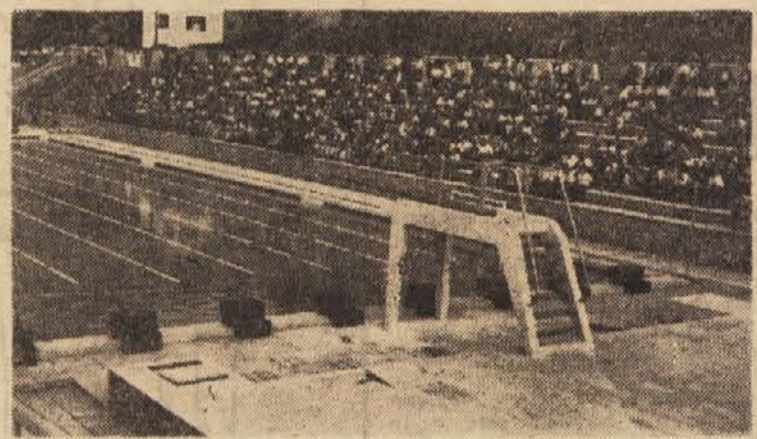
Kolesarska dirka »Po Jugoslaviji« končana

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Vršič, 9. avgusta. — V VII. etapi na progi Nova Gorica-Vršič (113 km) je zmagal Jugoslovjan Valčić s časom 3:28,32 in dobil še 3 minute bonifikacije.

ZATIŠJE PRED VIHARJEM Iz Gorice nas je danes s jutraj spremljalo toplo sončno jutro. Vse pa je bilo nekako nervozno, posebno še nosilec rumene majice Zirovnik. Skrat-

Prvikrat se je skupina raztrgala na klanec pri Dooljarju. Toda le za trenutek, nato pa je bila kolona spet popolna. Manjkal je le številka 3, Tembuysen, ki je imel okvaro. Toda

Bazen trboveljskega Rudarja — prizorišče letošnjega slovenskega prvenstva v plavanju

ka, vse je bilo le zatišje pred viharjem, priprava za cilj, ki je dosegel za tolikokrat odločil zmagovalca. Prevozili smo pet kilometrov in nič se še ni zgodilo. Vsi tekmovalci so bili zbiti v skupino. Isti položaj je bil na 10. km, pa na 15. in 20. Na 25. km smo mislili, da se bo ponovila zgodovina. Pred tremi leti je namreč Bolgar Ognjenki na istem mestu pobegnil in v solo vožnji prišel prvi na cilj. Danes pa je 25. km minil tako, kot prejšnjih 24.

zraven njega je že bil Bostoen, ki mu je dal svoje kolo, sam pa počakal na avtomobil vodje svoje skupine, kjer je dobil novega. Tako je Tembuysen že po enem kilometru ulovil skupino, medtem ko je Bostoen za to potreboval več kot 5 km.

PRVA ODLOČITEV

Pri 40. km smo zapustili skupino in odhiteli za ubežnikom. To sta bila Nemec Gruber in Odredovec Flašj. Na 53. km sta imela že 2:30 prednosti pred skupino. Lesta ni reagirala na njun pobeg, pač pa sta se odločila da ju bosta ulovila Nizozemec Hagens in Jugoslovjan reprezentant Valčić. Lov je bil učinkovit. Pri Kobaruju je bila razlika med njimi le še 40 sekund, v Bovcu, na 73. km, pa so bili že vsi štirje v eni skupini. Na letnem cilju za nagrado podjetja »Astrak« je bilo pokovitelj VII. etape, je bil prvi Flašj pred Gruberjem in Valčićem.

HUGENSOVI KILOMETRI

Hagens ni dolgo zdržal v skupini, ampak je pospešil tempo. Ko je videl, da mu nihče ne sledi, se je odločil in še bolj pogajal. Tako je imel v Trenti že dve minuti naskoka, na začetku serpentina pod Vrščem pa kar 4 minute pred Valčićem.

Prepričani smo bili, da je Hagens že zanesljivo zmagovalec VII. etape in to bi mu tudi zadostovalo, da bi napravil velik skok in osvojil rumeno majico. Toda serpentina čisto niso razdelila. Razdelila med njim in Valčićem se je čedalje bolj manjšala. Na

41 serpentinu — 1001 m nadmorske višine — je Valčić Hugensa prehitel.

Pri tem pa je treba poudariti, da so upravičeno sumnje v čistost Valčićeve zmage. Iz našega avtomobila smo dvakrat videli, kako je sekretar Kolesarske zveze Jugoslavije Mijo Jovanović porival Valčića na najhujši sumnji in mu pri tem dal novih moči ter vzpodbude. Sicer pa naj omenim, da je bila po mnenju sodnikov to ena izmed najbolj nešportnih etap, predvsem vzpov na Vrščem sam.

Med tem, ko je Valčić prijetno presenetil, pa nas je rumena majica Zirovnik razočaral. Do podvozja Vršiča se je držal skupine, nato pa je zaostal in je prišel na cilj 9 minut za zmagovalcem. To je bila prevelika razlika, izgubil je rumeno majico, ki jo je oblekel Valčić s 7 sekundami prednosti pred Hugensom in minuto pred Zirovnikom.

Današnja etapa je imela tudi zadnji horski cilj. Na Vršču je dobilo deset prvoplasiranih točke za gorsko nagrado. Osvojil jo je Nizozemec Hagens s 14 točkami pred Zirovnikom, ki ima isto število točk. Moiceanum 13, Simonsom 12, Levaićem 11, Valčićem 10 itd.

REZULTATI VII. ETAPE

Valčić 3:28,32, Hagens 3:31, 24. Petrović 3:35,13, Simons 3:35,21, Levaić 3:35,22, Ramacher 3:36,08, Gazda 3:36,19, Pruski 3:36,40, Serba 3:37,34, Valant 3:37,35, Zirovnik 3:37,36, Sebenik 3:38,28 itd.

Odstopila sta Brocher (Svica) in Grbeša (posameznik), tako da je privozilo na Vršču 51 kolesarjev.

Generalni plasman po VII. etapi je bil naslednji: Valčić 26:28,57, Hagens 26:39,04, Zirovnik 26:40,21, Gazda 26:40,52, Petrović 26:41,37, Levaić 26:42,45 itd.

Med mošči se je Jugoslavija (Valčić, Zirovnik, Petrović) s časom 80:00,55 krepko uvrstila na prvem mestu pred Romunijo (Serba, Moiceanu, Zanon), ki je imela 80:26,32 itd.

VLADO ŠLAMBERGER

Nevio Valčić je prejel lovorjev venec zmagovalca. V desnem kotu: Pavle Židan je prvi privozil skozi cilj zadnje etape od Kranjske gore do Ljubljane

SLOVENSKO PRVENSTVO V STRELJANJU

Zadovoljiva udeležba - povprečni uspehi

Ljubljana, 9. avgusta. Včeraj popoldne se je v Ljubljani začelo slovensko strelsko prvenstvo z udeležbo 160 strelcev. V streljanju s precizno olimpijsko puško je zmagal Umek 530 pred Planincem (oba Ljubljana) 519 in Mejavnikom (Celje) 506. Zaradi službene odsotnosti je državni rekorder Edo Delorenzo streljal šele danes popoldne, vendar bo po krogih, ki jih je dosegel v prvih dveh serijah, težko ujel reprezentanta Umeka.

Kot je bilo pričakovati, je v streljanju s precizno malokalibrsko puško pri članicah zmagala reprezentantka Milena Dimić s povprečnim rezultatom 512 krogov. Ostali rezultati: Stražišar (L) 508, Kastelic (L) 497, Potokar (L) 476 itd.

Danes so bile na sporedu kvalifikacije v streljanju za vojaško puško, z malokalibrsko puško za mladince in mladinke ter začetek finalnega tek-

movanja v karakas programu. V karakas programu je zelo dober rezultat dosegel Franc Planinc in sicer 535 krogov in 60 zadetkov. Vjerljivo bo prvine letošnji slovenski prvak v tej disciplini, saj je njegov glavni konkurent Edo Delorenzo tretinoma na trenutnem mestu. Rezultati: Planinc 525,60, Stražnar (Celje) 525,60, Delorenzo 525,58, Peternel (Kranj) 520,00, ing. Krivec (Celje) 516,59 itd.

Jutri, v nedeljo so na sporedu finalna tekmovalja, ki se prično ob 17. uri zjutraj in se bodo končala ob 17. uri popoldne. Za začetek prvenstva lahko ugotovimo zadovoljivo udeležbo, saj nastopajo tekmovalci iz vseh okrajev Slovenije. Pri rezultatih pa v našem glavem povprečju. Čeprav so v nekaterih disciplinah nastopili najboljši strelci in republiški ter državni reprezentanti.

Odhod v četrtek

Ljubljana, 9. avg. — Jugoslovanska atletska reprezentanca, ki bo nastopila na evropskem prvenstvu v Stockholmu, bo odpotovala iz Ljubljane v četrtek, 14. avgusta.

V Radovljici mladinsko šahovsko prvenstvo

Beograd, 9. avg. — Mladinsko šahovsko prvenstvo Jugoslavije bo v Radovljici od 15. avgusta do 2. septembra. Nastopilo bo 16 predstavnikov vseh republik.

Priznanje zaslužnemu smučarju

Ljubljana, 9. avgusta. Finski ambasador v Beogradu Otto Wartiovaara je sinoči v vili »Podkoren« na Bledu predal finko odlikovanje »Srebrnega križa« znanemu slovenskemu športniku — delavcu Antelu Gnidovcu.

Finska vlada je odlikovala Gnidovca za zasluge pri sodelovanju finskih in jugoslovanskih športnikov. Ante Gnidovec sodi med prve organizatorje smučarskega športa pri nas. Po njegovi zaslugi so slovenski smučarji dobili leta 1936 finskega trenerja za klasične discipline. Mimo tega ima Ante Gnidovec velike zasluge pri organizaciji modernih olimpiad in mednarodnih smučarskih tekmovanj. Svečanosti odlikovanja sta se udeležila med drugim tudi bivši jugoslovanski ambasador v Helsinkih dr. Slavko Zore in predsednik amaterske zveze Slovenije dr. Danilo Dougan.

Ante Gnidovec, ko je bil leta 1936 vodja naše smučarske reprezentance na olimpijskih igrah v Garmisch-Partenkirchenu

SVETOVNO PADALSKO PRVENSTVO V BRATISLAVI

Negotovost zaradi zaostalih skokov

Bratislava, 9. avg. — Včeraj je bil na svetovnem padalskem prvenstvu drugi prosti dan zaradi slabega vremena in dežja. Naša reprezentanca je obiskala podjetje »Kabel«, ki je po tukašnjem običaju prevzelo patronat nad njo. Popoldne so tekmovalci počivali, ker po dveh dnevih slabega vremena vsak čas pričakujejo izboljšanje.

Do konca prvenstva je ostala samo še ena disciplina: skoki s 1500 m na cilj za posameznike. Naši podalci pa bodo morali še drugič skakati skupinski skok s 1500 m na cilj, skupno z angleškimi, ker je bilo tekmovalje pred dvema dnevnoma zaradi teme prekinjeno.

Zato ni mogoče določiti vrstnega reda v tej disciplini. Naša reprezentanca ima lepe možnosti, da ogrozi vodočo SZ in Bolgarijo ter osvoji zlato ali srebrno medaljo v tej disciplini.

Skupni vrstni red pa se bržčas ne bo mnogo spremenil. Jugoslovanci in Tomazič sta določena v mlado jugoslovansko namiznoteniško reprezentanco, ki bo od 20. avgusta do 7. septembra gostovala v Zahodni Nemčiji. V reprezentanci bodo nastopali razen njiju še Marković II, Franjč in Pavasović.

Tomazič in Kern v reprezentanci

Ljubljana, 9. avg. — Ljubljanska igralka namiznega tenisa Kern in Tomazič sta določena v mlado jugoslovansko namiznoteniško reprezentanco, ki bo od 20. avgusta do 7. septembra gostovala v Zahodni Nemčiji. V reprezentanci bodo nastopali razen njiju še Marković II, Franjč in Pavasović.

Štirje slovenski člani v finalu

Zadar, 9. avgusta. — Včeraj so se začela predtekmovalja za jugoslovansko mladinsko prvenstvo v veslanju. Pri četvercih s krmarjem so bili doseženi ti rezultati: Prva skupina: Zagreb 3:31,9, Gusar 3:35,8, Savica 3:37,4; Druga skupina: Mladost 3:29,4, Branik 3:34,3, Lim (Rovinj) 3:35,4. Rezultati predtekmovalj v skifju pa so naslednji: Prva skupina: Branik 4:00, Mladost 4:09,9, Zagreb 4:10,6; Druga skupina: Savica 4:03,0, Drava 4:04,7, Borac (Osijek) 4:16,8.

Coppi namesto Binde

Mnogi vrhunski športniki se po zaključku svoje kariere posvetijo trenerskemu poklicu, saj pa prevzamejo različne organizacijske naloge. Ko je pred nedavnim tehnični vodja italijanskih kolesarjev Alfredo Binda najavil svojo ostavko, so začeli govoriti, da ga bo zamenjal slaviti italijanski dirkač Fausto Coppi. Če bo res, se italijanski kolesarji ne bodo mogli pritoževati, saj bodo imeli za krmilom moža, ki dovršeno pozna vse skrivnosti kolesarskega športa.

Mladi rekorderji

Avstralski plavalci in plavalke so letos v sedmih mesecih postavili 49 novih svetovnih rekordov. Plavalci so bili uspešni 33-krat, plavalke pa desetkrat. Največkrat so prekoračili mejo svetovnih rekordov v prostem slogu: 33-krat. Med posamezniki pa je najboljši John Konrad s 14 rekordi, za njim pa Down Fraser (8), John Monckton (6), Terry Gathercole (3), Ise Konrad (6) in Brian Wilkinson (1). Zanimivo je, da je najstarejši rekorder star komaj 22 let, najmlajša pa je Ise Konrad, ki ima 14 let.

SLOVENSKO PLAVALNO PRVENSTVO

Kocmur nezadržan

Trbovlje, 9. avgusta. Drugi dan plavalnega prvenstva Slovenije je bilo na sporedu 6 disciplin. Popoldne so se naša pričakovanja izpolnila. V prvi točki, 100 m prosto za moške, je Kocmur zaplaval v času novega slovenskega rekorda 59,0. Bolje je v sladki vodi v Jugoslaviji plaval le Njeguš.

REZULTATI:

100 m prosto moški: Kocmur 59,0, Brinovec 1:02,0, Košnik (vsi Triglav) 1:02,4, 100 m hrbtne ženske: Hočvar (-Ljubljana-) 1:27,0, Končičja (Triglav) 1:28,3, Podlesnik (Rudar) 1:34,1, 200 m prsno moški: Pelc (L) 2:50,9, Zrimšek 2:57,4, Brandner 3:04,3, (oba T), 200 m prsno ženske: Breskvar (Celuloza) 3:11,4, Butkovec (Rudar) 3:18,8, Horvat (L) 3:18,8, 4x100 m mešano moški: »Ljubljana« 4:53,2, Triglav 4:56,9, 4x100 m ženske: Triglav 5:19,1 (nov slovenski rekord) »Ljubljana« 5:23,1.

Padeč kvalitete

Zagreb, 9. avgusta. — V Zagrebu je bilo včeraj končano državno mladinsko prvenstvo v skokih v vodo. V skupni oceni je ponovno zmagala Ljubljana (742,34) pred Jedinstvom iz Zadra (339,82) in Ilirijo (134,57). Ljubljancem Peter Košorok je zmagal tudi v skokih z deske, čeprav mu je Opšteter močno ogrožal prvo mesto. Pri mladincih s stolpa je Zagrebčanka Rebrnjakova osvojila edini naslov prvaka, ki ni odšel v Ljubljano. Rezultati drugega dne tekmovalnja: mladinci trimetrski deski: Košorok 102,97, Opšteter (oba Ljubljana) 101,23, Gobjak (Naprijed) 87,58, mladinke stolpa: Rebrnjak (Naprijed) 42,78, Cufar 32,55, Pehani (Ljubljana) 32,15.

ŽIČNICA KRVAVEC

Žičnico obišče dnevno od 500 do 2000 oseb in zato uvaja SAP Turist biro Ljubljana razširjen AVTOBUSNI VOZNI RED.

Table with columns for routes (Ljubljana, Kranj, Tržič) and departure times (odh., prih.).

Žičnica obratuje ob delavnikih ob 8. uri, 10. uri ter od 15. do 19. ure, ob nedeljah od 6. do 12. ure in od 14. do 21. ure, ali ob prodaji 10 vozovnic. Voznina: Ljubljana — Žičnica 100 din. — Kranj — Žičnica 50 din. — Tržič — Žičnica 100 din. Enosmerna vožnja z žičnico 100 din, povratna 150 din. Otroci 50% popusta. Vozni red velja do preklica v dnevnem časopisu. Izletnike, ki potujejo na morje, opozarjamo, da vozi vsak četrtek avtobus iz Ljubljane na Reko ob 2.00 s prihodom na Reko ob 4.45. 7 Reke se vrača isti dan ob 21.00 s prihodom v Ljubljano ob 23.45. Vozna cena v eno smer je 500 din, povratna vozovnica 500 din. SAP — TURIST BIRO L J U B L J A N A

OGLASNIK

»LJUDSKE PRAVICE«

Ljubi in Veri žele mnogo sreče na novi življenjski pod Lindičevi iz Kolne doline. Francu Cvelbarju čestitajo k diplomu za tehnično fiziko Lucka Cizelj, stric in teta.

TELEVIZIJA - VSAR VEČER PRONOSI Ples na mikro plošče. Rezervacije za zaključne prireditve Sobe za oboževalce. Pisanec - kuzilica in ostale dobrote se dobijo in vidijo v priznanem gostinskem podjetju dom Podstik.

IZLETNIKI IN JURISTI Ko pridete v POSTOJNO obiščite gostilno Turk na ovinku ceste pri podjetju LIP. Nudimo izbrana toplina in mrazla jedila ter pristna istiska vina. Na razpolago senčnat vrt z razdelom na mesto. Ko 177-8

GOSTISICE »JADRAN« IZOLA vam nudijo in solidno postreže s pristnimi domačimi vini, kot refošk, malvaritjo in ourgundcem. Na razpolago sveži sladolep. Preročiča po zmerni ceni. Pridite in prepičate se!

NADEVANE PRSI, TELECIJA RIZOTA kolenca, pljučna in omaki, razne pečenke, por in žizol v omaki, orehova potica, rolada. Vrstna istrsko drno, stajsterko in istrsko belo rečnula pri »Lovcu«.

PEČENO PRASKO SUNKO, kurjo obero, ocvrte telečje kotlete, goveji golaš, vampe v omaki in s krompirjem, rotora s kislim zeljem, ričet z mesom, sveže morske ribe, razne slaščice in turško kavno ter izborna vipavska in vrška vina. Vam nudijo najceneje gostilna »VRH-NICAN«, Tržaška cesta 6.

GOSTILNA NA GRICKU, Dobrova pri Ljubljani vam nudi vsak dan ocvrte piščance, domačo salamo in suhe kranjske kobase. Ob nedeljah tudi rezke po naročilu ter razno domačo pečivo. Izborna vina. Za zabavo bo igral veseli harmonikar.

PRIDITE NA POLZEVO, kjer boste postreženi z dobro kapljico in priprizili. Ob nedeljan igra odlični kvartet iz Smarja.

SLAVIJA PLOSCA, ocvrti piščanci, lovska pečenka, domače močnate in druge specialitete. Refoški, rebuša, izbrana butelična vina v restavraciji »SLAVIJA«.

GOSTISICE »RIBIC« - Istrska obala. Koper - Ljubitelji dobre kapljice - črna in belega domačega vina ter ostalih plemenitih pljavč, obiščite naše na novo urejeno gostišče, kjer boste solidno postreženi. Po naročilu nudimo tudi specialna jedila, meze, ribe, kolač in druga. Prepičate se sami in ne bo vam žal! Ko 175

GRADBENO PODJETJE »GRABENIK«, Izola sprejme za gradbišče v Ljubljani večje število kvalificiranih zidarjev

Plača in terenski dodatek po tarifnem pravilniku. Delo je v akordu. - Za hrano in stanovanje je preskrbljeno. - Interesenti naj se javijo na gradbišču v Ljubljani, Savska kolonija, blok XXI. 3007

RAZPIS Na podlagi 89. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrotov razpisujemo mesto **upravnika** obrtnega mizarskega podjetja »POHIŠTVO« Ljubljana, Predjamska ulica št. 32

Pogoji: visokokvalificiran delavec mizarske stroke s prakso na vodilnem položaju ali tehnik s prakso na vodilnem položaju. Prošnje vložite na ObLO Ljubljana-Vič, Trg mladinskih delovnih brigad št. 7, do 25. avgusta 1958, kolkovane z državno takso 180 din in občinsko takso 95 din ter priložite kratek življenjepis. Komisija za imenovanje in odstavitev direktorjev ObLO Ljubljana-Vič 3024

KOMISIJA ZA SODELOVANJE Z MEDNARODNIMI ZDRAVSTVENIMI ORGANIZACIJAMI razpisuje **NAITECAJ** za štipendije mednarodnega otroškega centra v Parizu za naslednje tečaje v letu 1959:

1. tečaj o problemih v zvezi z zaščito otrok - za učno osebo (zdravnik) - 6 tednov (fizični in psihični razvoj otroka, prilagajevanje življenju, skupnosti, šoli, zabavno življenje, glavni sanitarni problemi itd);
2. tečaj o medicinskih socialnih problemih v zvezi z rakom in levkemijo pri otrocih - za zdravnike - 2 tedna;
3. tečaj socialne pediatrije - za zdravnike - 3 mesece;
4. tečaj o problemih otrok brez družine - 3 tedne;
5. tečaj o zaščiti matere in otroka - za socialno in administrativno osebo - 8 tednov.
Pogoj za udeležbo v tečajih je dobro obvladanje francoščine. Prošnji je treba priložiti življenjepis (izčrpno navesti delo v zdravstveni službi), priporočilo ustanove ali fakultete, kjer dela, oziroma republiškega sveta za ljudsko zdravje, potrdilo o znanju francoščine (od lektorja na fakulteti ali profesorja višje gimnazije) in kolke v vrednosti 30 dinarjev. Prijave je treba poslati do konca avgusta Komisiji za sodelovanje z mednarodnimi zdravstvenimi organizacijami, Beograd, Savska 35. 2663

službo dobi

ECZ LJUBLJANA, Celovška c. 184, sprejme v uk večje število vajencev za naslednje dejavnosti: avtomobilcarstvo, avtokleparstvo, avtokaroserijstvo, ključavničarstvo. **VEČJE PODJETJE V LJUBLJANI** sprejme več strojev, sk in stenografki I. razreda z mesečnimi prejemki do 18.000 din. Javite se pod štifro »16« na oglasni oddelku. **TISKARNA KRANJ**: 1 kvalificirani obratni strokovnjak. **AGRO SERVIS**, Kranj: 1 kvalificirani strugar, 1 kvalificirani avtomobilar. **SPIK**, Kranj: 7 kvalificirani živili, 1 obratni kuzilgovodja. **HOTEL EVROPA**, Kranj: 1 kvalificiran natakar. **PLANINSKO DRUŠTVO KRANJ**: 1 srednji strokovni uslužbenec - ekonom v doma na Krvavcu iz območja Občinskega odbora Kranj; 4 gospodinjke pomočnice za 7 dni zaposlitve. **OKREVALIŠČE OKROGLJ pri Kranju** 1 serviska. **KOVINAR**, Kranj: 1 srednji strokovni uslužbenec-normirec, 4 kvalificirani strugarji.

PRIDNO IN POSTENO DEKLE za pomoč v gospodinjstvu sprejme šaričanska družina: Jordan Anton, Savsko naselje, ulica Luiza Pesjakova št. 15, blok III, II. vhod, Ljubljana. **VAJENCA** za avtomehanično obrt s 4 gimnazijami ali osemletko, sprejme: Ambrož, Grinotvska 71, Stozice. **KMETIJSKO POSESTVO MAVČICE**, 1 delovodja, 2 kavarja, 4 nekv. poljske delavce; samsko stanovanje preskrbljeno.

razno

KUPIM KOPALNO KAD v dobrem stanju, Kavčič Zalca, Ljubljana, Zibertova 3. **ZAMENJAM** enosobno komfortno stanovanje v vili blizu živilskega trga v Siskli za večje kjerkoli v Ljubljani. Ponudba na ogl. oddelku pod »Zamenjava«. **MOTO »GITAN«** 48, 125, 175 ccm. Novi tip, izvaža A M A R Trieste, V. s. Del Bosco 9. **OPREMLJENO ALI PRAZNO SOBO** išče mirna in solidna nameščenka. Nudim lepo nagrado. Ponudbe pod »Novo kolo« v ogl. odd. 3022

ZA AVTO CESTO NUJNO POTREBUJEMO

avtomobile - prekucnike

od 4 do 7 ton nosilnosti, ki stresajo nazaj, ker jih rabimo za prevoz asfaltne zmesi. Zaželeno je s pločevino obito dno. Vsa podjetja kakor tudi privatnike, ki razpolagajo s takimi avtomobili, vabimo, da jih takoj dajo na razpolago za navedeni namen in se s tem vključijo v izgradnjo avto ceste Ljubljana-Zagreb. Ponudbe želimo, če le mogoče, osebno na naslov: SLOVENIJA CESTE, LJUBLJANA, Titova cesta 44, zaradi takojšnjega dogovora pogojev in sklenitve pogodbe. V primeru pismene ponudbe označba: ZA AVTO CESTO! 3051

Službo išče

SOFER AVTOBUSA želi spremeniti službo. Ponudbe na ogl. odd. pod »Vesten«. 3021
KVALIFICIRAN STROJEVOĐJA isče zaposlitev, lahko tudi pri stabilnih lokomobilih. Naslov v ogl. odd. »LP«. 3011

INSTALATER, Kranj: 1 knjigovodja, 2 visoko kvalificirani vodoinstalaterja, 2 kvalificirani instalaterja. **PUSKARNA KRANJ**: 2 kvalificirani strugarji, 1 kv. strugar, 1 kvalificirani prodajal, 1 knjigovodja. **ODPAD KRANJ**: 2 nekv. delavca. **TRG. PODJETJE KURIVO**, Kranj: 2 nekv. kvalificirani delavca. **TRG. PODJETJE KLASJE KRANJ**: 1 kvalificirani avtomehaničar-šofer, 2 nekv. kvalificirani delavca. **MEHANICEN SERVIS**, Ljubljana, Ulica Moše Biade 18: 1 m. avtomehaničar, popravilo motorjev, avtomobilov. **TRG. PODJ. TOBAK** - Ljubljana, Liko-zarjeva 5: 1 m. šofer-mehaničar. **OBRTNA ZBORNICA LRS**, Ljubljana, Komenskega 12: 1 ž. pripravnica v računovodski službi. **UMETNA VALJNICA** Sentvid pri Ljubljani: 1 ž. sakserka za ugotavljanje piščancev po sp. **UTENSILJA**, Ljubljana-Rudnik: 1 m. električar, kval., 4 m. ključavničarji, kval. **TRG. PODJ. DOM** - Ljubljana: 4 m. ž. trg. pomočniki kvalif. **LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE** - Ljubljana, Parmova 37: 2 m. ž. lesna tehnika v pripravi dela s prakso, 1 m. 2. obratni lesni tehnik s prakso. Nastop 1. 9. 1958. **AVTOTEHNA**, Ljubljana, Celovška 18: 1 ž. samostojna korespondentka za ital. jezik, sred ali viš. strok. izobr. **ELEKTROPRENOS**, Ljubljana, Hajdrihova 2: Za obrat Divača: 1 m. obratovodja, pogoj: elektroinženir s 6 let prakse ali elektroinženir s 10 let prakse.

ZELITE IMETI malo rabljeno Vespo, Lambretto, motor ali avto! Obrnite se na tvrdko MGGIO - Trieste, Via Pascoli 22. Cene izredno nizke. 2941-p
PODJETEM IN ZADRUGAM predujemo nabavo vagonskih kopljen zidne opeke, ročne in strojne od din 8.50 dalje. Betonsko železo od 6mm navzgor. Od direktnih proizvajalcev strešnik bobrovec po din 14.14. Cement PC-15 Z-250 a din 3.60, cement PC-250 a din 11.80, Portland cement 350 po din 11.11, »Istra-Brand« - Lafarge cement a din 21.72, beli cement po din 39.39 za kg. Naročila pošiljate na Agencijo Slovenija, Ljubljana, Kotnikova 16, telefon 30-685 ali 30-194. **CE SI ZELITE** za kateri koli predmet prospekte, cenike, informacije iz Trsta, pišite tvrdki »LUSTRA«, Via Crispi 41. Priložite znamke za odgovor. **ZAMENJAM** enonadstropno komfortno novo vilo s tremi sobami, kletnim prostorom, zelenjavnim vrtom in vinogradom za komfortno dvoali trisobno stanovanje s kabinetom v Novi Gorici, Zagrebu ali Ljubljani. Okolica Koprna, avtomobilska zveza so ugodna. Polzve se: Lovran št. 319, pošta Skoflje pri Hratinih. **DVOSOBNO STANOVANJE**, lepo in separirano, zamenjam za dvosobno, obe v Ljubljani. Ponudbe na ogl. oddel. pod »Zamenjava čimprej«. 3048
PODSTREŠNO SOBO 5 minut od glavnega kolodvora, zamenjam. Ponudbe na ogl. odd. pod »H«. 3041
ZA HRANO IN STANOVANJE pomagam v gostinskem delu v Ljubljani. Naslov v ogl. odd. 3025
PROFESOR srednjih let želi spoznati pridno in zdravo dekle. Ponudbe z navedbo naslova poljica in starosti - po možnosti tudi s sliko - v oglasni oddelku pod »Nagel v oknu«. 3025
NOVINARSKI REPORTER 38 let star, popolnoma ločen, z 12-letno hčerko, z lepo hišo ob reki z mnogo jugoslovanskimi sosedi pri Kolnu v Nemčiji - z lastnim avtom, šteje lepo dekle od 20 do 25 let staro, po kateri bi prišel v oktobru. Do tega 12. avgusta sem v Piranu. Takojšnje ponudbe na naslov: Gelski postnoležeče Piran. Poželje ponudbe na E. Gels, Murnau, post-lagernd, Nemčija. Ponudbe s sliko, katera se vrne. Ko 201
PREKLIC: Stefančič Jože, Crnomej, Kolodvorska ul. 8, preključim bešede, ki sem jih izrekel o tov. Ivanu Zaločkarju, dimnikarju iz Loke, Crnomej. 3048

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri **GPZ »SIPEK«** v Kamniku razpisuje delovna mesta za:
● gozdarskega tehnika
Pogoji: srednja tehniška šola z opravljenim izpitom
● štiri logarje
Pogoji: enoletna nižja logarska šola z izpitom
Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. Pravilno kolkovane prošnje je treba vložiti do 16. avgusta 1958 pri podjetju.

UPRAVA ŽITNIH SILOSOV LRS LJUBLJANA - LIKOZARJEVA 5 razpisuje sledeča službena mesta:
šefa investicijsko-tehničnega sektorja
Pogoji: gradbeni inženir z najmanj 5-letno prakso.
referenta za investicijske gradnje
Pogoji: gradbeni tehnik z najmanj 5-letno prakso.
komercialista
Pogoji: dovršena ekonomska srednja šola. Zaželeno je, da ima nekaj prakse v transportni in skladišni službi, lahko pa tudi začetnik.
Nastop službe lahko takoj ali po dogovoru. Plača po pravilniku o plačah. - Prošnje za razpisana mesta vlagajte do 15. t. m. na naš zgornji naslov. - Prošnji priložite tudi kratek življenjepis. 3002

Uprava

»LJUDSKE PRAVICE«

Ljubljana

Petkovškovo nabrežje 25
Poštni predal 42

Odrežite in oam pošlute

prodam

SINGER cilindrično, skoraj novo, samo glavo, prodam ali zamenjam za ženski sivalni stroj. Anton Hribšek, Sodražica 64. 3028
RADIO »GRUNDIG«, desetcevni, prodam. Trubarjeva 77/IV. 3044
PRODAM POSESTVO: njive, travnik, sadni vrt, gozd - skupno 15 ha, hišo in gospodarsko poslopje v Podlipi pri Vrhniki za 1.100.000 din. Vseljivo takoj. Polzve se: Možina, Crnuče 24 ali na kraju samem. 3018

PRODAMO naslednje kmetijske stroje in traktorje: tri ročne robkače za koruzo, ročno žrnjalko za gnojico, 15-redno sejalnico »Albion«, dvo-brzdni plug za traktor »Steyr« z znamke »Herzog«, traktor »Unimog« v popolnoma uporabnem stanju, traktor »Steyr«, tip 180, 30 KM v popolnoma uporabnem stanju. Naslov v oglasnem oddelku. Ogled vsak dan razen torka in četrtka od 15. do 16. ure. **PRODAM** športni otroški vozček za dvojčke, skoraj nov. Vprašati vsak dan od 8-12 pri Zagar, hišnik, Cigaletova 7. **KLAVIR**, velik, salonski, znamke »Berger-Wien«, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 3032
PLETILNI STROJ prodam. Ogled od 15-16. Pušnik, Kavčičeva 38, Zelena jama. 3028
FRIZERJI, prodam ugodno 2 haubi italijanske znamke s plexiglasom - Viktor Ozbič, Postojna. 3040
UGODNO PRODAMO dva tovornjaka z znamke »Fiat 634 N«, nosilnost 7 t, v voznem stanju, registrirana za leto 1958. Ogled vsak dan razen torka in četrtka od 13. do 15. ure. Naslov v oglasnem oddelku. 3020
SIVALNI STROJ »SINGER«, dobro ohranjen, prodam. Naslov: Cadova 5, pod Rožnikom. 3019
NOVO ROČICNO GRED IN KAPO za cilindar za Lambretto 125 LD, prodam. Rožna dolina, c. VIII. št. 10. **SPORTNO MOŠKO KOLO**, odlično dirkalno ogrodje, prodam. Ročjeva 11, Moste. 3017

Žito
Ljubljana - Cufarjeva 2
potrebuje za takojšen nastop **stenodaktilografa** **saldokontista** **administratorko** začetnico
Ponudbe na upravo podjetja. 3034

Razpisna komisija pri **Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani** razpisuje delovna mesta **snajžilk za kopališče** na Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani
Plača po uredbi. 3049

NATECAJNA KOMISIJA JUGOSLOVANSKE KMETIJSKE BANKE razpisuje

NATEČAJ

za sprejem več strokovnih uslužbencev za samostojno delo pri poslih: kreditiranje kmetijstva; kreditiranje mehanizacije in melioracije zadržištva; investicijska posojila in splošne investicijske zadeve; statistika in statistične analize; organizacija bančno-tehničnih poslov; centralno in operativno knjigovodstvo, plačilne bilance, kmetijski skladi; odplačila posojil, devizno poslovanje; inšpekcijska služba, pravna služba; režijska likvidatura in finančni načrt; kakor tudi nekaj upravnih in pisarniških uslužbencev.

Pogoji: ekonomska, kmetijska, tehnična (strojni inženir), gradbena (hidro inženir) in pravna fakulteta z najmanj petletno prakso predvsem pri bančno-financijskih in deviznih poslih ali ekonomska srednja šola oziroma popolna gimnazija z najmanj desetletno prakso po možnosti pri bančno-financijskih poslih.

Razen tega bomo sprejeli več pripravnikov z ekonomsko in pravno fakulteto.

Za upravne in pisarniške uslužbence (daktilo-stenografe, pisarniške referente in pomožne pisarniške referente) ustrezna strokovna izobrazba.

Osnovna in položajna plača po določbah zakona o javnih uslužbencih. Rok za vlaganje prijav je 30 dni po objavi natečaja. Prošnji (z naslovom stanovanja ali ustanove) je treba priložiti obširen življenjepis in prepis diplome, oziroma šolskega spričevala in nasloviti: Personalna služba glavne centrale Jugoslovanske kmetijske banke, Beograd, Bulevar revolucije 15/1, soba 114. 2686

NAROČILNICA

Podpisani _____
 kraj _____ ulica _____ pošta _____
 naročam «Ljudsko pravico», «Ljubljanski dnevnik», in prosim,
 da mi jo začnete s _____ redno pošiljati (neustrezno
 prečrtajte).
 Naročnino bom nakazal po položnici, katero priložite prvi
 številki, oziroma jo bom plačal po inkasantu.
 Datum _____
 _____ podpis
 Odrežite in nam pošljite

TOVARNA KOLES ROG

Je priredila UVODNO DIRKO V ETAPNO DIRKO PO JUGOSLAVIJI in bo to veliko kolesarsko manifestacijo zaključila s

kriterijsko dirko na Taboru

odprto za udeležence te dirke. Po sporočilu vodstva dirke se bodo udeležile kriterijskih dirk vse reprezentance s svojimi najboljšimi sprinterji in se obeta zanimiv boj med našimi jugoslovanskimi dirkači, ki so se sijajno izkazali v etapni dirki, in med močnimi inozemskimi dirkači, ki imajo v svoji sredi svetovnega prvaka v kriterijskih dirkah Altwegga. Rog vabi na udeležbo vse ljubitelje tega športa in prosi, da se strogo ravna po navodilih rediteljev in miličnikov, da preprečijo nezgode.

RADIO LJUBLJANA

SPORED ZA NEDELJO,
dne 10. avgusta 1958

Poročila: 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 19.30, 22.00 in 22.55.

6.00-7.00 Veder nedeljski jutranji pozdrav - 7.15 Reklame - 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva - 7.35 Kmečka godba igra - Dušan Rado: Mladinska radijska igra - Dušan Rado: vici: Ladja »Maskevanje« - 8.45 Krišimir Baranovič: Lectovo sree, suita iz baleta: Francois Auber: Nema iz Porticija, uvertura - 9.08 Solistične skladbe Roberta Schumanna in Johanesa Brahmsa - 9.25 Kar radi poslušate (pisan sprced domače zabavnice in lahke glasbe) 10.00 Se pomnite, tovariši... Dr. Ivo Brodarec: Bitka za ranjenca - 10.30 Ponovitev II. dela javne oddaje »Pokaži kaj znaš« z dne 1. junija 1958. - 11.30 Igra zabavnih orkesterov Radia Beograd - 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. - 13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame - 13.45 Za našo vas - 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. 15.15 Lahka glasba - 15.45 Slavo Matejčič: Bitki, moj rodn, kraj (reportaža) - 15.20 Glasbeni mozaik: J. S. Bach: Tocata in fuga v e-molu - Ch. W. Gluck: Arija Oresta iz opere »Ifigenija na Tauridi« - J. Haydn: Divertimento št. 1 - N. Rimski-Korsakov: Zaključni prizor opere »Snežuročka« - F. I. Čajkovski: Preklejemo sanjarjenje - L. Janáček: Duet cerkvenice in Steva iz opere »Jenufa« - F. Kreisler: Dunajski capriccio - G. Verdi: Odiomek iz opere »Aida« - 17.15 Radijska igra - Charles Dickens: Oliver Twist - I. (radijska priredba: M. Gundermann) V naslovni vlogi Lado Muhar. Režija: Hinko Kogak - 18.00 Popularne orkestralne melodije: F. Liszt: Madžarska rapsodija št. 6 - F. Schubert: Dva odlomka iz scenske glasbe k igri »Rozamunda« - J. S. Svendsen: Romanca - Z. Fibich: Baletna glasba iz opere »Hedy« - M. Vodopivec: Balkanski ples - 19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Variete na valu 327,1 m - 21.00 Zabavne melodije - 21.30 Sportna nedelja - 22.15 Risto Savin: Trio v g-molu, op. 6 (Izvajajo: violinist Slavko Zimšek, čelist Vučo Požar in pianistka Zdenka Lukec-Carjavec) - 22.45-23.35 - Za lahko noč igra George Melachrino.

II. PROGRAM

12.00 Nedeljski simfonični koncert: Dane Škeri: Sereclada za godala (Orkester Radia Ljubljana dirigira Samo Hubad) - Camille Saint-Saens: Koncert za čelo in orkester v a-molu (solist Paul Tortelier in orkester Zürich Tonhalle, dir. Walter Goehr) - Jan Sibelius: Simfonija št. 7 v C-duru (Simfonični orkester Olymp-Lajo, dirigira Antero Saikio) - 13.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved 13.10 Ljubljanska kronika in obvestila - 14.15 Lahka glasba - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.15-15.45 Eduard Lajo: Španska simfonija (Violinist N. Campoli s Londonskim filharmoničnim orkestrom, dirigent Eduard van Beinum).

VESTI IZ TRBOVELJ

»DELAJSKI DOM«: češki barvni film »Kod in kam«.
 »SVOBODA TRBOVLE II«: ameriški barvni pustolovski film »Doživljaji kapetana Wyatt«. Predstava ob 16, 18 in 20.

CELJE

»METROPOL«: francoski barvni film »Helena in možje«.
 »UNION«: italijanski film »Krov«.
 »LETNI«: ameriški barvni film »Nismo mi angeli«.

IZ ZALCA

Amer. barvni film »Dimni signal«

IZ ROGASKE SLATINE

Svedski barvni film »Velika avantura«.

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna:
 Nedelja, 10. avgusta, lekarna »Center«, Gosposka ul. 12.
 Ponedeljek, 11. avgusta, lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

PTUJ

Francoski film »Julietta«.

IZ MURSKÉ SOBOTE

Ameriški barvni film »Bosnoga grofica«. Predstava ob 10, 15, 17.30 in 20.30.

PRIMORSKE PRIREDITVE

Gostovanje Slovenskega gledališča iz Trsta:
 Nedelja, 10. avg. ob 20.30 v Piranu na Punt: C. Goldoni: »Primorske zdrahe«.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »KOMUNA«

Slovensko-francoski koprodukcijski film

Ko pride ljubezen

(Pariski vrabčki). Igrajo Vera Taloch, Milena Demongeot, Metka Gabrijelčič, Milan Mirošević in Stane Potokar. Tednik F. N. 32. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »UNION«: amer. barvni film »Yankee na dvoru kralja Arthurga«. Igrata Bing Crosby in Rhonda Fleming. Tednik: F. N. 32 samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.
 KINO »SOČA«: sovj. barvni vohunski film »Skrivnost dveh oceanov«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Danes zadnjokrat.
 KINO »VIC«: ameriški barvni cinemascope film »Gospod Roberts«. Režija: M. Le Roy in John Ford. Igrajo James Cagney, Henry Fonda in Jack Lemmon. Predstave ob 16, 18.30 in 21.
 KINO »ŠIŠKA«: ameriški barvni film »Vera Cruz«. Igrata Gary Cooper in Burt Lancaster. Tednik: F. N. 32. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.
 LETNI KINO »BEZIGRAD«: francoski barvni film »Milin ljubezen«. Predstava ob 20.30. Danes zadnji. Prodaja vstopnic eno uro pred začetkom predstave v vseh kinematografih od 9-11 in od 14 dalje.
 MLADINSKI KINO LM. Kotnikova 6: francoski film »Taras Bulba«. Predstave ob 19, 15 in 17.
 KINO »LITOSTROJ«: angleški barvni film »Semenj želja«. Tednik št. 32. Zadnjič. Predstavi ob 18 in 20.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni vstavistični film

»Nevšečnosti s Harryjem«

V glavni vlogi Edmund Gwenn in Shirley McLaine. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14.30 dalje. Danes zadnjokrat.

Komisija za uslužbene zadeve Občinskega ljudskega odbora KRANJ razpisuje natečaj za delovno mesto

upravnika Prešernovega gledališča Kranj

Pogoji: srednja strokovna izobrazba in 3-letna praksa v gledaliških poslih poklicnih gledališč ali v večjih amaterskih dramskih družinah.
 Osnovna in položajna plača se določita po določilih zakonca o javnih uslužbenih.
 Prošnje s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela, kolokovane s 180 din državne takse in 90 din občinske takse (ali gotovine), je treba vložiti pri Občinskem ljudskem odboru Kranj do 31. avgusta 1958.
 Natečaj velja tudi po tem roku do popolnitve delovnega mesta.

POZOR — FERIJALCI IN OSTALI!

IMATE EDINSTVENO MOŽNOST

letovati v Medveji pri Opatiji

za 300 oziroma 450 din dnevno v montažnih hišicah ali šotorih. — Plaža prekrasna, hrana odlična. Lahko izbirate čas letovanja od 10. avgusta do 8. septembra.
 Prijave pošiljajte na naslov:
Uprava tabora Počitniške zveze Celje v Medveji pri Lovranu
 3046

tvornica kemijskih proizvodov heinzlova 33

DNEVNE NOVICE

Zdravniška dežurna služba

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA-CENTER
 Nočna zdravniška dežurna služba za nujne obiske na boinikovem domu od 20.-7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih ves dan, Miklošičeva c. 24, telefon 39-151. Za obiske otrok ista telefonska številka.
 Dežurni zdravniki:
 10. avgusta: dr. Kajželj Mirko,
 11. avgusta: dr. Zalta Maks,
 12. avgusta: dr. Papis Hubert,
 13. avgusta: dr. Zargi Rado,
 14. avgusta: dr. Kajželj Mirko,
 15. avgusta: dr. Namorš Marta.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA-BEZIGRAD

Zdravniška dežurna služba za čas od 10. do 15. avgusta 1958.
 Dr. Trčar Ljodje, Veselova 19, telefon št. 21-966.
 V odsotnosti zdravnika kličite tel. 30-900.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA-VIC

Dežurna zdravniška služba od 10. do 15. avgusta 1958:
 Dr. Strukelj Milan, Prešernova 1-III, telefon 21-111.
 Nedeljska dežurna služba v Ambulanti Mirje, Trg mladinskih delovnih brigad 3, od 8. do 14. ure, telefon 21-797.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA-SIŠKA

Zdravniška dežurna služba od 10. do 11. avgusta 1958:
 Dr. Matek Stefan, Cernetova 31, telefon 22-831.
 Zdravniška dežurna služba od 12. do 15. avgusta 1958:
 Dr. Klusej Miklavž, Vodnikova 93, telefon 31-728.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA-MOSTE

Dežurna zdravniška služba od 10. do 17. avgusta 1958:
 10. avgusta: dr. Kurbus-Verk Janja, dnevna, nočna,
 11. avgusta: dr. Kurbus-Verk Janja,
 12. avgusta: dr. Debevec Rado,
 13. avgusta: Zdravstveni dom Moste,
 14. avgusta: dr. Zitko Marija,
 15. avgusta: Zdravstveni dom Moste,
 16. avgusta: dr. Debevec Rado,
 17. avgusta: dr. Debevec Rado, dnevna, nočna.
 Vsi Zdravstveni dom Moste, Krevca ulica 5, telefon 31-350.
 V vseh primerih dežurstva v času odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 30-300.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA-RUDNIK

Zdravniška dežurna služba od 10. do 16. avgusta 1958:
 Dr. Jereb Marjan, ambulanta, Ižanska cesta 3, telefon 20-167. V odsotnosti zdravnika kličite telefon LM 20-300. V soboto dežurna služba že od 18. ure dalje.

ŠOLSTVO

Na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani bodo popravni izpiti 29. in 30. avgusta 1958. Nadroben razpored bo objavljen na šolski oglasni deski. Sprejemni izpiti bodo 1. in 2. septembra, in sicer: za teoretski in klavirski oddelki 1. septembra od 8. do 12. ure, za solopovski in godalni oddelki istega dne od 15. do 19. ure; za oddelke za pihala in trobila pa 2. septembra od 9. do 12. ure. Prijave za sprejemni izpit sprejema ravnateljstvo samo do 20. avgusta. Vpisovanje v dnevi 2., 3. in 4. septembra, in to po naslednjem vrstnem redu: 3. septembra od 8. do 14. ure za črke A - J, 3. septembra od 8. do 14. ure za črke K - R in 4. septembra od 8. do 14. ure za črke S - Z. Pouk se bo začel 5. septembra.
 Ravnateljstvo Ekonomske srednje šole v Kopru sporoča, da bodo izpiti v avgustu po naslednjem vrstnem redu: od 22. avgusta dalje - popravni izpiti za tečajnike, od 25. avgusta dalje - diplomski izpiti ter popravni izpiti rednih dijakov, od 26. avgusta dalje - sprejemni izpiti za redne dijake. Podrobnejši razpored je na oglasni deski. Prijave je treba vložiti najkasneje do 20. avgusta. - Ravnateljstvo ESS, Koper.

Gimnazija Jurija Vege v Idriji

sporoča, da bodo popravni izpiti za razrede od I. do V. 26. in 27. avgusta. Popravni izpiti za VI. in VII. razred: 13. in 16. septembra. Sprejemni izpiti in popravni izpiti le-teh: 25. in 26. avgusta. Matura in popravni izpiti le-teh: od 1. do 4. septembra.

Vsem, ki so poznali našo zlato mamo

sporočamo žalostno vest, da je dne 7. avgusta 1958 umrla

IVANA MIHALIČ roj. KIŠIČEK

Pokopali smo jo 8. avgusta 1958 na mestnem pokopališču v Varaždinu
 Ptuj in Varaždin, dne 8. avgusta 1958.

Zalujoča hčerka Ivanka, poročena Horvat, zet Stanko, snaha Linda, vnuki Valerija, Stankica in Damir ter ostalo sorodstvo.

INDUSTRIJSKA ŠOLA »LITOSTROJ« V LJUBLJANI

sprejme večje število učencev v I. letnik, in sicer: strojne ključavnice, livarje in modelne mizarje. Interesenti z dovršeno osemletko ali 4 razredi gimnazije, ki imajo veselje do kovinarske stroke, naj se javijo pisмено ali osebno na upravi šole. - Zunanji učenci imajo možnost prebivanja v šolskem internatu.

Podjetje Titovi zavodi »Litostroj« pa potrebuje razen večjega števila učencev zgoraj navedenih poklicev tudi manjše število vajencev, in sicer nekaj obratnih električarjev, dva orodjarja in enega avtomehnika. Potrebna je dovršena nižja srednja šola. V poštov pridejo samo vajenci, ki imajo možnost stanovati doma.

Interesenti za vpis na Industrijsko šolo kakor tudi interesenti za vajence v podjetju Litostroj naj se javijo osebno, telefonično ali po pošti takoj na upravi Industrijske šole »Litostroj«, Ljubljana, Djakovčeva 53, telefon 21-810, interno 417, kjer lahko dobe tudi vsa pojasnila.

Razpis služb

KOMISIJA ZA RAZPIS

delovnih mest pri Zdravstvenem domu Ptuj razpisuje po št. 37 Zakona o javnih uslužbenih (Ur. l. F.L.R.J, št. 53-664/57) naslednja delovna mesta:

- Zdravnik splošne prakse 2 - pogoji: medicinska fakulteta; stomatolog 2 - pogoji: medicinska fakulteta;
- dentist-zobar 2 - pogoji: višja dentistična šola;
- medicinska sestra 4 - pogoji: srednja medicinska šola;
- fizioterapevt 1 - pogoji: potrebna strokovna šola;
- zobotehnik 2 - pogoji: zobotehnična šola;
- laborant 1 - pogoji: srednja medicinska šola;
- otroška negovalka 1 - pogoji: šola za otroške negovalke;
- babice 5 - pogoji: babiška šola.

Nezasedena mesta medicinskih sestere so naslednja: mesto glavne sestere splošnega oddelka, otroškega dispanzerja, tuberkuloznega dispanzerja in šolskega dispanzerja.

Nezasedena mesta za babice so naslednja: Materinski dom: Ptuj okolica, Desternik, Grajena in Ptujška gora.

V tekočem letu bosta na razpolago dve družinski stanovanji v mestu Ptuj. Stanovanja za babice na terenu so zagotovljena.

Plača po zakonu o javnih uslužbenih in po pravilniku Zdravstvenega doma Ptuj.

Nastop službe po dogovoru. Prijave vložite do 31. avgusta 1958.

Novosti

OTROŠKE PRIPOVEDKE NA PLOŠČAH

LPY-36

»PINOCCHIO«

LPY-35

ZGODBA O VEČNEM STRAZARJU

RAZPIS

Razpisna komisija pri Kliničnih bolnicah v Ljubljani razpisuje delovna mesta za:

- A. Administrativni oddelki: 1. pisarniškega referenta (pom. pis. referenta) za sprejemno pisarno;
- 2. pisarniškega referenta za administrativni oddelki.

Pogoji: ad 1. moški z nižjo strokovno izobrazbo in znanjem stroještva, ad 2. srednja strokovna izobrazba.

B. Onkološki inštitut: 1. pisarniškega referenta oz. pomožnega pisarniškega referenta za zdravstveno administracijo. Pogoji: popolna srednja šola oz. nižja srednja šola in administrativni tečaj.

C. Ginekološko-poročniška klinika: 3 mesta diplomiranih otroških negovalk.

D. Stomatološka klinika: 1. rentgenskega tehnika.

Nastop službe pod A. in B. takoj, pod C. in D. s 1. septembrom. Prošnje vložite: Razpisna komisija Kliničnih bolnic v Ljubljani. Založka c. 2.

ONKOLOŠKI INŠTITUT

fakultete za splošno medicino in stomatologijo v Ljubljani razpisuje mesto

USLUŽBENJA ZA MEDICINSKO ADMINISTRACIJO IN STATISTIČNO

Pogoji: popolna srednja šola, znanje latinščine, veselje do medicinske administracije in po možnosti sposobnost za tehnično risanje.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Pravilno kolokovane prošnje je treba vložiti v Onkološkem inštitutu, Trzavska trg.

Danes sveže morske ribe v ljubljanski ribarnici.

Fotoklub Ljubljana

razpisuje tretji natečaj fotografij Ljubljane. Posnetki niso omejeni časovno, niti vsebinsko, le da so značilni za Ljubljano. Vabimo vse, ki fotografirajo, da se natečaja udeležijo, saj je število nagrad in odkupov obšutno povečano. Vse informacije boste dobili v nekaj dnevih v vseh ljubljanskih fotoizdajevih. Zadnji rok je 15. november 1958.

Delavsko pevsko društvo »Ivan Cankar«

v Ljubljani bo priredilo dne 10. avgusta 1958 veliko vrtno prireditev na Mostecu. Prireditve bo združena s srečevalno, čisti dohodek prireditve je namenjen za obnovo društvenih prostorov in organizacijo koncerta.

VESTI IZ KRANJA

KINO

»STORZIC«: ob 10. uri ameriški barvni film »Crni labod«. - Ob 15. uri ameriški barvni film »Pekel pod ničlo«. - Ob 17 in 19 ameriški film »Daria na vrvi«. - Ob 21 francoski film »Očka, mamica, moja žena in ja«. - »PARTIZAN«: ob 20. uri ameriški barvni film »Pekel pod ničlo«. - »SVOBODA«: ameriški barvni film »Zigosa«. Predstava ob 16, 18 in 20.
 »NAKLO«: ob 18 francoski film »Očka, mamica, moja žena in ja«. - Ob 18 in 20.15 ameriški barvni film »Crni labod«.

Z BLEDA

KINO

Angleški barvni vstavistični film »Španski vrtnar«. Predstava ob 14, 16, 18 in 20.30. Matineja ob 19. uri.

Vesti iz Jesenic in okolice

KINO

»RADIO«: ameriški barvni cinemascope film »Desirée«. Predstavi ob 13 in 20. - Ob 16. uri dopoldne matineja jugosl. filma »Poniki s Splendida«. - Ob 16. uri predstava samo v primeru slabega vremena.

»PLAVZ«: ameriški barvni film »Skrivnostno močvirje«. Predstavi ob 18 in 20. - Ob 19.30 dopoldne matineja jugosl. filma »Poniki s Splendida«. Ob 16 predstava samo v primeru slabega vremena.

»ZIROVNICA«: jugoslovanski film »V mreži«. Predstavi ob 17 in 20.

»DOVJE«: jugoslovanski film »V soboto zvečer«. Predstava ob 20.

Na Jesenicah so rodile v času od 26. julija do 4. avgusta 1958: Marija Cetrlič, gospodinja iz Volarij - dečka: Angela Zaveljčina, gospodinja iz Javorniškega Rovta - deklčo: Marija Kolenc, gospodinja iz Jesenic - dečka: Magdalena Repine, drž. uslužbenka iz Boh. Bistrice - dečka: Marija Zupanc, gospodinja iz Boh. Srednje vasi - dečka: Helena Sebljanč, otroška negovalka iz Jesenic - dečka: Vika Zmavc - sobarica iz Radovljice - dečka: Ani Rekar, pletilja iz Zirovnice - dečka: Marija Vidic, gospodinja iz Jesenic - deklčo: Franciška Ramuta, delavka iz Sp. Gorj - dečka: Marijeta Gregori, gospodinja iz Podkorena - deklčo: Anica Meško, učiteljica iz Zg. Gorj - dečka: Anica Novak, delavka iz Bleda-Zagorje - deklčo: Marija Renko, gospodinja iz Cepovana - deklčo: Majda Crnko, delavka iz Boh. Bistrice - deklčo: Franciška Ladina, gospodinja iz Kanaja - deklčo: Pavla Ribničar, delavka iz Vrbe - deklčo: Helena Lukežič, uslužbenka iz Gorice - dečka: Elvira Humar, gospodinja iz Banjšic - dečka: Marija Rot, delavka iz Zage pri Bocu - deklčo. - Srečnim mamicam čestitamo!

Poroke: Okič Mehmed, tov. delavec iz Jesenic in Benedičič Angela, uslužbenka iz Jesenic; Pazlar Martin, laborant iz Sp. Gorj in Novak Leopoldina Marija, uslužbenka iz Jesenic; Okič Fajk, tov. delavec iz Jesenic in Murič Hava, gospodinja iz Jesenic; Potočnik Andrej Mihael, uslužbenec iz Jesenic in Porš Elizabeta, delavka iz Jesenic; Zakovšek Rajko, uslužbenec iz Jesenic in Gazdova Angela, pletilja iz Jesenic; Piskur Peter, delavec iz Zirovnice in Sturga Ernestina Marija, frizerska pomočnica iz Zirovnice. - Novoporočencem naše čestitke!

Smrti: Colnar Andrej, star 7 mesecev, umrl na Jesenicah; Budal Sonja, profesorica, stara 32 let, umrla na Jesenicah v bolnici, nazadnje bivajoča v Sempetru pri Gorici št. 224; Trobelj Marija, osebna upok., stara 64 let, umrla na Jesenicah; Ključanin Hijač, tov. delavec, star 23 let, umrl na Jesenicah; Bogataj roj. Jakopič Marija, gospodinja, stara 78 let, umrla na Hrušici; Zupanc Ivan, novorojenček, umrl na Jesenicah. - Svojcem naše sožalje.

Vodna skupnost za melioracijo Ljubljanskega barja v Ljubljani, Vožarski pot 12

razpisuje naslednja delovna mesta

tajnika Vodne skupnosti
Pogoji: diplomiran pravnik z večletno prakso (honorarna zaposlitev)

pisarniškega referenta
Pogoji: nižja srednja šola z znanjem strojepisja

blagajnika
Pogoji: nižja srednja šola z večletno prakso

tehničnega risarja
Pogoji: po možnosti nekaj tehničnega znanja

šoferja
Pogoji: mehanik avtomobilske stroke.

Nastop takoj ali po dogovoru. Plača po pravilniku. Pravilno kolkovane prošnje je treba vložiti najkasneje do 17. avgusta 1958 na zgornji naslov.

3042

Strojnega tehnika ključavničarje elektromehanike in normirca

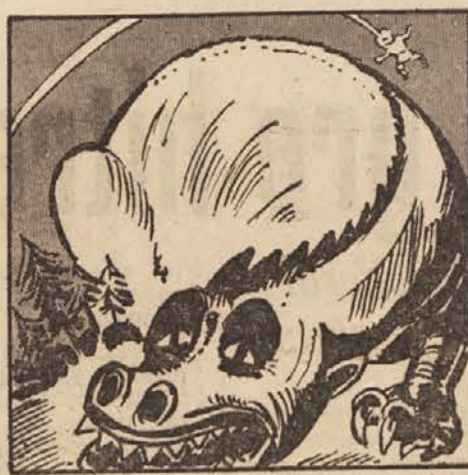
sprejme takoj Elektro strojno podjetje »TIKI«, Ljubljana
Trata 12
3014

Hidroelektrarna Kokin Brod

NOVA VAROS, telefon 22
razpisuje natečaj za
siroinera tehnika

za delo v nadzorni službi pri montaži strojnih naprav
Pogoji: srednja tehnična šola s prakso pri montaži strojnih naprav v hidroelektrarnah.
Stanovanje s potrebnim inventarjem zagotovljeno.
Podrobna pojasnila in ostale pogoje lahko dobe zainteresirani pri podjetju.
Ponudbe z opisom dosedanjega dela je treba poslati v roku 1 meseca po objavi natečaja.

LUC NOSUN

31. Ko pa se pred stoto goro spustita na tla, se gora začne premikati. Vilica zašepče: »To je grozen zmaj Dinezaver, ki ga je babica uspavala in je okamenel. Zda, ko ona umira, se on prebujajo. Brž vrzi v loku preko njega nos in zapiči ga globoko v zemljo, da naju potegne preko, ko se skrajša, preden te zmaj zavoha in požre.«

32. Kmalu prisopihata k babici. Bila je že v poslednjih vzdihljajih. Komaj in le s težavo prepozna vnučko, ki ji mora večkrat in glasno ponoviti svojo prošnjo. Potem babica zapre oči, kot bi umrla, a je le premišljevala. In ko spregovori, jo Luc komaj čuje: »Zvonček, tri dni, tri ure in tri minute star, če se ti dotakne nosa, ga skrajša v najlepši nos na svetu.«

Trenutno najvažnejše za Vas

je, da ste naročeni na »LJUDSKO PRAVICO«, ker le tako lahko upate, da boste prejeli avtomobil FIAT 600 kot nagrado! Zrebanje oktobra letos!

Uprava za ceste LRS — Tehnična sekcija
NOVO MESTO — LJUBLJANSKA 8
razpisuje

na podlagi člena 156 Uredbe o izvrševanju proračunov in računovodstvenem poslovanju organov in zavodov

ustno licitacijo

dne 25. avgusta 1958 ob 8. uri na sedežu Tehnične sekcije v Novem mestu

Naprodaj bodo izrabljeni, izknjiženi predmeti:
razni deli tovornega avtomobila znamke »Austin«, 4 tone — tovorni avtomobil znamke »ZIS«, 3 tone — poltovorni avtomobil znamke »FIAT«, 0,3 tone — motorno kolo znamke DKW, 200 ccm — moško dvokolo znamke »Partizan« — zakovna kladiva, 4. kom. — stabilni Diesel motor, enocilindrski, znamke »Deutz«, 8 KS.

Predmeti so interesentom na vpogled vsak dan od 7. do 14. ure. — Vabljeni so zainteresirani obeh sektorjev.

N M 24

RAZPIS

KOMISIJA ZA USLUŽBENSKE ZADEVE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA HRPELJE

ponovno razpisuje
na podlagi 164. člena zakona o javnih uslužbenih delovna mesta za:

1. referenta za upravno pravne zadeve
2. šefa odseka za notranje zadeve
3. referenta za premoženjsko pravne zadeve in evidenco SLP
4. referenta za dohodke od prebivalstva
5. šefa posredovalnice za delo
6. referenta za zdravstvo
7. dva šefa krajevnih uradov
8. pisarniško moč
9. matičarja

Pogoji: pod 1: višja strokovna izobrazba; pod 2 do 6: srednja strokovna izobrazba in pod 7, 8 in 9: nižja strokovna izobrazba.

Prejemki po predpisih zakona o javnih uslužbenih. Ponudbe s podatki o zadnjem službovanju in življenjepisom, kolkovane s 180 din državne takse in 96 din občinske takse, dostavite do 23. avgusta 1958 na tajništvo ObLO Hrpelje.

3023

UPRAVNI ODBOR

gradbenega industrijskega podjetja »GRADIS«
LJUBLJANA — BOHORIČEVA ULICA 28

razpisuje natečaj za delovno mesto

sekretarja podjetja

Pogoji: pravna ali druga visokošolska izobrazba z najmanj 8 let prakse v gospodarski ali upravni službi. Srednješolska izobrazba z dolgoletno prakso v gospodarstvu ali v upravni službi.

Plača po tarifnem pravilniku. Rok natečaja je 15 dni po objavi. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela naj prosilci pošljejo sekretariatu podjetja, Ljubljana, Bohoričeva ulica 28.

3015

Komisija za razpis mest direktorjev podjetij pri ObLO ILIRSKA BISTRICA — razpisuje mesto

direktorja

trgovskega grosističnega podjetja »ILIRIJA« v Ilirski Bistrici

Pogoji: ekonomska fakulteta z najmanj 3-letno prakso ali srednja ekonomska šola z najmanj 10-letno prakso ali neposredna nižja strokovna izobrazba in najmanj 15 let trgovske prakse, od tega 5 let na vodilnem mestu.

Prošnje z opisom dosedanjih zaposlitev in dokazilom o strokovni izobrazbi pošljite do 25. avgusta 1958 komisiji za razpis direktorskih mest pri ObLO v Ilirski Bistrici.

3039

Razpisna komisija

Bolnice za tuberkulozo Golnik

razpisuje naslednja delovna mesta za:

šefa ekonomata

Pogoji: visokokvalificiran delavec trgovske stroke ali uslužbenec s srednjo ekonomsko izobrazbo in večletno prakso

administrativno moč v ekonomatu

Pogoji: srednja strokovna izobrazba in večletna praksa

kvalificiranega avtomehnika

Pogoji: kvalificiran delavec

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Samska stanovanja zagotovljena. Interesenti naj vložijo ponudbe z življenjepisom in kratkim opisom dosedanjega službovanja na upravo bolnice do 25. avgusta t. l.

3037

OGLAŠUJTE V »LJUDSKI PRAVICI«

»ŠIPAD«

PODJETJE ZA IZVOZ LESA, Sarajevo — Maršala Tita 9a

razpisuje natečaj za izpopolnitev naslednjih delovnih mest:

1. direktorja sektorja za rezam les
2. direktorja sektorja za končne proizvode
3. direktorja sektorja za gozdne sortimente
4. direktorja sektorja za prodajo lesnih sortimentov v tuzemstvu
5. več samostojnih referentov in referenta za tuzemsko prodajo končnih proizvodov

POGOJI: za delovna mesta pod 1 do 4: fakulteta in osemletna praksa ali srednja šola in 12-letna praksa na vodilnih mestih v zunanji trgovini ali v podjetjih lesne industrije. Znanje najmanj enega tujega jezika. Za delovno mesto pod 5: gozdarska ali ekonomska fakulteta in štiriletna praksa ali srednja šola in 7-letna praksa v lesni industriji. Plača po tarifnem pravilniku.

Pismene ponudbe z opisom strokovne izobrazbe in prakse pošljite do 31. avgusta 1958 na zgornji naslov.

JEFFERSON

FARJEON

31

TEMNA NOČ

»V nobenem primeru na mojem kolesu!« je odvrnil Joe.

»Pa tudi peš ne! Vidim, da nimaš nobenega načrta.«

Razumel je, kaj misli. Tudi to je bilo toliko preprosto, da se je moral znova vprašati, zakaj na to še ni pomislil. Nemara je bilo to zaradi udarca, ki ga je dobil pod brado.

»Kdaj boš pripravljena?« jo je vprašal.

»Precej je treba še pripraviti. Ali ti ne boš vzel ničesar?«

Joe se je posmejal:

»O, bom, bom! Kakopak!«

»Kaj potem še čakaš?«

To materino vprašanje se mu je zdelo toliko umestno, da se je naglo odpravil iz sobe.

Kam naj jo najprej ubere? K gospodu Westburyju? Da, še najbolje je, če to zadevo najprej zaključijo. Vzlic temu, da je bil precej prestrašen, je šel po prstih proti sobi svojega gospodarja, ki je bila v drugem delu nadstropja.

Oziral se je okrog sebe, da bi se prepričal, če je sam, čeprav tega ne bi mogel v tem grozljivem gradu nikoli zanesljivo vedeti. Zares je bil že čas, da odideta od tod! Nikoli mu ni bilo tukaj všeč. Tod so skrivne oči prežale tudi iz zidov.

Iz sobe ni bilo slišati ničesar. Gospod Westbury pa je navadno smrčal. Joe je tiho potrkal... Nič se ni odzval. Potrkal je glasneje, potem še tretjič — vendar brez odziva.

»Ni ga,« je pomislil.

Opogumil se je, odprl vrata in ugledal prazno posteljo. Kje naj ga poišče? Gospod Westbury je pogosto odhajal v stolp... Joea pa ni mikalo tja. Nagon mu je veleval, naj tega ne stori, in šel je zopet po stopnicah navzdol, da bi začel krasti. Kod naj gre? Ali po velikem

stopnišču ali po stopnicah za služinčad? Odločil se je za prvo, ker so bile druge preozke. Hotel je imeti dovolj prostora za umik, če bi se slučajno srečal z gospodom Hallom. Komaj je prišel do mednadstropja, je zaslišal nad seboj, kako nekdo teče, takoj potem pa nagle korake po stopnišču navzdol. Stekel je do nekkih vrat, se znašel v sobi, lahko zaprl vrata za seboj in zadržal dih. Kdo naj bi bil? Morebiti gospod Westbury? Za nobeno ceno se ni hotel pokazati, preden se ne bi o tem popolnoma prepričal.

Z roko je iskal ključ-za primer, če bi se moral zakleniti, in močno se je začudil, ko ga ni našel. O tem pa ni imel časa razmišljati, ker je nagle korake zaslišal že v predvorju, potem pa, kako se oddaljujejo proti vhodnim vratom.

»Zdaj odhaja,« je pomislil Weeks. Da bi se prepričal, ali je bil gospod Westbury, je priprl vrata in ugledal osebo, ki je odhajala: bil je gospod Hall.

Napel je usesa in prisluškoval, ali se bo vrnil, istočasno pa se je začel ogledovati po predmetih, ki bi jih lahko odnesel s seboj. Zlasti je izbiral tiste, ki niso bili posebno veliki in ki ga ne bi izdali, če bi ga kdo presenetil. Pozneje bi pobral, če bi se dalo, tudi večje.

Nekaj pa ga je, medtem ko je kradel, vendarle vznemirjalo: ključ iz vseh druge preozke. Ko si je nabral že precej reči, je pomislil, ali bi bilo dobro, če bi šel znova iskat gospoda Westburyja. To mu sicer ni niti najmanj dišalo, hotel pa je dobiti vsaj nekaj od tistih petdeset funtov...

Znova se je napotil proti stopnišču.

Dvajseto poglavje

ZAKASNELI SESTANEK

Vzlic temu, da sta se Grace in Paul upirala spancu, ju je utrujenost zmagala in oba sta zaspala. Ni pa bilo dolgo, ko se je dekle prebudilo in slišalo Kennetha, kako se premetava po svojem ležišču.

»Ali ne spíte?« ga je vprašala.

»Ne,« je odgovoril jezen, ker je zaspal. »Saj se ni ničesar zgodilo, kajne?«

Še zmerom je bilo temno in le slaba mesečina je lila v sobo.

»Kako se počutite?«

Vprašanje je Paula najprej začudilo. Potem pa se je spomnil vsega, kar se je zgodilo. Pri tem je čutil neko neopredeljivo bolečino.

»Bolje,« je odgovoril. »Tako lepo ste me pozdravili, da se ne morem potožiti. Upam, da ste lahko malce zadremali.«

»Da.«
»Torej niste ničesar slišali?«
»Pa vi?«
Paul je pogledal v strop in rekel:
»Ne... Mislim, da ne.«
»Meni se zdi malce čudno. Ali nimate vtisa, da vas je prebudil hrup? Meni se to dozdeva; ne morem pa vedeti, ali se je res kaj zgodilo ali ne.«

Kenneth se je dvignil, prižgal luč, šel k postelji in ponudil Grace:

»Ali bi cigareto? Še štiri so mi ostale.«

Vzela je. Paul je kresnil vžigalnik in dejal:

»Da, tudi meni se zdi nekaj takega, vendar to ne pomeni ničesar. Nič čudnega ne bi bilo, naposled, če bi začela verjeti, da vidiva zmaja z dvema glavama.«

»Tudi s tremi!« ga je popravila.

Paul se je nasmejal, takoj potem pa namrščil:

»Slišite, gospodična Jameson: želel bi vas odpeljati od tukaj, kakor hitro se bo zdanilo. Lahko pa bi tudi takoj odšla...«

Umolknil je, ker je opazil, da dekle ni takih misli.

»Ali kaj takega ne bi lahko imenovala beg?«

»Morebiti... Lahko bi temu tudi tako rekli...«

Kenneth je zardel in nadaljeval:

»Zagotavljam vam, da ne bežim!«

»Tega mi ni treba reči! Zdi se mi pa, da ste zaradi mene pobegnili policajem. Nikar se ne čudite: ne poznam vas dolgo, lahko pa vas vendarle ocenim... Midva torej ne bova bežala. Le če v resnici želite, da bi se tako oddolžila, potem bom to storila. Priznam pa, da bi želela vedeti, zakaj pravzaprav gre.«

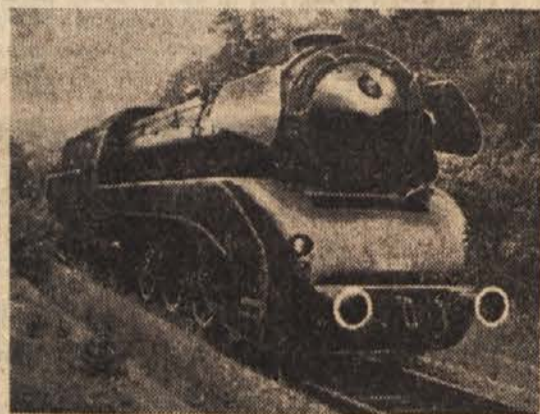
Z glasbo gre hitreje

Poskočni, umerjeno glasni akordi stopnjujejo delovni učinek v obratih

● Kdor se loti dnevnega dela z veseljem, doseže več kot ne-nehni godrnjač, z dobro voljo se razvoza celo najbolj zapletena reč. Nič čudnega torej, če strokovnjaki za psihologijo dela proučajo, kako stopnjuje veselje do dela in s tem tudi delovni učinek. Ze pred nekaj leti so se v ZDA zbrali tehniki, znanstveniki in zdravniki, da bi sestavili recept, po katerem bi bilo delo »razvedrilo in zabava«.

»Z glasbo gre bolje,« so rekli in delavcem pri strojih postregli s skladbami vse od Beethovna do Lionela Hamptona. Uspeh ni izostal, ljudje so ob glasbeni

spremljavi delali prizadevanje kot sicer. Vesele koračnice in poskočne melodije so pripomogle, da je 92 delavcem na vsakih sto steklo delo hitreje in so bili že po nekaj minutah v polnem delovnem zagonu. Strokovnjaki pa so izračunali, da ljudje delajo ob

V Nemčiji preizkušajo novo parno lokomotivo. Ima tri cilindre, ki zmogajo 2500 KM. Lokomotiva doseže hitrost 145 km in se sama oskrbuje z elektriko. — Na ozemlju Zahodne Nemčije obratuje zdaj še kakih 7000 parnih lokomotiv

spremljavi petja in glasbe tudi skrbneje. Ugotovili so, da se je stopnjevala pazljivost, spričo katere je bilo manj delovnih nezdod. Ker so ljudje poslušali glasbo, so se manj pogovarjali in delo je šlo hitreje od rok.

Hkrati je glasba prispevala še nekaj: vsaj delno je zadržala hrup oddaljenih strojev in seste. V odmoru je zadostovala skodelica kave ali čaja in že so bili ljudje spet nared. Medicinci utemeljujejo to reč z razlogo, da kofein in eterična olja, ki jih vsebuje čaj, pospešujejo hitrost misli in s tem dajejo delavcu polet.

Pri vsem tem nemara ne gre le za teorije in domneve, saj strokovnjaki podpirajo svoje trditve s statističnimi podatki. V uradih velike newyorške poslovne hiše so namestili zvočnike. V prostorih je delalo po 45 žensk in moških. Poskuse so delali nekaj tednov in ugotovili, da je le dvajset žensk in osem moških zaznavalo preglasen ulični hrup, vsi drugi pa so bili spričo ritma že po nekaj dneh skoraj povsem neobčutiljivi za zunanji hrup. Seveda zvočniki niso bili odprti na

vso moč, ker bi sicer v slabem smislu obveljal stari izrek: klin s klinom...

Poskusi so se vrstili, strokovnjaki za psihologijo dela so preizkusili različno glasbo. Po splošnih ugotovitvah so se najbolje obnesli koncerti po željah. Ko so se tajnice v odmoru okrepčale s skodelico čaja, je bilo v uradnih sporočilih in v poslovnih pismih za dvanajst odstotkov manj tiskovnih pomot. Na ustrezen način so preizkušali učinek glasbe

v raznih poklicih. Igralci so baje po primernih glasbeni dozi reagirali hitreje, nekdo pa je prenesel poskuse celo na domače živali in presenetil svet z trditvijo, da dajejo krave ob glasbeni spremljavi več mleka...

Globa za kavalirstvo

Zahodnoevropski listi pogosto poročajo o sporih med vojaki ameriških enot in civilnim prebivalstvom. Tako je pariško sodišče naložilo ameriškega vodnika Fitzpatricku 50.000 frankov globe in 100.000 frankov odškodnine zaradi pretepa v enem izmed znanih pariških lokalov. Fitzpatrickova krivda je v tem, da je hotel biti kavalir, vendar v nepravem času in v kaj neugodnem položaju.

Fitzpatrick je sedel v restavraciji. Vstopili so trije moški in se namerili proti lepi ženski, ki je sedela z nekim moškim blizu vodnikove mize. Možakarji so žensko žalili in jo hoteli s silo odveči iz lokala. Branila se je in vpila na pomoč. Nihče izmed sicer kavalirskih Francozov ji ni pomagal, zato je ameriški vodnik vstal in se postavil v obrambo nadlegovane ženske. Prebunkal je vse tri napadalce, nato pa ženski ustrezljivo odprl vrata iz lokala.

V pretep je posegla policija. Vodnik je šele takrat izvedel, da je bil eden izmed tistih treh, ki jih je pretepel, mož napadene, po poklicu pa pariški policijski inšpektor.

Novi tip »Zetek«

Predsednik britanske komisije za atomsko energijo je dejal, da nameravajo angleški znanstveniki izdelati novo »Zeto«, ki bo omogočala termouključno fuzijo v laboratoriju. V aparaturi »Zeta II« bodo baje dobili mnogo višje temperature kot v prvi, vendar bo ves proces znatno dražji.

Nov avto »Fiat 600« bo šel v začetku februarja 1959 nameniti enemu izmed tistih, ki bodo dotlej postali upravičeni »Ljubljanskega dnevnika« in »Ljudske pravice« v Ljubljani po 15 kuponov v obliki spodnje risbe ovitka RIO z različnimi rimskimi števkami (velja za »Ljubljanski dnevnik«) oziroma po 15 prav takšnih kuponov z različnimi arabskimi števkami (velja za »Ljudsko pravico«) ter hkrati s tem še po 8 izrezkov rdečega pravokotnika z belim napisom »Čudovit za pranje perila« z originalnega ovitka proizvoda RIO!

GOSPODINJE! Ali ste pozabile na cekine v pralnem prašku RIO? Tovarna ZLATOROG Vas bo nagradila za vsak najdeni cekin v RIO.

POSKUSI NEMŠKEGA ZDRAVNIKA: ALKOHOL SAMORODNIC JE KURAM UNICIL JETRA

Šestnajst kokaši:

300 litrov vina

● V kokašnju znanstvenega delavca dr. Breiderja iz zahodno-nemškega Würzburga ofresa perutnina kljun, če dobi za pijačo čisto vodo. Ze leto dni pijejo kokaši in tudi ribe v njegovem akvariju nekaj boljše: vino. Dr. Breider, predstojnik zavoda za raziskovanje alkoholnih pijač in sadnih sokov, jim redno daje razne vinske sorte, da bi proučil delovanje posameznih vrst na njihov in posredno na človeški organizem. V svojem zavodu ima dr. Breider krilate

Breider, »koliko pijače prenese perutnina. Mojih šestnajst poskusnih kokaši je v štirih mesecih popilo 300 litrov rdečega vina. Ko se navadijo nanje, ne marajo več kisle vode«. Znanstvenik je dvakrat opil 16 kokaši z različnimi sortami vin. Po skupinah so ga dobivale vsak dan po četrta litra, posebni skupini pa je zaradi primerjave dajal čisto vodo. Živali, ki so pile vodo ali plemenito vino, niso kazale po določenem obdobju prav nobenih sprememb, tiste, ki so se naslajale nad šmarnico in tako imenovanimi umetnimi vini, pa so kmalu zbolele in poginile. Dr. Breider pravi, da jim je alkohol iz šmarnice in iz umetnih vin razdejal jetra.

Razen perutnine dela dr. Breider poskuse tudi s pajki in z zlatimi ribicami. Pajki dobivajo za hrano muhe, ki jim zdravnikovi pomočniki prej vbrizgajo hibridno vino, ribe pa plavajo nekaj časa v vodi, ki ji dodajo odstotek škodljivega vina.

Vsi dosedanji poskusi potrjujejo zbrane podatke, pravi dr. Breider, »kar pomeni, da samorodna vina škodljivo vplivajo na

žive organizme«. Natančne rezultate svojih raziskav bo objavil prihodnjo zimo, že zdaj pa zahteva, naj bi razen prepovedi hibridnih vin uvedli tudi najstrožbo kontrolo nad uvozom vseh umetnih vin, pa čeprav so po mešana s plemenitimi sortami, ker alkohol v njih prav kot kemični strupi uničujejo človeško zdravje.

KRIŽANKA

1	2	3	4	5	6	7
8						
9		10				
11		12				
13	14		15			
16		17		18		
19				20		
21				22		
23						

Vodravno: 1. džungla, 8. področje, 9. glasbena kratica, 10. aliter, 11. grška cirka, 12. naša moška disciplina, 13. grška cirka, 14. ameriško moško ime, 15. narečni izraz za liso, 16. samo, 17. vinorodne rastline, 18. osebni zaimek, 19. zdravnik, 20. pokrovitelj, 21. vrsta puške, 22. igralna karta, 23. nepovabljenec, 24. vina, 25. deševna in uravnavnoščenost, 26. pripadnik, 27. umetnostne smeri, 28. hrvaško moško ime, 29. deli obraza, 30. samoglasnik, 31. soglasnik.

RESITEV KRIŽANKE

z dne 27. julija
Vodravno: 1. stotnik, 8. modrina, 9. op. 10. Ikar, 11. skoro, 12. lanolin, 13. umeti, 14. peta, 15. sr, 16. ubec, 17. žati, 20. senator.

Izid natečaja

razpisanega v »Ljudski pravici« marca 1958

ZA MLADINSKO SLIKANICO

Tričlanska žirija, ki so jo sestavljali člani našega uredništva Cene Kranjc, Marjan Javornik in Ivan Kranjc, je pregledala 22 besedil, s katerimi so avtorji sodelovali pri nagradnem natečaju.

II. nagrado v znesku 30.000 din dobi avtor slikanice »Pot v pravljico«, poslana pod šifro »Igra fantazije«. Drugih nagrad žirija ni podelila, ker predloženi teksti po njenem mnenju vsebinsko ali tehnično ne ustrezajo.

Uredništvo »Ljudske pravice«
Žirija za mladinsko slikanico

V Kaliforniji so zgradili svojevrstno šolsko poslopje. Trinajst učilnic je razporejenih v krogu, tako da sestavljajo kolobar z igriščem v sredi.

Drobne ZANIMIVOSTI

JEZIK DOMACINOV
Poročilo v nekem newyorškem listu o ameriškem jezikoslovcu dr. Faulkesu: »Učenjak govori zelo dobro latinsko in se lahko brez nadaljnje spoznavne z domačini.« Faulkes živi trenutno v Rimu.

ZAVAROVANI FOTOAPARATI
Neka zahodnonemška banka zavaruje fotografske aparate proti ognju, blizku in drugim elementarnim nevarnostem, samo proti atomski eksploziji ne.

MODERNI DVOBOJ
Oxfordski študent sta se sporekla, starejši je zahteval dvoboj. Kot orožje sta si izbrala steklenice šampanjca. Začelo se je na razdaljo desetih metrov. Na znamenje sta odprla zamaške, krepko strčila steklenice in nato pomerila. Zmagal je starejši, ki je pri tretjem »spopadu« zadel nasprotnika s svojim zamaškom v nos.

Švicarsko mesto Cham je pred kratkim praznovalo 1100-letnico obstoja. Vrstile so se slavnosti, po mestu so stopale v sprevidu tudi planšarice v narodnih nošah in z golimami na glavi

MOŠKI SMRČIJO GLASNEJE

Po poročilu nekkega newyorškega medicinskega združenja je zdaj jasno, zakaj moški poleti smrčijo glasneje kot ženske: »Ker zaradi večje postave prestrežejo več ultraviolečnih žarkov, spijo bolj trdno kot ženske, to pa se izraža tudi v smrčanju.«

ROKA ROKO...

Za svoj letni ples so razposlali gasilci ameriškega Parkstona naslednje vabilo: »Pridite k nam, ko plešemo, mi pa bomo prišli k vam, ko bo gorelo...«

RUSI: DAN ZASČITE OTROK

Za Mednarodni dan otroka so izdali v Sovjetski zvezi večbarvno priložnostno znamko za 40 kopejk. Na kvadratni znamki je deček, ki z igračo odraja atomsko bombo.

SRECO JE IMEL

Med manevri italijanske vojske v bližini Bolzana se je general Enzo Marchesi nagnil predalec iz helikopterja in omahnil v globino. Ker je bil helikopter le šest metrov nad zemljo in je general padel v grmovje, se je le ustrašil in opraskal.